

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Mediální obraz parlamentních volieb na Slovensku vo
vybraných českých médiích**

Diplomová práce

Autorka práce: Bc. Barbora Libayová

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: PhDr. Petr Just, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 25.4.2024

Barbora Libayová

Bibliografický záznam

LIBAYOVÁ, Barbora. *Mediální obraz parlamentních volieb na Slovensku vo vybraných českých médiách*. Praha, 2024. 101 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Just, Ph.D.

Rozsah práce: 197 036 znaků

Abstrakt

Politická situácia na Slovensku prešla od vraždy novinára Jána Kuciaka v roku 2018 viacerými výraznými zmenami. V krátkom období došlo k odstúpeniu dlhoročného premiéra Roberta Fica, rozštiepeniu strany Smer-SD, zvoleniu vlády niekdajšej opozície na čele s Igorom Matovičom, ktorú poznamenala nielen pandémia a začiatok vojny na Ukrajine, ale aj chaos, až po jej pád a nástup úradníckej vlády. To doviedlo Slovensko až k predčasným parlamentným voľbám v roku 2023, ktoré však spoločnosť do veľkej miery polarizovali. Diplomová práca sa preto venuje mediálnemu obrazu týchto volieb v štyroch českých médiách idnes.cz, aktualne.cz, echo24.cz a denikn.cz, ktoré o udalosti pomerne detailne reportovali. Poskytuje podrobný opis politickej situácie, zmien stranického systému a povolebného diania od vraždy až do obdobia po voľbách. Pomocou kvantitatívnej obsahovej analýzy odpovedá na otázky pokrytia a reprezentácie politických strán v českých médiách, kde sa zistilo až 50 percentné zastúpenie strany Smer, a v kvalitatívnej rámcovej analýze opisuje najčastejšie sa vyskytujúce kontexty, v akých o téme médiá informovali, poukazujúc pri tom na častý opis konfliktov, sporov a možného proruského smerovania vlády na Slovensku.

Abstract

The political situation in Slovakia has undergone several significant changes since the murder of journalist Ján Kuciak in 2018. In a short period of time, there was the resignation of the long-time Prime Minister Robert Fico, the split of the Smer-SD party, the election of the former opposition government headed by Igor Matovič, which was marked not only by the pandemic and the beginning of the war in Ukraine, but also by chaos, until its fall and the establishment of the government of experts. This led Slovakia to early parliamentary elections in 2023, which to a large extent polarized society. This thesis is therefore devoted to the media image of these elections in four Czech media, idnes.cz, aktualne.cz, echo24.cz and denikn.cz, which reported on the event in considerable detail. It provides a detailed description of the political situation, changes in the party system and post-election events from the murder to the post-election period. Using a quantitative content analysis, it answers the questions of coverage and representation of political parties in the Czech media, where the Smer party was represented to up to 50 percent, and in a qualitative framing analysis it describes the most frequently occurring contexts in which the media reported on the topic, pointing out the frequent description of conflicts, disputes, and the possible pro-Russian direction of the government in Slovakia.

Klíčová slova

Slovensko, parlamentní volby na Slovensku, mediální obraz, česká média, rámcování

Keywords

Slovakia, parliamentary elections, media image, czech media, framing

Title

Media image of parliamentary elections in Slovakia in selected Czech media

Pod'akovanie

Na tomto mieste chcem poďakovať vedúcemu práce Petrovi Justovi, ktorý mi pri vypracovávaní práce poskytol viaceré odborné rady a na moje otázky odpovedal ochotne aj vo svojom voľnom čase.

Obsah

Úvod	8
1. Teoretické východiská	11
1.1 Médiá a ich rola v spoločnosti	11
1.2 Médiá a ich rola v politike	13
1.3 Mediálny obraz	14
1.4 Framing a nastoľovanie agendy	17
2. Voľby 2023 a politická situácia na Slovensku	20
2.1 Premeny slovenského stranického systému od volieb	20
2.2 Pád vlády a vznik úradníckej vlády	21
2.3 Slovensko a Ukrajina	24
2.4 Predvolebná kampaň	26
2.5 Výsledky volieb 2023	32
2.6 Povolebný vývoj	35
3. Metodická časť	38
3.1 Kvalitatívny výskum	38
3.2 Kvantitatívny výskum	39
3.3 Časové vymedzenie a relevantné vzorky	40
3.3.1 Časové vymedzenie	40
3.3.2 Relevantné vzorky	40
4. Charakter skúmaných médií	42
4.1 Idnes.cz	42
4.2 Aktuálně.cz	43

4.3 Echo24.cz	43
4.4 Deník N	44
5. Analytická časť	46
5.1 Kvantitatívna časť	46
5.1.1 Výskumné otázky	46
5.1.2 Publikované príspevky	47
5.1.3 Autorstvo príspevkov	48
5.1.4 Charakter príspevkov	50
5.1.5 Zastúpenie politických strán	52
5.1.6 Výsledky kvantitatívnej časti	55
5.2 Kvalitatívna časť	57
5.2.1 Výskumné otázky	58
5.2.2 Rámce v médiu idnes.cz	58
5.2.3 Rámce v médiu aktualne.cz	61
5.2.4 Rámce v médiu echo24.cz	65
5.2.5 Rámce v médiu denikn.cz	67
5.2.6 Výsledky kvalitatívnej časti	71
5.3 Návrhy pre ďalší výskum	73
Záver	74
Summary	76
Použitá literatúra	78
Online zdroje	80

Úvod

Pomaly sa stáva tradíciou, že takmer každé voľby sú označované za *tie kľúčové*. Či už ide o voľby prezidentské, parlamentné či do európskeho parlamentu, tento prívlastok sa im pravidelne prisudzuje v médiách, v neformálnych rozhovoroch medzi voličmi i medzi politikmi samotnými. Tomuto označeniu sa nevyhli ani posledné parlamentné voľby na Slovensku, v ktorých si voliči v roku 2023 vyberali takpovediac medzi návratom strany Smer-SD a v slovenskej politike relatívne neskúseným Progresívnym Slovenskom. Predvolebné prieskumy už mesiace pred voľbami ukazovali, že naozaj pôjde o „súboj“ týchto dvoch strán, a tejto polarizácii zodpovedali aj nálady v spoločnosti. Podľa niektorých zahraničných médií, politológov či sociológov totiž okrem rozhodovania sa medzi Progresívnym Slovenskom a Smerom šlo na Slovensku aj o rozhodovanie sa medzi pokračovaním v prozápadnej politike, vo vojenskej pomoci Ukrajine a obratom na politiku všetkých svetových strán, teda aj na Rusko a Čínu.

Keďže Česká republika sa aj vzhľadom na ich spoločnú minulosť považuje za jedného z najbližších spojencov Slovenska, české médiá sa podľa očakávaní venovali daniu v krajine v zvýšenej miere. Či už šlo o pomerne detailné pokrývanie predvolebnej kampane, prieskumov, volebnej noci či povolebného diania, téma slovenských parlamentných volieb našla na českom mediálnom trhu svoje zastúpenie. Záujem o ňu totiž nevyplýva len zo spomínanej spoločnej minulosti, ale napríklad aj z veľkého množstva slovenských občanov žijúcich v Česku či naopak občanov Česka, ktorí majú na Slovensku stále viacerých členov rodiny.

Bolo preto dôležité preskúmať a zmapovať spôsob, akým k tejto téme pristúpili české médiá. Z už uvedených dôvodov mala významný presah na stav poznania problematiky u (nielen) českých čitateľov, ale aj v akademickej rovine, keďže vzhľadom na aktuálnosť témy doposiaľ nedošlo k jej spracovaniu. To platí aj v rámci teoretickej časti tohto výskumu. Ako totiž opisujeme v druhej kapitole, politické dianie na Slovensku bolo v posledných rokoch mimoriadne hektické a plné zvrátov – po vražde novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice došlo k odstúpeniu premiéra, rozštiepeniu najsilnejšej politickej strany, zvoleniu vlády niekdajšej opozície, ktorú však poznamenal chaos a potýčky, až po jej pád a nástup vlády odborníkov. Toto všetko viedlo k parlamentným voľbám, ktorým sa v práci

venujeme, a práve zmätočnosť niekoľkoročného obdobia pred voľbami podnietila rozpoltenosť a polarizáciu spoločnosti, ktorá vznik nášho výskumu inšpirovala.

Aby sme sa v práci mohli plnohodnotne zamerať na skúmanie mediálneho obrazu volieb, bolo dôležité bližšie si priblížiť kontext. Urobili sme tak v dvoch rovinách. Prvou bola rovina mediálna, kde sme sa zamerali na spoločenský a politický význam médií, a popísali sme základy nastoľovania agendy a rámcovania. Druhé z menovaných nám neskôr v práci poslúžilo ako teoretický základ k rámcovej metóde, pomocou ktorej sme analyzovali nájdené rámce v mediálnych príspevkoch. Druhá rovina bola orientovaná na politický kontext kľúčový k pochopeniu politickej situácie na Slovensku v priebehu rokov. Postupne sme opísali premeny stranického systému na Slovensku od vraždy novinára, čo nás doviedlo až k pádu vlády na konci roku 2022 a vymenovanie úradníckej vlády, ktorá krajinu viedla až do najnovších parlamentných volieb. V samostatnej podkapitole sme opísali vzťah Slovenska a Ukrajiny, keďže táto téma sa ukázala ako mimoriadne významný rozhodujúci faktor predvolebnej kampane. Toto obdobie sme sa preto rozhodli spracovať v ďalšej z podkapitol, a to nielen pre jeho hektickosť, ale aj z dôvodu, že tvorí významnú časť v časovom vymedzení nášho analyzovaného obdobia. Zvyšné dve podkapitoly sa venujú samotným voľbám, ich výsledkom a povolebnému daniu, ktoré spolu s predvolebnou kampanou rovnako tvoria zvyšnú časť vymedzeného časového obdobia. Opisujeme v nich priebeh volieb, ich výsledky, a tiež kroky vedúce k vzniku novej vlády na čele s Robertom Ficom.

Nasledujúca kapitola je venovaná metodologickej časti, v ktorej si približujeme použité metódy a vymedzujeme relevantné vzorky a časové obdobie, v ktorom sme výskum vykonávali. Vzorky sme zbierali z online spravodajských portálov idnes.cz, aktualne.cz, echo24.cz a denikn.cz, ktoré sa medzi sebou líšia nielen vlastníckymi štruktúrami, ale aj ideologickým zameraním, variujúc od bulvárnejšieho typu média po ten viac spravodajský, od konzervatívnejšieho média po skôr liberálnejšie. Charakterizovaniu médií, ktoré sme sa pre výskum zvolili, sme venovali štvrtú kapitolu.

Piata kapitola sa už venuje samotnému výskumu. Rozdelená je na dve polovice, kvantitatívnu a kvalitatívnu. V prvej časti výskumu za využitia kvantitatívnej obsahovej analýzy odpovedáme na prvé štyri výskumné otázky a dve príslušné hypotézy, vďaka ktorým si priblížime množstvo publikovaných príspevkov, ich autorstvo, charakter

a zastúpenie jednotlivých politických strán. V druhej časti výskumu v jednotlivých médiách definujeme najčastejšie sa vyskytujúce rámce, a sledujeme tiež, či sa spôsob informovania o parlamentných voľbách líši v závislosti od toho, o aký typ média ide. Výskumnú časť práce ukončujeme návrhom pre ďalší výskum.

Analýza mediálneho obrazu slovenských parlamentných volieb má poslúžiť k priblíženiu spôsobu, akým o téme informujú české médiá. Český mediálny trh je blízky tomu slovenskému a u oboch dochádza v niektorých prípadoch k prekrytiu. Pri tak významnej téme, akou sú parlamentné voľby, je tak dôležité pochopiť, aké informácie sa dostávajú k čitateľovi. Médiá sú častým terčom kritiky politikov, ktorí ich vinia zo zaujatosti, podpory jednej zo strán či z nedostatočného zastúpenia v mediálnom priestore. Tento výskum môže zároveň predstavovať prvý krok k budúcim výskumom zameraným práve na túto problematiku, a poslúžiť tak môže v debatách o úlohe médií v demokratickej spoločnosti.

1. Teoretické východiská

1.1 Médiá a ich rola v spoločnosti

Aby sme mohli lepšie popísať úlohu médií v spoločnosti, dôležité je najprv si zdefinovať pojem médium. Toto je možné urobiť v hneď niekoľkých úrovniach. Ako samotný pojem vychádzajúci z latinčiny ho možno chápať ako prostriedok či sprostredkovateľa. V kontexte komunikácií a žurnalistiky, ktorý je v tomto prípade relevantný, sa už bavíme konkrétnejšie, a to o médiu komunikačnom – teda takom, ktoré slúži na sprostredkovanie, prípadne mediáciu určitého oznámenia či komunikátu niekomu ďalšiemu (Jirák, Köpplová, 2007, s. 16; Jirák, Köpplová, 2015, s. 83). Nebavíme sa ale len o jednom médiu. Podoba tohto termínu sa najčastejšie objavuje v pluráli, o čom rozhoduje nielen jeho technologická, ale aj spoločenská povaha (Franklin, Hamer, Hanna, 2005, s. 143). Aby sme sa teda dostali k definícii, médiami sú systavy technologických zariadení a spoločenských hodnôt, ktoré slúžia nielen na sprostredkovanie, ale aj na výber, prenos a príjem oznámení (Altheide, Snow, 1979, s. 11). Samotnú rolu médií v spoločnosti určujú viaceré vlastnosti. Podľa Jiráka s Köpplovou je v tomto prípade dôležitejšie predovšetkým to, čo je sprostredkované, než kým je sprostredkovateľ. Médiá sú podľa nich inštitúcie, ktoré svojvoľne dokážu tvarovať referované udalosti, a je preto kľúčové rozumieť pravidlám, na základe ktorých operujú. Táto interpretácia prebieha rôzne. Počas pravidelného informovania o udalostiach sa často stáva, že o nich recipient oznámenia nemá dopredu dostatok povedomia. Preto zostáva „v rukách“ médií daný obraz dotvoriť. Vyjasňujú recipientov názor na problematiku a presvedčajú o postoji, ktorý by mal k informáciám zaujať. Dochádza tak ku vzdelávaniu, ale aj zábave či socializovaniu sa (Jirák, Köpplová, 2015, s. 83-84).

Vďaka povahe médií je možné brať ich ako samostatné spoločenské inštitúcie, pretože reprezentujú spôsoby jednania, ktoré sú vo vybraných kultúrach akceptované a zaužívané, a súčasne sú mechanizmom zaisťujúcim sociálnu kontrolu. Spoločnosť má voči nim isté očakávania, a aj preto majú v modernej spoločnosti významnú rolu (Jirák, Köpplová, 2007, s. 58). Potvrďuje to aj Irena Reifová, ktorá vo svojom slovníku médiám pripisuje podobu mediálnych organizácií s verejnými štandardizovanými a profesionálnymi oznámeniami (Reifová, 2004, s. 139). Altheide a Snow pripomínajú, že médiá boli

v priebehu histórie po dlhé obdobia súčasťou iných inštitúcií, ktoré reprezentovali. Táto predstava u mnohých pretrváva dodnes, autori však mienia, že tento prístup popiera skutočnú rolu médií v súčasnej spoločnosti; a to, že práve médiá sú dominantnou silou, ktorej sa ostatné inštitúcie podvoľujú – nie opačne. Nie je však správne interpretovať si médiá ako akúsi šedú eminenciu v pozadí svetového diania, ale skôr ako vzájomný vzťah médií a správaním sa spoločnosti (Altheide, Snow, 1979, s. 14-15). Práve vďaka ich už spomínaným vlastnostiam je spoločenský význam médií nepopierateľný.

Konkrétne funkcie médií v spoločnosti definujú rôzne pohľady a teórie v závislosti od toho, ako vnímame samotný vzťah spoločnosti k médiám. Jedným z populárnejších prístupov je funkcionalistický prístup, v ktorom je spoločnosť chápaná ako zložená zo systémov (medzi ktoré patria aj médiá), ktoré na seba nadväzujú a vplyvajú na seba navzájom. Tým prispievajú ku kontinuite a poriadku v spoločnosti. Podľa tohto prístupu by mali spoločenské inštitúcie smerovať k integrácii spoločnosti i jedinca, berúc ohľad na ich potreby a nutnosť ich saturácie. Systémy tak napomáhajú smerovať k istému normálnemu, akceptovanému fungovaniu spoločnosti. Predpokladá sa preto, že každá takáto inštitúcia plní isté funkcie (Jiráček, Köpplová, 2007, s. 58; Jiráček, Köpplová, 2015, s. 83). Ak sa teda bavíme o funkcionalistickom prístupe, medzi jemu prisudzované funkcie patrí informovanie, socializácia, kontinuita, zábava a získavanie, s ktorými pôvodne prišiel Harold Lasswell, C. R. Wright a Denis McQuail (Jiráček, Köpplová, 2015, s. 83; McQuail, 2016, s. 87-88).

Pojem médiá býva občas zamieňaný s inými pojmami, a odkazovať môže napríklad k masovým médiám či žurnalistike. V druhom menovanom prípade sú médiami skôr prostriedky použité k zachyteniu udalostí, teda rôznych prehlásení, vyjadrení, prejavov, svedeckých výpovedí, komentárov, názorov a podobne (McQuail, 2016, s. 21, 33). Žurnalistika je zároveň typom verejnej komunikácie, ktorého základom sú oznámenia určené na informovanie, analyzovanie, šírenie názorov či zabávanie sa. Tiež ide o samostatné povolanie, kedy sa novinár venuje príprave a šíreniu oznámení (Jiráček, Köpplová, 2015, s. 69-70). Produkty médií, teda už spomínané oznámenia, sa najčastejšie objavujú v konkrétnych médiách vlastnených mediálnymi domami, a tvorené sú novinármi – žurnalistami. Dennis McQuail predpokladá, že práve žurnalistika má v bežnej spoločnosti kľúčovú rolu. Vďaka prepojeniu na elity, či už politické, kultúrne, alebo spoločenské, sa prepletá významnými spoločenskými udalosťami, zároveň je ale formovaná svojimi

recipientmi, ktorí vplývajú na jej zacielenie. Zároveň je žurnalistika základným stavebným kameňom kultivovaného verejného priestoru: pomáha ho utvárať tým, že dáva všetkým jeho členom rovnaké informácie, a teda priestor vytvárať a usmerňovať svoje názory, no tiež možnosť podieľať sa na spoločenskom dianí a spomínaný verejný priestor v ideálnom prípade kultivovať (McQuail, 2016, s. 25). Okrem toho podlieha zákonom a rôznym iným reguláciám, ktoré majú zabezpečiť, aby svoju značnú moc, ktorú nepochybne v spoločnosti má, nezneužila. Pre správne fungovanie žurnalistiky je totiž kľúčová dôvera jej čitateľov, poslucháčov či divákov, ktorá však môže pri akomkoľvek pochybení rýchlo kolísať. Práve preto nesie žurnalistika veľkú zodpovednosť (McQuail, 2016, s. 161-162).

1.2 Médiá a ich rola v politike

Médiám sa prisudzuje veľký vplyv nielen na spoločnosť ako takú, ale aj na politickú sféru. Keďže majú obrovský vplyv, či už morálny, kultúrny, ekonomický alebo sugestívny, a v spoločnosti sú takpovediac všadeprítomné, majú potenciál ekonomicky a politicky manipulovať (Urban, 2011, s. 57). Dôvodom je, že veľká časť politických aktérov ich využíva na svoje zviditeľnenie sa, a práve skrz médiá informujú verejnosť o svojich úspechoch či neúspechoch, vysvetľujú dôvody svojich politických rozhodnutí a narážajú na ďalšie politické osobnosti v argumentačných súbojoch (Jiráček, Köpplová, 2015, s. 325).

Médiá sa často stávajú takmer výhradným zdrojom informácií pre svojich recipientov, medzi ktorých patria aj samotné osobnosti pohybujúce sa v politickej sfére. To ovplyvňuje spôsob, akým politici k médiám pristupujú. Oproti minulosti, približne od začiatku tohto druhého tisícročia, sa politická komunikácia vyvinula do svojej štvrtej éry – éry mediácie (Mazzoleni, Schulz, 1999, s. 249). Politické subjekty sú síce stále autonómne a politické rozhodnutia robia podľa vlastného svedomia, no o túto autonómiu postupne prichádzajú a stávajú sa závislými na médiách (Jiráček, Říchnová, 2000, s. 17). Vzniká tu akási symbióza. Politici do udiania tejto zmeny konali viac-menej svojvoľne, no keďže sú médiá, ako sme spomínali, najdôležitejším zdrojom poznatkov, politici sa na ne mimoriadne orientujú a prispôbujú im svoje správanie sa v nádeji, že dostanú mediálny priestor (Macková, 2017, s. 21). To je jeden uhol pohľadu na rolu médií v politike. Druhý sa odráža v spôsobe, akým médiá o politických aktéroch a dianí okolo nich informujú. Na ten vplýva aj podstata médií samotných. Tie majú totiž (s výnimkou verejnoprávnych, štátom

zriadených médií) takpovediac vo svojich rukách, ako budú o politickom dianí informovať. Dôvodom je fakt, že súkromné médiá musia pri rozhodovaní myslieť aj na ekonomické premenné, a kvalitné informovanie tak nie je vždy zaručené, pretože ho potláča snaha dosiahnuť zisk (Jirák, Köpplová, 2015, s. 325). Na kvalitu vplývajú aj výrobné postupy, ktoré sa formovali celé dekády, a určujú, čo a akým spôsobom dostane v médiách priestor. S takzvanou mediálnou logikou prišli v roku 1979 David L. Altheide a Robert P. Snow a popisujú ňou spôsob fungovania médií. Tie sa snažia uspokojiť nároky a potreby svojho publika byť aktuálne a kvalitne informovaný, čomu sa prispôbili inštitúcie, ktoré ho chcú skrz médiá informovať. To malo za následok zmenu novinárskej kultúry, kedy sa novinári posunuli od obvyčajnej snahy dodať informácie k snahe recipienta aj zabaviť (Altheide, Snow, 1979, s. 15, 182). Zostáva preto nejasné, kedy ide o informovanie a o zábavu, a do akej miery je obsah ovplyvňovaný napríklad politickým subjektom, s ktorým je robený rozhovor. To má za následok personalizáciu politiky viditeľnú najmä v dôraze na osobný a rodinný život politikov, ale aj v zdieľaní ich fotografií s komickými grimasami a gestami. Ďalej sa politika v médiách výrazne zdramatizovala; do popredia sú tlačené konflikty, u divákov sú obľúbené predvolebné diskusie, v ktorých sa politici rozpálené hádajú a urážajú. V neposlednej rade je to samotná depolitizácia politiky v médiách, kedy ide viac než o politiku o už spomínanú zábavu (Jirák, Köpplová, 2015, s. 326). V súčasnej mediálnej dobe preto až tak nezáleží na tom, či je zmienka v médiách pozitívna alebo negatívna. Pretože, čo sa médií týka, o kom sa hovorí, ten žije a musí sa s ním počítať. A o kom sa nehovorí, ten je mŕtvy (Urban, Dubský, Murdza, 2011, s. 58).

1.3 Mediálny obraz

Všetky obsahy, ktoré sa do médií nakoniec dostanú, sú zo svojej podstaty len reprezentáciou reality. Vzťahujú sa tak k veciam a udalostiam existujúcim mimo nich. Pre tento jav existuje pojem reprezentácia reality, ktorá sa vzťahuje ako k médiám, tak k publiku (Burton, Jirák, 2001, s. 187). Súčasne môže znamenať dve veci. Jednak, že nám známy a nami akceptovaný svet je médiami zobrazovaný v určitej podobe, a tiež že celej rade abstraktných, ideologických termínov dávajú médiá konkrétne podoby (Jirák, Köpplová, 2015, s. 271). Médiá teda nie sú len zrkadlom odrážajúcim realitu, ale realitu reprodukovávajú, a to v závislosti od sociálnych pozícií, no predovšetkým od záujmov a cieľov zodpovedných

za onú reprodukciu (Trampota, 2006, s. 92). Jirák a Köpplová prisudzujú každému mediálnemu oznámeniu vlastnosť nositeľa ideológie, ktoré predstavujú idey platiace v spoločnosti. Aby sme vedeli tieto oznámenia chápať v spoločenskom kontexte, dôležité je okrem ideí pracovať aj s pojmom skutočnosť, teda realita. Na jednej strane je tak všetko, čo sa objavuje v médiách a stáva sa súčasťou skúseností publika, a to pod pojmom mediálna skutočnosť. Na strane druhej je sociálna skutočnosť vychádzajúca zo spoločnosti a jej predstavy o svete, v ktorej sa práve jedinec nachádza, a podľa tejto predstavy si následne okolitý svet vysvetľuje. Mediálna a sociálna skutočnosť spolu konštruujú realitu tým, ako sa do oznámení dostávajú už spomínané idey. Navzájom sa dopĺňajú a ovplyvňujú, môžu sa popierať a nadväzovať na seba. Čoraz väčší priestor však spomedzi tejto dvojice dostáva mediálna realita, keďže má presah za priame skúsenosti jednotlivca (Jirák, Köpplová, 2007, s. 138-140).

Mediálna reprezentácia sa pritom od tej sociálnej môže do značnej miery líšiť. Môžu za to médiá, ktoré zvyknú zobrazovať niektorých aktérov ustáleným spôsobom, ktorý má ale za následok zmenu charakteru, akým recipient danú osobu vníma. Čo sa politikov týka, médiá ich často zobrazujú v roli rozhodujúcej o riešení problémov, a to tým, že vyzdvihujú alebo zamlčujú ich vybrané atribúty. Takéto ustálené zobrazenie slúži napríklad na jednoduchšie pochopenie obsahu založenom na zaužívaných vzorcoch, ale spĺňa aj potrebu poskytnúť informácie v zhrtnenej podobe a zabráť tak v médiu čo najmenší priestor, čo platí prevažne pre médiá tlačene (Trampota, 2006, s. 91-92). Takýto spôsob podávania informácií má ale isté následky. Patrí k nim už spomínaná personalizácia, dramtizácia a depolitizácia politiky, a presah môže mať aj k čoraz častejšiemu infotainmentu, teda novinárskemu postupu, v ktorom požiadavka zábavy prevláda nad kvalitou informácií (Jirák, Köpplová, 2015, s. 327).

Ako sme už v tejto kapitole spomínali, jedným z dôležitých faktorov ovplyvňujúcich konanie médií je ich ekonomické pozadie. Tomáš Trampota totiž upozorňuje, že aj keď medzi hlavné zámery médií patrí produkcia a šírenie informácií, podliehajú súčasne ekonomickým pravidlám (Trampota, 2006, s. 152). V súčasnosti totiž vo svete a v Česku nevyvímajúc funguje veľká časť médií s účelom generovať zisk. Výnimkou môžu byť médiá verejnoprávne, prípadne s vlastníkmi s naozaj altruistickými úmyslami, v najčastejšom prípade je však motiváciou k ich vlastneniu vidina zisku či vylepšenie svojho politického

imidžu a zvýšenie vplyvu. Denis McQuail medzi hlavné ekonomické faktory ovplyvňujúce médiá zaradil financovanie, rozlišuje totiž medzi financiami získanými z predaja a financiami od inzerentov. Rozdiel je najmä v tom, akú mieru nezávislosti nechá redakcii inzerent, ktorého strata by mohla jej chod negatívne ovplyvniť. Autor vypíchal aj ďalšie faktory, ktoré môžu vplyvať na chod redakcie. Prvým je priama verejná podpora na základe politického rozhodnutia, ktorá je síce transparentná, no má sklon negatívne ovplyvňovať slobodu novinárov. Druhý ekonomický faktor sa podľa McQuaila týka konkurencie (McQuail, 2016, s. 140). Mnoho významných podnikateľov, no i politických aktérov sa uchýlilo k rozširovaniu svojho mediálneho impéria, čo často býva predmetom kritiky – médiá dnes totiž v mnohých ohľadoch už nepostupujú v záujme občana a verejnosti, ale skôr v mene korporácií. Vlastníkov médií je zároveň čoraz menej, dochádza totiž k zlučovaniu vlastníctva, a tak kľúčové médiá vlastní už len hŕstka podnikateľov (Trampota, 2006, s. 154). Odborníci rozoznávajú v tejto rovine tri trendy. Prvým je horizontálna koncentrácia vlastníctva, kedy jeden vlastník získa mediálne podniky s rovnakou rolou, akú má ten jeho, a zbaví sa tak konkurencie. Druhým je vertikálna koncentrácia, pri ktorej sa vlastník zmocní aj ďalších odvetví priemyslu vo fáze výrobného reťazca, a sťaží tak produkciu konkurencii. Tretím trendom je diagonálne vlastníctvo, ktoré sa rozširuje do rôznych oblastí podnikania, a to aj takých, ktoré s médiami nesúvisia priamo, čo môže mať za následok pokles kvality naprieč odvetvami (Jirák, Köpplová, 2015, s. 143-147).

Ako sme už uviedli, vlastníctvo médií umožňuje majiteľovi v prípade neslobodnej redakcie ovplyvňovať svoj mediálny a politický obraz. Medzi trend z trochu inej oblasti teda patrí aj prepájanie ekonomického vplyvu a politiky, ktorý možno nazvať „berlusconizácia“ podľa bývalého talianskeho premiéra Silvia Berlusconiho, ktorý súčasne vlastnil výrazné množstvo médií, a nadobudol v podstate dvojité moc. Politici, ktorí popri vykonávaní funkcie zároveň vlastnia médiá, majú totiž možnosť medializovať svoje kroky a vytvárať tak o sebe pozitívny obraz (prípadne ich cez mediálny vplyv zamlčať a zabrániť tak šíreniu nepopulárnych krokov), môžu tiež poškodiť mediálny obraz svojej konkurencie, a svoj politický vplyv môžu naopak využiť na rozšírenie svojho mediálneho impéria. Príkladmi takýchto mediálnych magnátov, ktorí využili svoj politický i mediálny vplyv, sú lord Northcliffe či William Randolph Hearst, na prelome tisícročí môžeme zase hovoriť o Rupertovi Murdochovi (Jirák, Köpplová, 2015, s. 149-151; Trampota, 2006, s. 155).

1.4 Framing a nastoľovanie agendy

Už po nejaký čas sa ukazuje, že valná väčšina ľudí nezískava informácie takpovediac tradičným spôsobom, z tlačných novín či z večerného spravodajstva v televízii – a teda od spoľahlivých zdrojov. Výskum Eurostatu publikovaný v auguste 2022 ukázal, že až 72 percent používateľov internetu v Európskej únii vo veku od 16 do 74 rokov získava svoje správy z internetu. V porovnaní s rokom 2016 tak ide o nárast o dva percentuálne body. Česká republika je v tomto meraní dokonca takmer na vrchole, spolu s Litvou obsadili s 92 percentami druhé miesto za Fínskom s 93 percentami (Eurostat, 2022). Ďalší výskum Európskeho parlamentu z roku 2022 uvádza, že občania EÚ dôverujú najčastejšie tradičným médiám, či už v televíznej podobe, alebo v ich online verziách. K internetu sťa hlavnému zdroju informácií sa uchýľuje 43 percent opýtaných (European Parliament, 2022). Tieto čísla dokazujú, že miera dôvery v poskytnutie kvalitných informácií, s ktorou sa ľudia obracajú na internet, je naozaj vysoká. Maxwell McCombs, autor často považovaný za zakladateľa teórie agenda settingu (o ktorej sa budeme baviť už o chvíľu) vychádzajúci z diela Waltera Lippmanna, vo svojej knihe na túto tému začína citátom amerického humoristu Willa Rogersa. Ten tvrdil, že „všetko, čo vie, sa dočítal v novinách“ (McCombs, 2009, s. 25). A aj keď je už dnes Rogers po smrti a jeho výrok o novinách nie je zrovna aktuálny (podľa spomínaného výskumu Európskeho parlamentu sa k tlačným médiám primárne obracia len jeden z piatich opýtaných, teda 21 percent), v niečom má pravdu dodnes (European Parliament, 2022). Ako sme už totiž uviedli vyššie, médiá vytvárajú mediálnu realitu, a tá je často tou jedinou možnou verziou reality, ku ktorej sa bežný človek dostane. Dôležitý je teda nielen spôsob, akým médiá o udalostiach a ich aktéroch informujú, ale prihliadať treba aj na samotné témy, ktoré sa do médií dostávajú.

Politici často zápasia nielen medzi sebou, ale aj s médiami samotnými o to, čo bude v daný deň udalosťou číslo jedna – čo zaplní predné stránky novín, prípadne v našom prípade zaberie najväčšiu pozíciu na domovských stránkach médií. Dôležité je nielen to, aké správy sa do médií dostanú – teda aká je mediálna agenda, ale aj spôsob, akým sú tieto správy podávané (Lilleker, 2006, s. 27). Ako uviedol americký politológ a pedagóg Bernard C. Cohen už v roku 1963, „tlač nemusí byť vždy úspešná v tom, aby ľudom hovorila, čo si majú myslieť, je ale úžasne úspešná v tom, že svojim čitateľom hovorí, o čom majú premýšľať“ (Cohen, 1963, s. 13). Toto je súčasne cieľom politickej komunikácie – donútiť

verejnosť premýšľať o témach, ktoré sú pre daný politický subjekt či politického aktéra výhodné a ideálne ho zobrazujú v pozitívnom svetle. Budú sa preto snažiť pretlačiť tému na čo najväčšie svetlo a medzi čo najširšie publikum, a to aj za cenu konfliktu s inými skupinami s rovnakým cieľom (Lilleker, 2006, s. 27-28).

Trampota preto upozorňuje, že spravodajstvo nie je len selekciou udalostí a ich aktérov, ale tiež výber tém, a to v dlhodobom hľadisku. Agenda setting sa totiž radí k dlhodobému účinku médií, a obsah spravodajstva tak určuje v oriente dní, týždňov, mesiacov až rokov. Nemusí ísť pritom o správy o jednej konkrétnej udalosti. Správy často spája všeobecná téma. Publikum na základe toho, aké témy a ako často ich registruje v médiách, vníma mieru ich dôležitosti, respektíve nedôležitosti (Trampota, 2006, s. 112-113). Autori Dearing a Rogers vo svojej knihe *Agenda Setting* špecifikovali tri typy agendy: verejnú, mediálnu a politickú agendu. Podľa výskumníkov má práve politická agenda najväčší vplyv na mediálnu agendu, a je schopná ju ovplyvňovať (Dearing, Rogers, 1996, s. 5). Autor ale upozorňuje, že rozhodnutia médií nemusia byť jediným faktorom, ktorý vplýva na prijatie správy jej recipientami a na predpokladanú význačnosť. Svoju úlohu hrajú aj demografické, psychologické či behaviorálne činitele príjemcu – teda jeho vek a vzdelanie, záujem a dôvera v politiku a médiá, a aj ako často (a či vôbec) konzumuje mediálny obsah (Trampota, 2006, s. 122). Z toho vyplýva, že príjemca zrejme skôr prepadne vplyvom agendy, ak často prijíma mediálny obsah a súčasne je jeho dôvera v médiá vysoká.

Ako sme už ale spomínali, nejde len o presadenie správ v médiách, ale aj o spôsob ich podania. Pri počiatkoch skúmaní agendy sa teoretici zameriavali prevažne na väčší obraz, a to na samotné témy. Po čase však začali prihliadať aj na konkrétny spôsob, akým sú témy spracované, a že rôzne médiá môžu poňať rovnakú správu rôznymi spôsobmi – zvýrazia niektoré vlastnosti príbehu, prípadne ich v konečnej podobe úplne vynechajú (Trampota, 2006, s. 122). Tento proces premýšľania o udalostiach a ich aktéroch v istých kontextoch, rámcoch sa nazýva framing, teda rámcovanie, a je často považovaný za druhý stupeň agenda settingu. Rámce môžu mať už zmienený význam v zjednodušení chápania informácií a sú tak kognitívnymi skratkami. Média ich často využívajú aj pri predstavovaní nových tém a vytvárajú tak nové rámce (Lilleker, 2006, s. 82-83). Tieto rámce majú zásadný dosah na mediálne publikum a ovplyvňujú, ako správu prijme.

Robert M. Entman, popredný mediálny teoretik venujúci sa teórii rámcovania, opísal

túto teóriu ako pozostávajúcu zo selekcie (selection) a význačnosti (salience). Niečo zarámovať teda znamená selektovať určité aspekty reality, o ktorých chce médium informovať, a pridať na ich význačnosti. To je možné dosiahnuť zvýraznením ich problematickosti, neformálnosti, morálnosti či navrhnutím riešenia potenciálneho problému (Entman, 1993, s. 52). Entman opísal konkrétne päť spôsobov, akými médiá správy rámcujú najčastejšie. Ide o konflikt, ľudský záujem a personalizáciu, následky, morálnosť a o zodpovednosť. Konflikt sa najčastejšie zameriava na nezhody, a to prevažne medzi politickými stranami, čo má v istých prípadoch za následok, že politické rozhodnutia získajú menej pozornosti než spor, ktorý im predchádzal. Personalizácia dáva príbehom ľudskú tvár, čo síce môže politiku poľudštiť, no tiež môže znamenať povýšenie ľudského faktora nad skutočne dôležité zretele. Ďalší spôsob rámcovania, následky, môže mať rôzne podoby, ale prevažne sa zameriava na ekonomické následky správ či na následky rôznych nešťastí, napríklad na obete či materiálne škody. Morálnosť sa tiež môže prejavovať v rozličných formách, médiá totiž často v zverejnených správach chcene či nechcene moralizujú. Najčastejšia je zvýraznená pochybná morálka politických aktérov alebo nemorálnosť ich politických rozhodnutí, napríklad zákonov. Posledným častým spôsobom rámcovania je zodpovednosť, napríklad za vyvolanie konfliktu či za jeho vyriešenie. Druhé spomenuté sa môže týkať napríklad očakávanej zodpovednosti za pomoc pri prírodnej katastrofe (Entman, 1991, s. 6-27, Lilleker, 2006, s. 83). Nejde, samozrejme, o jediné možné rámce, týchto päť typov však predstavuje najčastejšie spôsoby, akými z už spomenutých dôvodov médiá predstavujú správy svojmu publiku. Lilleker upozorňuje, že rámcovanie môže mať viacero podôb, a tieto sa v súčasnosti vyvíjajú, aby sa prispôbili postmodernému divákovi. Personalizáciu už dnes môžeme často vidieť nie len u politikov, ale aj u športovcov, a výkony oboch sú často viditeľnejšie než zákony, ktoré predostreli, či úspechy, ktoré dosiahli (Lilleker, 2006, s. 84). Zo zodpovedných sú tak bežne skôr celebrity. A rovnako ako u agenda settingu, rámcovanie nemusí vychádzať len z aktivity médií, ale aj zo samotných príjemcov, preto je tiež schémou interpretácie (Trampota, 2006, s. 123).

2. Voľby 2023 a politická situácia na Slovensku

2.1 Premeny slovenského stranického systému od volieb

Než sa v našej práci dostaneme k analýze mediálneho zobrazenia parlamentných volieb z roku 2023, je dôležité bližšie sa povenovať aj udalostiam, ktoré im predchádzali. Posledné roky je možné na Slovensku rozdeliť do doby pred vraždou investigatívneho novinára online spravodajského portálu Aktuality Jána Kuciaka a jeho snúbenice vo februári roku 2018, a do doby po nej (Aktuality.sk, 2018). Vražda sa totiž výrazným spôsobom podpísala na slovenskej spoločnosti, a presah mala aj do politickej sféry. Prípadovej vraždy sa v súčasnosti ešte stále nachádza na Najvyššom súde SR, ktorý bude rozhodovať o odvolaniach po tom, ako Senát Špecializovaného trestného súdu oslobodil Mariana Kočnera spod obžaloby (TASR, 2023b). Vražda na Slovensku rýchlo spustila vlnu pokojných protestov s názvom Za slušné Slovensko, pod ktorých tlakom odstúpil z postu predsedu vlády líder strany Smer-SD Robert Fico. Vo funkcii premiéra ho nahradil podpredseda Smeru Peter Pellegrini, ktorý tak zložil v poradí trinástu vládu Slovenskej republiky (TASR, 2018). Jej relatívne pokojné vládnutie narušila pandémia koronavírusu, pre riešenie ktorej sa vládne dostávalo kritiky, a to prevažne od opozičného poslanca a predsedu strany Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti (OĽaNO) Igora Matoviča (TASR, 2020b).

Práve Igor Matovič dostal vďaka výhre v nasledujúcich parlamentných voľbách v roku 2020 možnosť riešiť pandémiu osobne. Vo voľbách mu svoj hlas dala takmer štvrtina voličov, a protestné hnutie tak získalo 25,02 percenta. V 150-miestnom parlamente tak viac než tretinu miest obsadili poslanci OĽaNO (Krempaský, 2020). Výhra vo voľbách pre Matoviča znamenala možnosť zostaviť vládu so stranami Sloboda a Solidarita (SaS) Richarda Sulíka, Sme rodina Borisa Kollára, a so Za ľudí bývalého prezidenta Andreja Kisku (Badín, Výberová, Dedinský, 2021). Kiska však už krátko po voľbách pre zdravotné problémy vystúpil z aktívnej politiky, a na poste predsedu strany Za ľudí ho nahradila vtedajšia vicepremiérka Veronika Remišová (TASR, 2020a). Do parlamentu sa vtedy nepodarilo dostať koalícii dvoch strán Progresívne Slovensko a Spolu. Ako koalícia potrebovali vo voľbách získať sedem percent hlasov, dosiahli však len 6,96 percenta hlasov, a k úspešnému zvoleniu tak stranám napriek výraznej podpore od voličov žijúcich v zahraničí chýbalo 926 hlasov (TASR, 2020c).

Dovtedy dlhoročne úspešná strana Smer-SD sa po voľbách síce ocitla v počte odovzdaných hlasov na druhom mieste, výhra OĽaNO ju ale poslala do opozície a Fica do úzadia politického diania (Kerekes, Mikušovič, 2020). Tam stranu už po štyroch mesiacoch čakala kríza, keď sa podpredseda Smeru Peter Pellegrini rozhodol stranu opustiť, a so skupinou niekoľkých ďalších poslancov založil stranu Hlas-SD. Za jeho odchodom mali byť vnútrostranícke nezhody prevažne s lídrom strany Robertom Ficom, ale aj neúspech vo voľbách (Bariak Ml., 2021). Tento odchod Fico odsúdil a Pellegriniho s poslancami označil za zradcov, ktorí stranu Smer len využili (Red, TASR, 2020). V tomto čase mal v prieskumoch Smer len niečo cez desať percent, stranu však čakali viaceré zmeny, Robert Fico sa ju po Pellegriniho odchode rozhodol vzkriesiť zvolením nového predsedníctva a aktívnejšou komunikáciou s médiami aj s voličmi na sociálnych sieťach (Marcišiak, 2021).

Matovičovú vládu aj bez výrazného Ficovho pričinenia sprevádzali viaceré konflikty s koalíčnym partnerom Richardom Sulíkom. Týkali sa napríklad riadenia pandémie, kedy sa obaja politici vzájomne obviňovali zo zlyhania, no spory sa postupne preniesli aj do fungovania vlády, a Sulík preto Matoviča vyzval k odstúpeniu (Mikušovič, 2021). To sa nakoniec udialo koncom marca 2021. Matovičova požiadavka bola v dvojitej výmene nahradiť Eduarda Hegera na poste ministra financií, zatiaľ čo Heger sa mal stať novým premiérom miesto Matoviča. Po súhlase vtedajších koalíčných partnerov s touto požiadavkou Matovič rezignoval (Tódová, 2021). Nová, zrekonštruovaná Hegerova vláda vznikla už pár dní na to 1. apríla 2021 (TASR, SITA, 2021).

2.2 Pád vlády a vznik úradníckej vlády

Vláda Eduarda Hegera to z rôznych dôvodov nemala jednoduché. Jednak k jej vymenovaniu došlo počas ešte stále mimoriadne aktívnej pandémie koronavírusu, no tiež sa počas jej vládnutia začala ruská invázia na Ukrajinu. Mimo to musela riešiť silnejúce tlaky opozície, najmä zo strany Smer, a tiež vnútorné rozkoly (Múcsková, TA3, 2023). Konflikty lídra SaS Richarda Sulíka a bývalého premiéra Matoviča sa nezmiernili ani po reštrukturalizácii vlády. Ich spor sa obzvlášť vyostřil po tom, ako sa poslancom podarilo prelomiť veto prezidentky SR Zuzany Čaputovej k zákonu o protiinflačnom balíku. Ten pochádzal z dielne Matovičovho ministerstva. Prelomenie veta malo za následok ďalšiu vlnu obvinení medzi Matovičom a SaS, a to hlavne zo spolupráce s opozíciou, ktorú v tom čase

tvorili okrem Smeru aj fašisti (Hanák, 2020). Útoky ministra financií boli podľa SaS dôvodom, pre ktorý sa prestali zúčastňovať koalícnej rady, to však malo za následok ďalší útok OĽaNO – tentoraz šlo o obvinenie z rozbíjania vlády. SaS preto napriek záujmu zotrvať vo vláde pripustila odchod z koalície, na čo reagovalo predsedníctvo OĽaNO aj premiér Heger, ktorí SaS požiadali, aby vo vláde zostala (TASR, 2022e).

SaS napriek tomu začiatkom júla 2022 vypovedala koalíčnú zmluvu a požiadala Eduarda Hegera, aby pripravil novú – nemal v nej však figurovať Igor Matovič ako minister, a to na žiadnom z rezortov. Matovič podľa Sulíka rozoštvával spoločnosť, a bez jeho odchodu z vlády si líder SaS nedokázal predstaviť pokračovať vo vládnutí. Nová koalíčná zmluva mala vzniknúť do konca augusta – ak by predložená nebola, SaS avizovala odstúpenie jej ministrov (Biró, Debnár, 2022). To sa nakoniec udialo začiatkom septembra, keď po prvotnom odstúpení Sulíka nasledovali po pár dňoch predsedu strany aj zvyšní traja ministri SaS (TASR, 2022c). Eduard Heger ešte v ten deň oznámil vstup do menšinovej vlády a avizoval snahu obsadiť voľné ministerské pozície odborníkmi (TASR, 2022d). Možnosť urobiť ďalšiu ministerskú výmenu Matovič odmietol, keďže by ho podľa neho prezidentka už nevymenovala, ak by zložil post ministra financií zámenou za iný. Sulík zároveň vyjadril ľútosť nad demisiami ministrov a pripomenul, že Eduard Heger bol podľa neho len „formálnym premiérom“ pod vplyvom Igora Matoviča, ktorým sa ním údajne nechával šikanovať. Sulíkova strana mala preto radšej predstavovať „konštruktívnu, odbornú, ale aj tvrdú opozíciu“ (Kern, Mikušovič, 2022). Prezidentka už pár dní po demisii ministrov SaS vymenovala novú trojicu ministrov, pričom post ministra školstva zverila dočasne do rúk Eduarda Hegera (TASR, 2022a).

Napätie vo vláde sa napriek novým ministrom neustálilo, a vrcholilo začalo začiatkom decembra, kedy sa už opozičná SaS rozhodla podať návrh na vyslovenie nedôvery vláde Eduarda Hegera. Vláda totiž podľa lídra SaS dlhodobo nespĺňala očakávania a nebola schopná presadiť viaceré dôležité rozhodnutia. Sulík preto podporil rovnako možnosť predčasných volieb, úradníckej vlády i novej koalície (TASR, 2022b). Návrh na hlasovanie o vyslovení nedôvery získal s pomocou vtedy ešte nezaradených poslancov strany Hlas-SD Petra Pellegriniho dostatočnú podporu. Samotnému hlasovaniu o nedôvere predchádzala kuriózna situácia: Igor Matovič mal prisľúbiť, že podá demisiu, ak SaS nezahlasuje za povalenie vlády. S demisiou sa skutočne dostavil do prezidentského paláca, tam ju však mal

z rúk zamestnanca paláca vytrhnúť a vziať si ju späť. SaS preto hlasovala pre vyslovenie nedôvery (Kern, Mikušovič, Štefanková, 2022). 15. decembra sa v pléne podarilo nájsť 78 hlasov (potrebná bola nadpolovičná väčšina hlasov všetkých poslancov, teda 76) na vyslovenie nedôvery Hegerovej vláde, ktorá tak o ňu prišla. Až na Sme rodina, Za ľudí a OĽaNO (ktorého poslanci opustili pred hlasovaním sálu) podporili hlasovanie s výnimkami v nezaradených poslancoch všetky prítomné strany (Sliz, 2022).

Nasledujúce týždne sa niesli v znamení otázok, ako sa bude ďalej vyvíjať politická situácia. Tou menej populárnou sa stala možnosť úradníckej vlády Zuzany Čaputovej, ktorá však nemala oporu v koalícii ani opozícii, a pri prípadnom vymenovaní by zrejme v parlamente nedosiahla potrebnú podporu, a tak by teda tiež fungovala bez vyslovenej dôvery. Favorizovanejšou (najmä pre opozíciu) sa stala možnosť predčasných volieb, a to teoreticky už na prelome marca a apríla 2024. Problematickou však bola nutnosť zmeny ústavy, a to hneď dvakrát – jednak bolo nutné získať možnosť skrátiť volebné obdobie, a potom ho skrátiť s oznámením nového termínu volieb (Kern, Mikušovič, Štefanková, 2022). Prezidentka po tom, čo kabinet Eduarda Hegera stratil dôveru parlamentu, vyslovila ultimátum, podľa ktorého sa mali politici do konca januára dohodnúť na termíne predčasných volieb, a to s konaním najneskôr počas prvého polroka. Inak avizovala, že pristúpi ku krokom, ktoré jej umožňuje ústava – predpokladalo sa, že k vymenovaniu úradníckej vlády. Proti tej však bola väčšina strán aj týždne po hlasovaní (Biró, Sliz, 2023). Parlamentu sa nakoniec podarilo zmeniť ústavu, a dátum predčasných parlamentných volieb bol poslancami stanovaný na 30. septembra 2023. Podľa novej úpravy Ústavy bolo možné volebné obdobie skrátiť uznesením, ktoré musí schváliť aspoň 90 hlasov poslancov (TASR, 2023c).

Eduard Heger nakoniec zotrval na poste premiéra v demisii až do mája 2023. Ďalšiu politickú krízu spustilo postupné odstúpenie dvoch ministrov, a Hegerova vláda sa tak ocitla so štyrmi prázdnyimi ministerskými kreslami (v období po vyslovení nedôvery boli neobsadené ďalšie dve ministerské pozície). 7. mája sa preto Heger stretol s prezidentkou Čaputovou a požiadal ju o zbavenie poverenia viesť vládu. Čaputová súčasne oznámila, že vymenuje úradnícku vládu, ktorá mala Slovensko doviest' k najbližším parlamentným voľbám naplánovaným na 30. septembra (Sliz, 2023). Tú napokon vymenovala 15. mája, a jej vedením poverila Ľudovíta Ódora, niekdajšieho viceguvernéra Národnej banky

Slovenska (Kancelária prezidenta SR, 2023).

2.3 Slovensko a Ukrajina

Ako sme už spomínali, jednou z výziev, ktoré museli slovenskí politickí lídri riešiť, bola (a v súčasnosti stále je) pretrvávajúca ruská invázia na Ukrajinu. Traja vrcholní slovenskí činitelia odsúdili činy Ruska už v deň vpádu jeho vojsk na územie Ukrajiny, keď prezidentka Zuzana Čaputová predniesla spoločné stanovisko seba, predsedu vlády Eduarda Hegera a predsedu parlamentu Borisa Kollára po zasadnutí Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky 24. februára 2022. Politickí lídri priznali Ukrajine právo brániť sa, a tiež jej prisľúbili podporu na ukončenie konfliktu v súčinnosti so spojencami NATO a Európskou úniou (Čaputová, Heger, Kollár, 2022). Sľub o pomoci Slovensko dodržalo, a v prepočte na obyvateľa patrilo začiatkom roka 2023 k najväčším vojenským podporovateľom Ukrajiny. Ukrajinská armáda sa od Slovenska dočkala 13 balíkov pomoci, ktorých celková hodnota predstavuje 671 miliónov eur (16 674 719 050 korún českých) (Debnár, 2023). Ministerstvo zahraničných vecí SR pomoc odôvodnilo nielen z hľadiska bezpečnosti obyvateľov, ale aj ako ekonomicky výhodnú. Vojenská pomoc totiž podľa rezortu iniciovala modernizáciu slovenských ozbrojených síl, keďže vyriešila, čo so zastaralou vojenskou technikou. Ministerstvo tiež pripomenulo obavy z destabilizácie krajiny, ktorú by mali za následok spoločné hranice s Ruskom, ak by sa Ukrajine svoje územie nepodarilo ubrániť (SITA, 2023c).

Vláda Eduarda Hegera sa ukázala ako stabilný spojenec Ukrajiny, a to aj po vyslovení nedôvery. V rovnakom duchu sa nieslo aj vládnutie odborníkov, kedy dočasne poverený minister obrany Martin Sklenár navrhol 14. balíček vojenskej pomoci v hodnote ďalších 40 miliónov eur (994 024 038 korún českých). Ten už však neprešiel cez novú vládu Roberta Fica (Smer-SD), ktorá vznikla po parlamentných voľbách 2023 a o ktorej sa budeme baviť v nasledujúcich podkapitolách (Debnár, 2023). Že po voľbách nemusí byť podpora Ukrajiny tak výrazná, sa ukazovalo už mesiace pred voľbami. Smer už v predvolebnej kampani a v programovom vyhlásení strany avizoval, že v prípade výhry vo voľbách ukončí financovanie vojenskej pomoci na Ukrajinu. Posielanie vojenskej techniky totiž podľa Fica len predlžuje vojnový konflikt. Strana zároveň navrhovala prehodnotenie sankcií voči Rusku, ktoré sú podľa nej neefektívne, a miesto nich zastávala podporu mierových rokovaní.

Podobne sa k otázke vojenskej pomoci stávala aj SNS, ktorá sa po parlamentných voľbách 2023 dostala do vlády so Smerom (Biró, 2023).

Predvolebné prieskumy predpovedali výhru Smeru už mesiace pred voľbami, kedy sa dlhodobo držal na prvej priečke so ziskom viac než 20 percent, a rovnaké výsledky ukazovali prieskumy aj v posledných dňoch pred odovzdávaním hlasov 30. septembra (Kerekes, Kern, 2023). Takéto vysoké čísla predstavovali výraznú zmenu oproti situácii po protestoch a zmenách vo vláde z roku 2018, a predovšetkým po rozštiepení strany Smer v roku 2020. Je dôležité upozorniť, že súčasné vyhrádzanie sa voči pomoci Ukrajine pramení z viacerých zmien, ktorými si Smer za posledné roky prešiel. Ficovi a jeho strane výrazne pomohla zmena politickej orientácie a zacielenie sa na novú skupinu voličov prevažne okolo strany ĽSNS. Tá v tom období zažívala krízu, z ktorej sa nikdy nedostala úplne, a v podobnom stave boli aj ostatné slovenské pravicovo extrémistické strany. Z toho vyplynula možnosť prebrať ich podporovateľov. Robert Fico sa v tom čase tiež začal objavovať v dezinformačných médiách a obmedzil svoju komunikáciu s tradičnými médiami, čím sa ešte viac priblížil krajne pravicovým voličom (Marcišiak, 2021). Zo sociálnej strany sa preto stala strana skôr konzervatívna a národná, čo sa prejavilo aj v zmene jej názvu na Smer – slovenská sociálna demokracia. Fico stranu profiloval ako slovenskú, s konzervatívnymi postojmi a bez záujmu venovať sa „liberálnym“ témam, akou je napríklad téma LGBT komunity (Kysel', 2021). Predsedovi Smeru sa preorientovanie sa na konzervatívnejšieho voliča oplátilo aj s ohľadom na vojnu na Ukrajine. Podľa prieskumu Denníka N si totiž bežný občan Slovenska praje vo vojne víťazstvo Ruska – na jeho stranu sa v prieskume priklonila viac než polovica opýtaných. Viac než pätina opýtaných dokonca podporuje výhru Ruska jednoznačne. A práve voliči Smeru predstavujú v prieskume spomedzi relevantných slovenských strán najväčších zástancov výhry Ruska. Prieskum dokonca ukazuje, že postoj jeho voličov je rovnaký ako postoj voličov extrémistických strán ĽSNS a Republika (Kerekes, 2022). V ďalších prieskumoch sa ukázalo, že len 40 percent občanov Slovenska považuje v kontexte tejto vojny Rusko za agresora, 70 percent opýtaných nepodporuje dodávky zbraní na Ukrajinu, a oproti 72 percentám v roku 2022 podporovalo zotrvanie v NATO v roku 2023 len 58 percent opýtaných občanov Slovenska (Morris, 2023). To ilustruje výrazný pokles podpory tejto organizácie s len ročným rozdielom medzi prieskumami. Okolo 70 percent voličov strán Smer, SNS a Republika tiež súhlasilo s tvrdením, že dodávky slovenských zbraní na Ukrajinu predlžujú konflikt s Ruskom

a ohrozujú tak susedné krajiny, do ktorých sa tak vojna môže preniesť (Hrivňák, Šnidl, 2023).

Na opačnej strane, teda strane podporujúcej výhru Ukrajiny, sa nachádzajú najmä voliči liberálnejších strán, akými sú napríklad SaS či Progresívne Slovensko. Práve druhé menované bolo vo volebných prieskumoch stabilne druhou najpodporovanejšou stranou, a to hlavne medzi prozápadne a liberálne orientovanými voličmi (Kerekes, Kern, 2023). Ako proeurópska strana tiež predstavovala akýsi protiklad k Smeru, a to aj čo sa podpory Ukrajiny týka. Vo svojom programe presadzovala pokračovanie v poskytovaní vojenskej aj humanitárnej pomoci, podporovala európske sankcie pre Rusko a tiež ohlásila podporu prijatia Ukrajiny do Európskej únie (Biró, 2023). Predseda strany Michal Šimečka navyše označil pomoc s rekonštrukciou povojnovej Ukrajiny za biznis príležitosť pre Slovensko, ktorá zemi môže ekonomicky pomôcť (Paulovič, 2023b). Podporu vojenskej pomoci pred voľbami úplne neodmietol ani Hlas Petra Pellegriniho, a to z rovnako ekonomického hľadiska. Slovensko má totiž fabriky na výrobu munície, čo je podľa neho príležitosťou pre zbrojársky a priemysel – nielen v súvislosti s aktívnou vojnou na Ukrajine, ale aj pre vyprázdenie skladov, ku ktorému časom v Európe dôjde. Rovnaký postoj zaujala aj strana Sme rodina Borisa Kollára, ktorý Ukrajine priznal právo brániť sa a podporil tiež zasielanie ďalšej vojenskej pomoci prevažne pre obavy z možného napadnutia Slovenska Ruskom v budúcnosti (Valovičová, 2023). Viaceré strany teda nevyklúčovali vojenskú pomoc Ukrajine, často však o nej hovorili skôr ako o možnosti pre súkromný sektor, nie ako o povinnosti štátu. Medzi strany, ktoré nevyhlasovali zastavenie pomoci Ukrajine, patrí aj OĽaNO a KDĽH. Výslovne pomoc Ukrajine schvaľovali len tri strany – už spomínané Progresívne Slovensko, SaS a Demokrati bývalého premiéra Eduarda Hegera. Naopak, okrem Smeru a SNS požadovala ukončenie pomoci aj extrémistická Republika Milana Uhríka (Yar, 2023). Otázka pomoci Ukrajine sa tak ukázala byť jednou z kľúčových v predvolebnej kampani viacerých strán, a voličov rozdelila na dva tábory – tých, ktorí podporovali strany s ambíciou spolupracovať s Ukrajinou, a tie ktoré takúto spoluprácu do budúcnosti odmietali.

2.4 Predvolebná kampaň

Okrem otázky pomoci Ukrajine sa predvolebná kampaň niesla v duchu viacerých viac či menej páľčivých problémov pre Slovensko. Termín predčasných parlamentných

volieb vyhlásil 9. júna vtedajší predseda parlamentu Boris Kollár na 30. septembra, a 9. júna sa tak zároveň začala predvolebná kampaň (Paulovič, 2023a). Kollár už v jej prvý deň musel vyvracať výroky Roberta Fica, ktorý tvrdil, že NATO sa bude snažiť ovplyvniť voľby, a že táto aliancia na Slovensku robí kampaň proti Smeru a jeho lídrovi. K reakcii sa pridal aj predseda Progresívneho Slovenska Michal Šimečka. Podľa neho takéto výroky pomáhajú vplyvu Ruskej federácie na Slovensku a ukazujú, v akom duchu sa budú niesť septembrové voľby (Dedinský, 2023a).

Práve strach možno označiť za kľúčový motív predvolebnej kampane. Nehovoríme, samozrejme, len o strachu z NATO či Európskej únie. Hlavnými témami sa totiž stal aj strach z ohrozenia tradičnej rodiny LGBTI komunitou, strach z migrácie a migrantov na Slovensku či možno trochu bizarný strach z útokov medveďov. S týmito témami operovali prevažne strany Smer, SNS a Republika, ktorých kampane patrili medzi mediálne výraznejšie. Ako sme rozobrali už v predchádzajúcich kapitolách, Smer sa po roku 2020 začal orientovať na konzervatívnejšieho, národne orientovaného voliča, čo sa podpísalo aj na jeho rétorike, ktorá sa pripodobnila rétorike ostatných dvoch spomínaných strán. Aj vďaka tomu voliči tejto trojice podľa prieskumu Stredoeurópskeho observatória digitálnych médií (CEDMO) pred voľbami reagovali viac na konfrontačné témy a menej na školstvo, zdravotníctvo či korupciu. Prieskum tiež ukázal, že antikampaň proti Progresívnemu Slovensku zaúčinkovala – viac než osemdesiat percent voličov týchto strán sa totiž obávalo, že vláda PS by mohla ohroziť tradičnú rodinu a mravnú výchovu mládeže na Slovensku (Hrivňák, Šnidl, 2023). Veľkou témou bol aj strach z falšovania volieb, s ktorým prišla ako prvá Republika. Tá z manipulovania výsledkami prezidentských volieb z roku 2019 obvinila IT firmu ESET, a to aj napriek tomu, že o tom do súčasnosti nepredložila žiadne dôkazy. Svoje tvrdenia argumentami nepodložil ani Smer (Kerekes, Osvaldová, 2023). Polícia Slovenskej republiky preto upozornila na šírenie takýchto chaos vyvolávajúcich informácií, a falšovanie volieb označila za jeden z hlavných dezinformačných naratívov roku 2023 (Polícia SR, 2023). Okrem toho ale v kampani prisľúbil Smer aj tradične sociálno-demokratické opatrenia, akými sú 13. dôchodky či pomoc pre mladé rodiny (SMER-SD, 2023).

Možno aj preto, že sa v parlamentných voľbách z roku 2020 strana do NR SR neprebojovala, Slovenská národná strana viedla svoju predvolebnú kampaň vo výrazne

proruskejšom znení než v predchádzajúcom období. Strana po roku 2018 výrazne utrpela hlavne príčinou svojho lídra Andreja Danka, ktorý bol v tom období predsedom parlamentu. S jeho menom sa spájalo viacero káz, napríklad plagizovanie diplomovej práce, jeho vymenovanie na kapitánsku hodnosť či komunikácia s Alenou Zsuzsovou zapletenou do kauzy vraždy novinára Jána Kuciaka. Po neúspechu vo voľbách sa však strana naplno odhodlala nabiehať nacionalistickému voličovi, a to sa odrazilo aj na jej predvolebnej kampani, v ktorej sa spojil s viacerými významnými osobnosťami slovenskej dezinformačnej scény. Medzi najvýraznejšie patrí napríklad bývalá televízna moderátorka Martina Šimkovičová, ktorá v dezinformačnej TV Slovan šíri ruskú propagandu a diskutuje s konšpirátormi, ale aj Rudolf Huliak, ktorý sa do povedomia ľudí dostal vyhlásením vojny medveďom, keď žiadal zníženie ich stavov na čísla z deväťdesiatych rokov, či ďalšie postavy blízke ĽSNS a iným konzervatívnym až extrémistickým hnutiam (Kern, 2023a). Vo svojom programe sa strana zamerala na témy blízke nacionalistickému voličovi, a zasadzovala sa zastaviť „zhubnú politiku LGBTI“, „nekontrolovateľné“ príst'ahovalectvo, islamizáciu Slovenska či obmedziť americké vojenské základne na území Slovenska. Okrem toho boli hlavnými témami lepšie podnikateľské podmienky, podpora vidieka či národnej kultúry (SNS, 2023).

Trojicu konzervatívnejších, nacionalistických a podľa politológov až extrémistických strán v slovenskom spektre dopĺňa Republika, ktorej lídrom je nezaradený europoslanec Milan Uhrík. Ten Republiku založil až po voľbách v roku 2020, keď sa aj so skupinou ďalších poslancov odštiepil od ĽSNS Mariana Kotlebu (Hrivňák, Osvaldová, 2023). V predvolebnej kampani a vo svojom programe sa Republika prezentovala ako strana, ktorá má zastupovať tradičné slovenské hodnoty a tradície, a to na viacerých frontoch. Ak by sa dostala do vlády, slovenská vlajka by mala podľa strany visieť na všetkých kultúrnych pamiatkach, v rádiu by hrala slovenská ľudová hudba a mimovládne organizácie využívajúce zahraničné granty by samé seba povinne označovali názvom „zahraničný agent“. Podľa zverejneného programu by tiež zrušili Úrad špeciálnej prokuratúry a vynútili aktívne používanie slovenského jazyka národnostnými menšinami až na výnimočné prípady, napríklad kultúrne podujatia. Republika sa špeciálne venovala práci novinárov, ktorým by zakázala písať o LGBTI témach, trestala by používanie nespisovných výrazov a výrazne by obmedzila aj kritiku vlády od novinárov – ak by polícia uznala, že ide o „mediálnu poľovačku s cieľom diskreditovať“, novinár by bol trestnoprávne stíhaný.

Okrem toho strana požadovala reformu Európskej únie, a v prípade, že by sa nepodarila, navrhla referendum o vystúpení z nej. Hlavnou myšlienkou programu Republiky je zastavenie „ideologického nátlaku“ zo Západu, podpora národnej kultúry a zachovanie tradičnej rodiny muža a ženy (Hnutie Republika, 2023; Vančo, 2023).

Stranou, ktorá má k prvým trom menovaným relatívne blízko, je Hlas Petra Pellegriniho. Podľa prieskumov sú totiž práve Smer a SNS stranami, ktorých voliči si vedeli predstaviť povolebnú spoluprácu s Hlasom. Výnimkou je Republika, voči ktorej sa vyhradzuje samotný Hlas aj časť jeho voličov, podľa ktorého členov ide o extrémistickú stranu. Hlas sa vo svojej kampani zameriaval predovšetkým na „bežných“ ľudí z regiónov, ktorých až tak netrápia ideologické otázky, ale skôr vysoké ceny v obchodoch. Tie prisľúbil Pellegrini riešiť zásahmi silného štátu, ktorý je voči nadnárodným reťazcom ochotný tvrdo zakročiť, a rovnako by mal štát podľa Hlasu tiež prevziať kontrolu nad elektrárnami. Politiku zameranú na všetky štyri svetové strany avizoval Pellegrini už na predvolebných meetingoch (Kern, 2023e). Spolu s vyjadreniami, že v kampani Hlasu chce zachovať pokoj a rozvahu a nepodobat' sa tak na ostatné strany, ale radšej občanom zaisťovať sociálne istoty, sa potvrdilo, že hlavným cieľom Hlasu sú niekdajší voliči Smeru, ktorí si po rozkole v strane vybrali v porovnaní s Ficom umiernenějšíeho Pellegriniho (TA3, 2023). Aj preto, ako sme už uviedli, sa musel Smer zamerať na voličov iných strán. Napriek konfliktu lídrov týchto strán však bolo už v predvolebnej kampani jasné, že Hlas je pre Smer zrejme jedinou možnosťou, ako zostaviť vládu. Aj keď Hlas až do volieb odmietal zodpovedať otázku, s kým by chcel ísť v ideálnom prípade do koalície, Robert Fico na sociálnych sieťach hovoril o Hlase ako o prirodzenom spojencovi Smeru vo vláde (Kern, 2023b). Spolu s prieskumom nálad voličov, ktorí sa vo veľkom prikláňali ku vláde so Smerom a odmietali akúkoľvek spoluprácu s Progresívnym Slovenskom, sa v prípade úspechu oboch strán javil povolebný vývoj relatívne jasne.

Už z pôvodu mena konzervatívnejšou stranou je Kresťansko-demokratické hnutie (KDH). To sa po voľbách podľa programu chcelo venovať zlepšeniu životnej úrovne, vzdelávaniu, zdravotníctvu a sociálnej oblasti a podnikaniu. Ešte v lete vylúčil na základe politického vymedzenia strany predseda strany Milan Majerský povolebnú spoluprácu s extrémistickými stranami (pravicovými aj ľavicovými) i Smerom (KDH, 2023). Majerský sa kontroverzným spôsobom dištancoval aj od LGBTI agendy, ktorú na vysoké miesto

kládlo napríklad Progresívne Slovensko. Tú v televíznej diskusnej relácii označil za „pliagu“ viacerých krajín, ktorá popri korupcii podľa Majerského môže ktorúkoľvek krajinu zničiť. Za tento výrok sa ospravedlnil, stretol sa však s výraznou kritikou ľudí na sociálnych sieťach, od mimovládnych organizácií či od ombudsmana (Dedinský, 2023b).

Práve Progresívne Slovensko bolo stranou, ktorú vo vláde viac či menej odmietali voliči doteraz všetkých spomenutých strán. Čo sa týka ich predstaviteľov, v hre o zostavenie koalície bol len Hlas, a to s ohľadom na voličské preferencie tiež len v teoretickej rovine. Program strany Michala Šimečka bol totiž čo sa obsahu týka veľkým kontrastom voči programom konzervatívnejších strán. Už tradične veľkým rozkolom bola stať o legalizovaní životných partnerstiev a manželstiev pre všetky páry, ale aj zjednodušenie interrupcií, dekriminalizácia marihuany či ekologické témy. Progresívne Slovensko tiež avizovalo plán zlepšiť stav zdravotníctva výstavbou troch nových nemocníc, upraviť chcelo podnikateľské prostredie obzvlášť pre malých podnikateľov, a zmeny sa mali dočkať aj súdy a hromadná doprava (Progresívne Slovensko, 2023). Strana bývala často kritizovaná za to, že sa zameriavala prevažne na mladšie, prozápadné a liberálne generácie, a svoju kampaň orientovala najviac na hlavné mesto a na voličov žijúcich v zahraničí, kde mala podľa prieskumov z predchádzajúcich volieb najviac voličov (Belej Majerčinová, 2023b; TASR, 2020d). Práve preto dostávali predstavitelia strany často otázky o kompromisoch, ktoré by boli ochotní podstúpiť v prípade, keby mali skladať vládu s konzervatívnejšími stranami. Šimečka už od začiatku kampane vylučoval spoluprácu so Smerom a s Republikou, k spolupráci s Hlasom sa však vyjadroval opatrnejšie (Mikušovič, 2023).

Za liberálnu býva často označovaná aj strana Sloboda a Solidarita Richarda Sulíka, v porovnaní s Progresívnym Slovenskom sú však liberáli v SaS orientovaní skôr na ekonomickú slobodu, a v tomto duchu sa niesol aj program strany. Zameriaval sa na ekonomický rast Slovenska, a jeho cieľom bolo počas volebného obdobia výrazne zvýšiť priemernú mzdu. Sulík kritizoval stratégiu rozdávania, Slovensko sa podľa neho malo orientovať skôr na pomoc podnikateľom a tým, ktorí „držia krajinu nad vodou, zamestnávajú ľudí a platia dane“. Čo sa týka konkrétnych opatrení, strana sa chcela okrem podpory podnikateľskej sféry venovať napríklad výstavbe diaľnic, zefektívneniu čerpania eurofondov, digitalizácii, podpore školstva, vedy a výskumu, no tiež rozširovaniu EÚ a presadeniu voľby zo zahraničia (SITA, 2023b; Sloboda a Solidarita, 2023). V závere

predvolebnej kampane ešte predseda strany Richard Sulík skritizoval Igora Matoviča, ktorý pár dní pred voľbami zverejnil v mene boja s mafiou prepis údajných správ medzi na Slovensku kontroverzne vnímaným majiteľom Penty Jaroslavom Haščákom a Sulíkom, čo mohlo na poslednú chvíľu ovplyvniť hlasovanie ľudí (Biró, Čunderlíková, 2023; Onderčanin, Smitňová, TASR, SITA, 2023). Konflikty Matoviča a Sulíka sa tak preniesli z obdobia pred úradníckou vládou aj do predvolebného obdobia.

Boj s mafiou a korupciou bol zároveň hlavnou témou programu Matovičovej strany Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti a priatelia. Matovič sa do role bojovníka obraňujúceho slovenských občanov staval už aj v predchádzajúcej kampani, ktorá mu priniesla víťazstvo vo voľbách, a rovnakú stratégiu si vybral aj teraz. V programe s názvom Zmluva so Slovenskom sa zaviazal splniť desať bodov, ktoré predstavujú hlavne bonusy. Najznámejším sa stal prísľub vyplatiť ľuďom 500 eur (12 373 korún českých) za účasť vo voľbách, ale do programu sa dostal aj 200 eurový (4949 Kč) mesačný príspevok na dieťa či 100 eurový (2474 Kč) daňový bonus pre matky a mladých ľudí. V strane taktiež podporili existenciu Úradu špeciálnej prokuratúry, ktorý chceli navyše oslobodiť od závislosti na Generálnej prokuratúre (OLaNO, 2023). Kontroverznou súčasťou predvolebnej kampane bola možnosť vyhrať až do vyhlásenia nasledujúcich volieb auto Fiat 500, čo malo byť podľa Matoviča motiváciou pre voliča zapojiť sa do volieb a „boja proti mafii“. Polepy na autách hlásili „500 vo vrecku aj v garáži“, čo odkazuje na spomínaný 500-eurový príspevok za odvolenie (Hajčáková, 2023). Matovič spolu so zverejnením programu tvrdil, že z hlavných desiatich bodov programu neustúpi, a nepôjde tak do koalície s nikým, kto by tieto body (vrátane v minulosti už zamietnutého 500-eurového príspevku) nepodporil (SITA, 2023a). Prekvapením bolo, že sa do volieb rozhodol vstúpiť v koalícii so stranami Za ľudí a Kresťanská únia. Tie na vstup do parlamentu potrebovali prekonať vyššie, sedempercentné kvórum (Murajdová, 2023).

Viacere kontroverzie sprevádzali aj ďalšiu stranu, ktorá bola súčasťou predchádzajúcej koalície. V posledných týždňoch predvolebnej kampane sa líder strany Sme rodina Boris Kollár ocitol pod tlakom. Podnikateľ Zoroslav Kollár, v minulosti odsúdený za korupciu, začal o Borisovi Kollárovi zverejňovať videá, v ktorých ho obvinil napríklad zo zneužívania Slovenskej informačnej služby (Denník N, 2023). Ďalšie videá uverejnili aj bývalé partnerky Borisa Kollára, ktoré o ňom zverejňovali rôzne súkromné informácie.

Jednu z nich mal napríklad donútiť ísť dvakrát na interrupciu. Kollár preto podal trestné oznámenie „organizovanú skupinu“, ktorá sa mala snažiť viesť proti nemu „diskreditačnú kampaň“ (Kern, 2023c). V predvolebnej kampani, do ktorej strana vstupovala s klesajúcimi preferenciami na úrovni piatich percent, zverejnila Sme rodina program, ktorý vyšiel na stránke pod heslom „Sme normálni“. Ľuďom prisľúbili nové nájomné byty či obchod so štátnymi potravinami, a strana sa vyhradila voči ideologickým témam, za aké považuje napríklad otázku LGBTI komunity (Katuška, 2023; Sme rodina, 2023).

Za zmienku stoja aj menšie strany. V predvolebnej kampani patrili medzi tie výraznejšie napríklad Demokrati s líderkou Andreou Letanovskou a bývalým premiérom Eduardom Hegerom. Demokrati predstavili program s názvom Plán pomoci ľuďom, v ktorom sa zaviazali ukotviť Slovensko v západných štruktúrach, dofinancovať zdravotníctvo, garantovať udržateľnosť prvého piliera a upraviť nedostatky druhého či investovať do infraštruktúry (TASR, 2023d). Okrem nich sa do politiky pokúsil vrátiť bývalý premiér Mikuláš Dzurinda so stranou Modrí, a pred voľbami bolo vidieť aj strany obhajujúce maďarskú menšinu na Slovensku, ako napríklad Most-Híd, Aliancia či Maďarské fórum. V predvolebných prieskumoch nemali tieto strany výraznú podporu, ani jedna z nich však neodstúpila v prospech inej strany (TASR, 2023a).

Podľa údajov ministerstva vnútra bola táto predvolebná kampaň zatiaľ tou najdrahšou v slovenskej histórii – strany do nej investovali 26,8 milióna eur (669 564 861 korún českých). Najväčšie výdavky mala strana Smer, jej kampaň však prekonala koalícia strán OĽaNO, Kresťanská únia a Za ľudí, ktoré kandidovali na spoločnej kandidátnej listine (luk, 2023).

2.5 Výsledky volieb 2023

Posledný prieskum pred začiatkom volebného moratória, ktoré sa začalo 28. septembra, a pred samotnými voľbami 30. septembra, ukázal, že ešte nebolo všetko rozhodnuté. Napriek tomu, že Smer obsadzoval v prieskumoch tradične prvé miesto, posledný prieskum mu predpovedal len 18 percent. Jeho dlhodobo najväčší konkurent, Progresívne Slovensko, zas mohol dostať až 16,6 percenta, čím by sa rozdiel medzi stranami výrazne zmenšil. V poradí tretí Hlas s 13,7 percentami už zaostával zreteľnejšie, a preto len pár dní pred voľbami neutíchali diskusie o tom, ako bude vyzerat' povolebné dianie

(Marcišiak, 2023b). Predstavitelia Hlasu sa nechceli vyjadrovať k povolebnej spolupráci so stranami, ktoré mali najväčšiu príležitosť pokoriť hranicu piatich percent, a tak bolo hneď niekoľko možností, kto zloží novú vládu. Podľa volebnej účasti vyzerala byť predvolebná kampaň viac-menej úspešná, k voľbám sa totiž dostavilo najviac ľudí od roku 2002 – účasť presiahla 68 percent, v porovnaní so 70 percentami z roku 2002 šlo teda len o miernu stratu. Pomerne veľké množstvo ľudí odvolilo aj zo zahraničia – takmer 59-tisíc hlasov doručených poštou predstavovalo 1,95 percenta z celkovej účasti vo voľbách (Mikušovič, 2023b). Spomedzi 4 388 872 oprávnených voličov odovzdalo svoj hlas 3 007 123 občanov Slovenska (SME.SK, 2023).

Volebné miestnosti sa mali na celom Slovensku zatvoriť o 22.00 hodine, pre zdravotné problémy jednej z členiek volebnej komisie sa však moratórium predĺžilo do 22.45 hod. Televízia Markíza preto zverejnila slepý exit poll od agentúry Focus, ktorý prezradil odhadované výsledky volieb bez zverejnenia strán. K tomu došlo až po ukončení moratória, a podľa prieskumu 500 anketárov v teréne sa víťazom stalo Progresívne Slovensko s 23,5 percentami. Hneď za ním mal nasledovať Smer s 21,9 percentami, a na treťom mieste mal podľa očakávaní skončiť Hlas s 12,2 percentami. Podľa tohto odhadu by mal druhý Smer dokonca problém zložiť vládu (Marcišiak, 2023a). V centrále Progresívneho Slovenska sa po zverejnení kompletného exit pollu ozvali výkriky radosti, no okolo polnoci sa začalo ukazovať, že boli predčasné (SME, 2023). Už podľa prvých priebežných výsledkov začal Smer získavať pred Progresívnym Slovenskom veľký náskok, a aj keď sa u druhého menovaného očakávali výraznejšie prírastky hlasov z väčších volebných okrskov, nestačili na to, aby dobehli Smer – nečakane totiž stranu Roberta Fica volili aj v mestách a nielen v regiónoch, ako bývalo zvykom (Mikušovič, 2023b).

Podľa konečných výsledkov tak slovenské parlamentné voľby z roku 2023 dopadli nasledovne (Tabuľka č. 1): prvý Smer-SD získal 22,94 percenta hlasov, druhé Progresívne Slovensko 17,96 hlasov, tretí Hlas-SD dosiahol na 14,7 percenta hlasov. Pod desiatimi percentami sa nachádzala koalícia OĽaNO, Za ľudí a Kresťanská únia s 8,89 percentom hlasov, za ňou nasledovala KDĽK so ziskom 6,82 percenta hlasov, stranu SaS volilo 6,32 percenta voličov, a cez hranicu piatich percent sa dostala aj strana SNS s 5,62 percentami hlasov (Štatistický úrad SR, 2023).

Strana	Počet hlasov	Percentá	Počet mandátov
Smer-SD	681 017	22,94 %	42
Progresívne Slovensko	533 136	17,96 %	32
Hlas-SD	436 415	14,70 %	27
OĽaNO a priatelia	264 137	8,89 %	16
KDH	202 515	6,82 %	12
SaS	187 645	6,32 %	11
SNS	166 995	5,62 %	10

Tabuľka 1 Výsledky parlamentných volieb 2023 na Slovensku

Prekvapením bolo, že sa do parlamentu neprebojovalo hnutie Republika, ktoré nakoniec získalo len 4,75 percenta hlasov. Jeho predseda Milan Uhrík prehru prisúdil tomu, že voliči hnutia mali istotu v tom, že sa do Národne rady dostane, a svoje hlasy preto dali menej istým stranám, ako napríklad SNS. V predvolebných prieskumoch sa totiž Republika dlhodobo pohybovala nad hranicou ôsmich percent (Mikulíková, 2023). Pod hranicou piatich percent zostala so 4,46 percentami aj strana Aliancia zastupujúca maďarskú menšinu na Slovensku. Spolu s faktom, že dostatok hlasov nezískali ani ďalšie strany obhajujúce maďarské záujmy, tak zostal slovenský parlament už druhé volebné obdobie po sebe bez zastúpenia maďarskej menšiny (Renczes, NAPUNK, 2023). Z parlamentu vypadla aj strana Borisa Kollára, ktorý dovtedy zastával post predsedu parlamentu. Vo voľbách získali len 2,21 percenta hlasov, čo Kollár pripísal „špinavej antikampani“, z ktorej obvinil Zoroslava Kollára (Mihalková, 2023; Štatistický úrad SR, 2023). Spomedzi menších strán sa do parlamentu nedostala napríklad ani strana Demokrati so ziskom 2,93 percenta. Líderka Andrea Letanovská aj Eduard Heger vyjadrili z výsledku sklamanie, avizovali však, že strana napriek nepriaznivému výsledku hodlá pokračovať (Hopková, 2023). Pri spočítaní hlasov všetkých strán, ktoré sa cez päťpercentnú hranicu nedostali do parlamentu, tak

prepadlo 16,5 percenta odovzdaných hlasov (Redakcia Denník N, 2023).

2.6 Povolebný vývoj

O poverení zostaviť vládu informovala prezidentka Zuzana Čaputová už deň po voľbách. V statuse na sociálnej sieti potvrdila, že skladanie novej vlády umožní nasledujúci deň víťazovi volieb (Čaputová, 2023a). Predseda strany Smer Robert Fico sa preto s Čaputovou podľa plánu stretol 2. októbra, na čo ho ona oficiálne poverila zostavením vlády. Fico po stretnutí informoval, že na zloženie novej vlády dostal od prezidentky 14 dní. V prezidentskom paláci prijala aj predsedu Progresívneho Slovenska Michala Šimečka ako zástupcu druhej najsilnejšej strany, a avizovala stretnutia aj s lídrami ďalších úspešných strán. S tými Šimečka viedol neformálne rokovania ohľadom budúcej koalície napriek Ficovmu povereniu (Biró, Paulovič, 2023b). Po zverejnení výsledkov bolo jasné, že kľúčovou stranou bude pri tvorbe koalície Hlas Petra Pellegriniho. Ten už počas volebnej noci informoval, že strana si vyberie len takú koalíciu, v ktorej bude mať istotu stabilnej vlády (Kern, 2023d). Toto kritérium najlepšie spĺňala kombinácia Hlas + Smer + SNS, a to nielen pre podobné ideológie strán, ale aj pre preferencie ich voličov. Tí omnoho viac preferovali spojenie so Smerom, u Progresívneho Slovenska totiž panovali obavy z prílišného presadzovania ideologických otázok jeho poslancov. Hlas aj možné KDĽH požadovali vypustenie niektorých ľudsko-právnych tém, to však neprichádzalo do úvahy pre veľkú časť voličov PS, ktorí stranu volili práve kvôli týmto témam. Naopak, spolupráca s Ficom predstavovala bezpečnejšie riešenie, keďže voliči s jeho vládnutím už mali skúsenosť. Pellegrini sa mal počas prvých rozhovorov rozhodovať aj na základe ponúk týchto strán, podľa zákulisných informácií mal totiž ambíciu chopiť sa postu predsedu vlády, a pre členov svojej strany mal chcieť zaistiť tie lukratívnejšie ministerstvá, hlavne však ministerstvo vnútra. To bolo kľúčové pre vyšetovanie korupčných káuz týkajúcich sa niektorých nominantov Hlasu aj Smeru (Kern, 2023f).

K rozhodnutiu nakoniec došlo desať dní po voľbách, kedy Peter Pellegrini oznámil, že ďalej bude rokovať s predstaviteľmi strán Smer a SNS. K tomuto rozhodnutiu mali členovia predsedníctva Hlasu dospieť jednomyselne, zároveň tak ukončili všetky neformálne rozhovory s ostatnými stranami. Od rokovaní so Smerom a SNS očakával Hlas koaličnú zmluvu, a šlo tak o posledný krok pred formovaním vlády. Pellegrini tiež odmietol

funkciu premiéra, ktorú malo Hlasu ponúknuť Progresívne Slovensko. Teraz už opozičné strany (hlavne strany, ktoré rokovali o vzniku alternatívnej opozície, teda PS, SaS a KDĽ) reagovali na vznik novej koalície sklamaním (Biró, Hopková, Paulovič, 2023). Predseda Progresívneho Slovenska Michal Šimečka po zverejnení tejto informácie povedal, že pre dohodnutie koalície s Hlasom urobil všetko potrebné podľa svojho najlepšieho svedomia, a že jeho strana plánuje byť tvrdou opozíciou. Vyjadril tiež presvedčenie, že Peter Pellegrini mal po celý čas ambíciu spojiť sa so Smerom a SNS, a všetky jeho argumenty proti označil za výhovorky (Kovačič Hanzelová, 2023).

K podpísaniu koalíčnej dohody došlo 16. októbra. Predseda SNS Andrej Danko potvrdil, že nová vláda má byť z 80 percent hotová, keďže sa s predsedami zvyšných dvoch strán dohodli na prerozdelení ministerských postov. Zaviazali sa tiež k rešpektovaniu politickej orientácie Slovenska, ktoré má naďalej smerovať k EÚ a NATO. Návrhy na ministrov mala schváliť prezidentka Zuzana Čaputová, ktorá informovala, že je politické nominácie pripravená rešpektovať, očakávalo sa však, že s niektorými návrhmi môže mať problém (Biró, Paulovič, 2023a). To sa ukázalo ako skutočnosť. Čaputová totiž do funkcie ministra životného prostredia odmietla vymenovať Rudolfa Huliaka za stranu SNS. Dôvodom malo byť jeho dlhodobé popieranie environmentálnej politiky Slovenska a aj jeho záväzkov. Prezidentský palác upresnil, že Huliak neuznáva vedecký konsenzus o klimatickej zmene a ani samotnú klimatickú krízu, a pri konfliktoch schvaľuje násilie, čo znamená, že existujú ústavnoprávne dôvody na jeho nevyzmenovanie (Čaputová, 2023b). SNS ešte v ten deň oznámila, že na Huliakovom menovaní trvá (Šodor, RTVS, TASR, 2023). To sa zmenilo o pár dní neskôr, kedy aj skrz naliehanie, že strana za Huliakom stojí, na tento post navrhli Tomáša Tarabu, a to v mene čo najrýchlejšieho menovania novej vlády (SITA, TASR, 2023).

V poradí sedemnástu vládu Slovenskej republiky a súčasne štvrtú vládu Roberta Fica vymenovala prezidentka Zuzana Čaputová 25. októbra 2023. Jej predsedom sa stal Robert Fico, ktorého strana si zároveň pripísala sedem ministerstiev. Predsedom parlamentu sa stal Peter Pellegrini, ktorého Hlas obsadil rovnako sedem ministerstiev. Najmenej ministerských postov získala strana SNS, a to dve (Biró, Paulovič, 2023c). Už pár týždňov po voľbách vláda avizovala vznik nového ministerstva – Ministerstva cestovného ruchu a športu SR, ktoré malo tiež pripadnúť SNS (Benko, 2023). Koalíčné strany si tak ministerstvá rozdelili

v pomere 7 : 7 : 3. V ten istý deň, 25. októbra, zároveň ohlásil Igor Matovič zmenu názvu jeho strany, ktorá z mena Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti a priatelia prešla na omnoho kratší názov – Slovensko (Dedinský, 2023c).

Nová vláda začala už v prvých dňoch svojho vládnutia zavádzať zmeny. Medzi najvýraznejšie patrili boj nového ministra vnútra Matuša Šutaja Eštoka proti migrácii i odvolanie policajného prezidenta a čistky v polícii, na základe ktorých čelil v parlamente odvolávaniu. K zmenám došlo aj v rezorte Tomáša Tarabu, ktorý odvolal dvoch dlhoročných riaditeľov národných parkov. Čo sa dôležitých udalostí týka, nutné je spomenúť aj plánované rušenie Úradu špeciálnej prokuratúry a zníženie trestných sadzieb, ktoré ku koncu roka vyvolalo zrejme najväčší rozruch. Opoziční poslanci sa cez obštrukcie snažili posunúť hlasovanie o jeho rušení až na ďalší rok, a nespokojnosť s krokmi vlády vyjadrili aj tisícky ľudí, ktorí vyšli protestovať do ulíc (Belej Majerčinová, 2023a).

3. Metodická časť

V tejto práci sme si za cieľ stanovili vyskúmať, akým spôsobom sa vo vybraných českých médiách informovalo o slovenských parlamentných voľbách v roku 2023, a aký mediálny obraz o tejto udalosti médiá tvorili. Rozhodli sme sa preto o kombinovaný, teda zmiešaný výskum za využitia kvalitatívnych i kvantitatívnych prístupov, čo má za výsledok nielen odpoveď na otázku, aké množstvo novinárskych príspevkov v nami skúmanom období vyšlo, ale tiež ako o tejto problematike informovali čitateľa.

3.1 Kvalitatívny výskum

Kvalitatívny výskum sa tradične orientuje na výskumníka a jeho interpretáciu poznania, a preto je už od podstaty subjektívny a často nereplikovateľný. Zamiera sa na vytváranie nových hypotéz a teórie. Jeho metódy nie sú štandardizované, vďaka tomu má ale výskumník možnosť preniknúť do problematiky hlbšie a nie je takpovediac obmedzovaný otázkou „koľko?“ – miesto toho odpovedá na otázku, ako sa veci dejú, a skúma tak mäkké dáta. Tie sú často v slovnej či obrazovej forme (Sedláková, 2015, s. 47). Pozor si treba dávať na zaujatosť výskumníka, ktorý by napriek povahe metódy mal byť schopný udržať si istý odstup, ktorý zabezpečí čo najväčšiu reliabilitu výskumu (Disman, 2014, s. 286; Trampota, Vojtěchovská, 2010, s. 18-19).

V našom prípade využijeme rámcovú analýzu. Tento typ analýzy súvisí s výskumom agenda settingu, o ktorom sme viac hovorili v prvej kapitole. Rámce sú jej druhým stupňom, a v tomto type výskumu sa bádateľ zameriava na spôsob prezentácie vybraných tém, nielen na frekvenciu ich výskytu cez výskum mediálnych obsahov. Skúmať teda konkrétne budeme, akým spôsobom české médiá informovali o slovenských parlamentných voľbách v roku 2023, aké rámce sú v novinárskych príspevkoch prítomné, čo je v nich potlačené a čo je zas vyzdvihnuté, a aké povedomie o téme mohol čitateľ týchto médií nadobudnúť na základe ich interpretácie (Trampota, Vojtěchovská, 2010, s. 243-244). Metóda získavania rámcov je považovaná za jednu z ťažšie replikovateľných metód, pričom jej validita je rovnako náročne preukázateľná, keďže v nej ide o hĺbkovú analýzu textov nasledovanú subjektívnou selekciou rámcov, ktorých výber ale vo veľkej miere závisí od výskumníkovho chápania problematiky. Rámce budeme analyzovať na základe kódov, ktoré získame

kvalitatívnu hĺbkovou analýzou textov, čo znamená, že zozbierané príspevky niekoľkokrát preštudujeme, aby sme sa uistili, že sme žiadny možný rámec neprehliadli. Kódy následne na základe súvislostí združíme do zhlukov, ktoré budú predstavovať najčastejšie sa vyskytujúce rámce. Túto metódu môžeme nazvať manuálny holistický prístup získavania rámcov (Matthes, Kohring, 2008, s. 260-261). Pre kompletnejší obraz v tejto práci využijeme kombináciu rámcovej analýzy a kvantitatívnej obsahovej analýzy.

3.2 Kvantitatívny výskum

Ako sme uviedli vyššie, kvantitatívny výskum sa zaoberá hlavne otázkou „koľko?“, čo z neho robí pre využitie konkrétnejších čísel, teda tvrdých dát, presnejší výskum. Tie majú často formu údajov zapísaných v tabuľkách, získaných napríklad dotazníkom či nachádzajúcimi sa v štatistikách (Sedláková, 2015, s. 51). Oproti kvalitatívnemu výskumu je tu omnoho vyššia miera štandardizácie, keďže tento typ výskumu meria frekvenciu výskumu premenných či ich kategórií. Keďže je tu menšie riziko prílišného angažovania sa výskumníka, ktoré by mohlo skresliť výsledky, je tento výskum replikovateľný – ak by rovnakým spôsobom postupovali viac výskumníkov, výsledok by mal byť takmer identický, čo u kvalitatívneho výskumu neplatí. Kvantitatívny výskum je preto tiež považovaný za objektívnejší (Disman, 2014, s. 286; Trampota, Vojtěchovská, 2010, s. 17-18).

V našom výskume využijeme kvantitatívnu obsahovú analýzu, ktorá má za cieľ zistiť, aký priestor venujú médiá jednotlivým témam. Systematicky a objektívne popisuje mediálny obsah a je štruktúrovaná do kategórií podľa pravidiel, ktoré zabezpečujú replikovateľnosť jej výsledkov. K lepšiemu zachyteniu detailov ovplyvňujúcich napríklad výber tém slúži aj jej časté kombinovanie s kvalitatívnymi metódami, v našom prípade s rámcovou analýzou (Sedláková, 2015, s. 291-296). Je tiež vhodná na porovnanie viacerých médií s ohľadom na frekvenciu spracovania vybraných tém. V práci využijeme typ výskumu sledujúci postavenie jednej témy, ktorým vyskúmame, v akom množstve vybrané médiá informovali o slovenských parlamentných voľbách v roku 2023 (Trampota, Vojtěchovská, 2010, s. 99-102).

3.3 Časové vymedzenie a relevantné vzorky

3.3.1 Časové vymedzenie

Za skúmané obdobie sme si zvolili mesiac pred a mesiac po parlamentných voľbách v roku 2023, teda obdobie od 1.9.2023 do 31.10.2023. Vo výskume máme záujem zachytiť takpovediac tri body vývoja udalosti – v prvom rade budeme môcť analyzovať mesačné obdobie pred voľbami, v ktorom bola predvolebná kampaň zapojených strán vzhľadom k blízkosti volieb mimoriadne aktívna. Ďalej sa budeme môcť zamerať na deň volieb, volebnú noc, exit poll a na prvé zverejnené predbežné výsledky. Tretím bodom je obdobie mesiaca po voľbách, kedy sa zverejnili finálne výsledky hlasovania, a v médiách sa začali postupne objavovať príspevky venujúce sa povolebnému vyjednávaniu, výmene jednotlivých vlád a zmenám, ktoré nová vláda či parlamentné strany priniesli.

Ako sme informovali v predchádzajúcej kapitole, je v záujme politikov, aby sa čo najviac objavovali v médiách, či už pre získavanie podpory svojich krokov, alebo spopularizovanie seba samých, v tomto prípade v nachádzajúcich voľbách. Existuje teda predpoklad, že v nami zvolenom období vybrané médiá prirodzene informovali o volebnom dianí na Slovensku častejšie a detailnejšie než v období mimo volieb.

3.3.2 Relevantné vzorky

Zber dát sa realizuje na online webových stránkach štyroch českých médií: iDNES (idnes.cz), Aktuálně (aktualne.cz), Echo24 (echo24.cz) a Deník N (denikn.cz). V zvolenom časovom období budeme analyzovať každý novinársky príspevok, ktorý na význačnom priestore pojednáva o slovenských parlamentných voľbách, teda ich v texte nielen spomína, ale tematicky sú jeho hlavnou náplňou. Medzi takéto príspevky patria texty priamo o voľbách, ale aj o politických subjektoch, ktoré sú v nich relevantné, či o politickom dianí na Slovensku po voľbách, ktoré s nimi súvisí či na ne nadväzuje. Príspevky budeme vyhľadávať pomocou kľúčových slov, ktorými budú: slovenské parlamentní volby, volby na Slovensku, Slovensko. Z nich budú následne vybrané tie príspevky, ktoré sú obsahovo relevantné pre náš výskum, a to obzvlášť pri treťom spomenutom, do ktorého by mohli patriť aj nesúvisiace texty. Zahrnuté sú teda príspevky s priamymi citáciami aktérov, vyhlásenia, rozhovory, príspevky opisujúce aktuálne dianie, reakcie naň, plány do budúcnosti, či texty

popisujúce postoje, názory a konanie relevantných aktérov. Pri výbere príspevkov u Deníku N vynecháme príspevky publikované pod hlavičkou Minuta po minútě, keďže ide prevažne o krátke prevzaté agentúrne správy o aktualitách, ktoré často neobsahujú titulok ani perex, a pre svoj charakter sú publikované v takom veľkom množstve, že by ich pridanie do analýzy vytvorilo neproporčnosť v skúmanom obsahu.

4. Charakter skúmaných médií

Pri analýze mediálneho obrazu slovenských parlamentných volieb budeme vychádzať z obsahu štyroch českých médií, a to z webstránok médií iDNES, Aktuálně, Echo24 a Deník N. Tieto médiá považujeme za obsahovo i vlastnícky odlišné, keďže patria pod rôzne mediálne domy, vznikali za rôznych podmienok, a označiť ich môžeme od bulvárnejších a spravodajskjších až po konzervatívnejšie či liberálnejšie. Výskumu by preto mali ponúknuť rôzne uhly pohľadu na skúmanú problematiku, čím nám umožnia zanalyzovať slovenské parlamentné voľby v širšej perspektíve.

4.1 Idnes.cz

Spravodajský online portál iDNES vznikol už koncom roku 1998, vďaka čomu patrí medzi staršie české online médiá. Portál sa venuje prevažne spravodajstvu, ktoré patrí medzi jeho najčítanejšiu súčasť, no čitateľom ponúka aj publicistický obsah skrz rubriky zamerané okrem domáceho, zahraničného, ekonomického či športového spravodajstva aj na širokú škálu tém (MAFRA, 2024). IDNES vznikol pod vlastníctvom spoločnosti MAFRA, a.s., pod ktorú okrem iDNESu patria aj tlačene denníky Mladá fronta DNES, Lidové noviny a ich web lidovky.cz, Metro, ale aj veľké množstvo magazínov a časopisov pre ženy, o spoločenských témach, lifestyle, či viacero webových portálov zameraných na rôzne témy. Mafru od roku 1994 vlastnil nemecký holding Rheinisch-Bergische Druckerei und Verlagsgesellschaft mbH (MAFRA, 2010). To sa zmenilo na prelome rokov 2012 a 2013, kedy sa začiatkom roka stal cez nákup pomocou svojho koncernu Agrofert novým vlastníkom predseda hnutia ANO Andrej Babiš (Francová, 2013). Babišovo vlastníctvo bolo dlhé roky považované za kontroverzné, keďže je Babiš aj v súčasnosti aktívnym a vplyvným politickým aktérom. Existovali preto obavy zo zneužitia tejto skupiny médií pre ovplyvňovanie verejnej mienky na presadenie jeho politického vplyvu, a teda obavy o slobodu tlače (ČT24, 2023). Došlo preto dokonca k zmene zákona. Takzvaný lex Babiš mal obzvlášť po jeho sprísnení zabrániť politikom vlastniť médiá, a obísť sa to už nedalo ani cez zverenecké fondy tak, ako to skrz Agrofert riešil Babiš. V septembri 2023 preto došlo k dohode s Agrofertom, a Mafru odkúpil miliardár Karel Pražák (Novák, 2023a).

Čo sa čítanosti iDNESU týka, v roku 2023 sa podľa počtu reálnych užívateľov za

mesiac stal s 3 514 676 čitateľmi podľa MediaGuru tretím najčítanejším webom na českom trhu – zaostal za webmi Seznam Zprávy a Novinky (MediaGuru, 2024). Štúdia Reuters Institute Digital News Report z roku 2023 ukazuje, že iDNES týždenne zasiahol 36 percent dospeljej populácie (Newman et al., 2023).

4.2 Aktuálně.cz

Spravodajský server Aktuálně vznikol v roku 2005, a už krátko po svojom vzniku sa stal z jedným z najčítanejších online médií v Českej republike. Toto médium sa rovnako venuje spravodajstvu i publicistike, a medzi rubriky patrí domáce, zahraničné a ekonomické spravodajstvo, šport, kultúra, lifestyle či názory. Vydavateľstvo Aktuálně prezentuje ako médium, ktoré sa od tých ostatných v Česku líši svojím dôrazom na serióznosť a nebulvárnosť, a na českom trhu pomáha utvárať verejnú agendu aj vďaka vysokej miere dôvery jeho čitateľov (Economia, 2024). Aktuálně vzniklo pod mediálnym domom Economia, ktorý okrem toho vlastní Hospodářské noviny, týždenník Ekonom či viaceré ďalšie online portály, ako napríklad Centrum.cz. Economia vznikla v roku 1990 a od roku 1994 do roku 2008 bola jej hlavným akcionárom spoločnosť Verlagsgruppe Handelsblatt. Tá predala svoj väčšinový podiel podnikateľovi Zdeňkovi Bakalovi, ktorý svoj vplyv na Economiu ešte viac zvýšil po tom, čo ďalšie percentá odkúpila ním kontrolovaná holandská spoločnosť Handelsblatt Investments B.V. Bakalov vplyv tak dosiahol viac než 99 percent (ČTK, 2010).

Podľa počtu reálnych užívateľov za mesiac je podľa MediaGuru s 2 348 523 čitateľmi Aktuálně siedmym médiom v poradí na českom trhu, a podľa štúdie Reuters zasiahne týždenne 29 percent dospelých. Podľa Reuters patrí zároveň Aktuálně k najdôveryhodnejším médiám v Česku – spomedzi opýtaných mu dôveruje 51 percent (MediaGuru, 2024; Newman et al., 2023). Podľa MediaRatingu Nadačného fondu nezávislé žurnalistiky, ktorý nezávisle hodnotí dôveryhodnosť médií, má Aktuálně známku A, a spĺňa tak novinárske štandardy (Nadační fond nezávislé žurnalistiky, 2024).

4.3 Echo24.cz

Tretím z online denníkov, ktorých novinárske príspevky v našom výskume analyzujeme, je echo24.cz. Tento portál sa sám označuje za názorový, pravicový

a konzervatívny denník, ktorý chce byť podľa slov jeho šéfredaktora Dalibora Balšíinka protiváhou pre české oligarchizované médiá (Balšínek, 2024). Echo vzniklo relatívne nedávno, a to v roku 2014. Jeho vznik zapríčinilo už spomínané odkúpenie Mafry Andrejom Babišom, ktoré malo za následok odchod viacerých novinárov z Mladej fronty (a iDNESu) a Lidových novin (a Lidovek) (Neumann, 2014). Časť z nich sa vzápätí rozhodla pre založenie nového nezávislého média, ktoré nebude vlastniť politik, ale v tomto prípade členovia redakcie. Väčšinovým vlastníkom vydavateľstva Echo media sa stal už spomínaný Balšínek, ktorý zároveň zastával šéfredaktorskú pozíciu (ČTK, 2013). Vlastnícke pomery sa zmenili až v roku 2021, kedy sa väčšinovým vlastníkom Echo Media, a teda prevádzkovateľom Echa24, stal podnikateľ pohybujúci sa v technologickej sfére Marek Španěl, ktorý ich kúpil od dlhoročného vlastníka Rudolfa Ovčářího (Echo24, 2021).

Čo sa obsahu týka, medzi hlavné rubriky Echa24 patria domov, komentáre, ekonomika a panoráma, ktorá združuje témy z rôznych oblastí. Zároveň je v popredí aj platená verzia Echa s exkluzívnym obsahom Echo Prime, a týždenne vychádza aj Týdeník Echo. Čitatelia tohto média ho považujú za konzervatívne a pravicovo zamerané, a prevažuje u nich vysokoškolské vzdelanie. Echo24 za rok 2023 nazbieralo 1 822 812 reálnych užívateľov (MediaGuru, 2024). V roku 2021 malo Echo24 viac než 13-tisíc predplatiteľov (Vojtěchovská, 2022). Do výskumu Reuters spomínaného v predchádzajúcich podkapitolách nebolo Echo zaradené, no podľa výskumu agentúry Idealisti na vzorke 1800 ľudí, o ktorom informoval Media Guru, považuje Echo24 za seriózne 89 percent jeho predplatiteľov, a 60 percent čitateľov bez predplatného (MediaGuru, 2020). Podľa MediaRatingu Nadačného fondu nezávislé žurnalistiky, ktorý nezávisle hodnotí dôveryhodnosť médií, má Echo24 známku A, a dodržiava tak úroveň novinárskych štandardov (Nadační fond nezávislé žurnalistiky, 2024).

4.4 Deník N

Posledným z médií, ktorým sa budeme v našom výskume venovať, je Denník N, konkrétne jeho online podoba denikn.cz. Na českom mediálnom trhu sa objavil v roku 2018, a jeho vznik čiastočne podnietil vznik slovenského Denníka N. V roku 2014 tam spoločnosť Penta odkúpila časť vydavateľstva Petit Press, ktoré vydáva denník Sme. Na protest tak zo Sme odišli desiatky novinárov, ktorí následne založili Denník N spolu s pomocou investície

šestice vlastníkov spoločnosti ESET, ktorí v súčasnosti vlastnia väčšinový 51 percentný podiel, a crowdfundingu. V súčasnosti má vydavateľstvo viac než 70-tisíc predplatiteľov. Český Deník N bol sprvu financovaný pomocou crowdfundingu a získal viac než 5500 predplatiteľov. Zároveň ho finančne podporili investori okolo Nadačného fondu české žurnalistiky. V súčasnosti patrí z väčšej časti pod spoločnosť N media a.s., ktorú menšinovo vlastní slovenský Denník N a väčšinovo nadácia Independent Press a.s.. Časť patrí aj zamestnancom a spolupracovníkom N media (Deník N, 2023b). Deník N už od začiatku komunikoval čo najväčšiu snahu zostať nezávislý, a jeho obsah možno po vzore slovenského Denníka N rozdeliť na dva kľúčové typy. Medzi čitateľmi je populárna jeho Minúta po minúte, kde je v rýchлом časovom slede publikované aktuálne spravodajstvo a dôležité udalosti z rubriek ako domov, zahraničie, ekonomika, šport či kultúra. Zväčša výhradne pre predplatiteľov sú potom určené vážnejšie témy určené na dlhšie čítanie (Deník N, 2023a).

Deník N má v súčasnosti približne 27-tisíc predplatiteľov a podľa už spomínaného výskumu Reuters zasiahne týždenne aspoň osem percent dospelých čitateľov (Simkanič, 2024; Newman et al., 2023). Podľa MediaRatingu Nadačného fondu nezávislé žurnalistiky má Deník N stabilne známku A, a splňa tak novinárske štandardy (Nadační fond nezávislé žurnalistiky, 2024).

5. Analytická časť

Výskumnú časť tejto práce sme sa rozhodli rozdeliť na dve polovice, a to podľa dvoch typov výskumných metód, ktoré použijeme.

5.1 Kvantitatívna časť

V prvej časti sa budeme venovať kvantitatívnej obsahovej metóde, aby sme si zodpovedali prvé štyri výskumné otázky, a na dve na ne nadväzujúce hypotézy. Príspevky budeme merať na základe série premenných, a to podľa spravodajského servera, ktorý novinársky príspevok publikoval, podľa kategórie spravodajstvo verzus publicistika, podľa originálneho autorstva verzus prevzatia z Českej tiskovej kanceláre (ČTK), a podľa politickej strany či strán, o ktorých informovali. Pri prevzatí textu z ČTK môžeme na základe pravidiel preberania agentúrneho textu predpokladať, že nedošlo v texte k zmenám vyjmúc zmien v titulku. Počítame tiež s možnosťou kombinácie pôvodného autorstva s textom z ČTK, v tomto prípade však pre nás nie je možné odhaliť, do akej miery bol text upravený, a preto bude takáto kombinácia vo výsledkoch predstavovať samostatnú kategóriu.

5.1.1 Výskumné otázky

V prvej časti výskumu, teda v jeho kvantitatívnej časti, sme si stanovili štyri výskumné otázky (ďalej už len VO):

VO1: Aké množstvo príspevkov o slovenských parlamentných voľbách bolo v stanovenom období publikovaných zvolenými médiami?

VO2: Aký bol pomer publikovaných článkov napísaných originálnym autorom a príspevkov pochádzajúcich z ČTK?

Hypotéza 1: V stanovenom období bude prevládať počet príspevkov pochádzajúcich z ČTK.

VO3: Aký bol pomer publikovaných spravodajských a publicistických príspevkov?

Hypotéza 2: Počet spravodajských príspevkov bude prevládať nad počtom publicistických príspevkov.

VO4: Koľko článkov bolo publikovaných o jednotlivých politických stranách, ktoré sa nakoniec dostali do parlamentu?

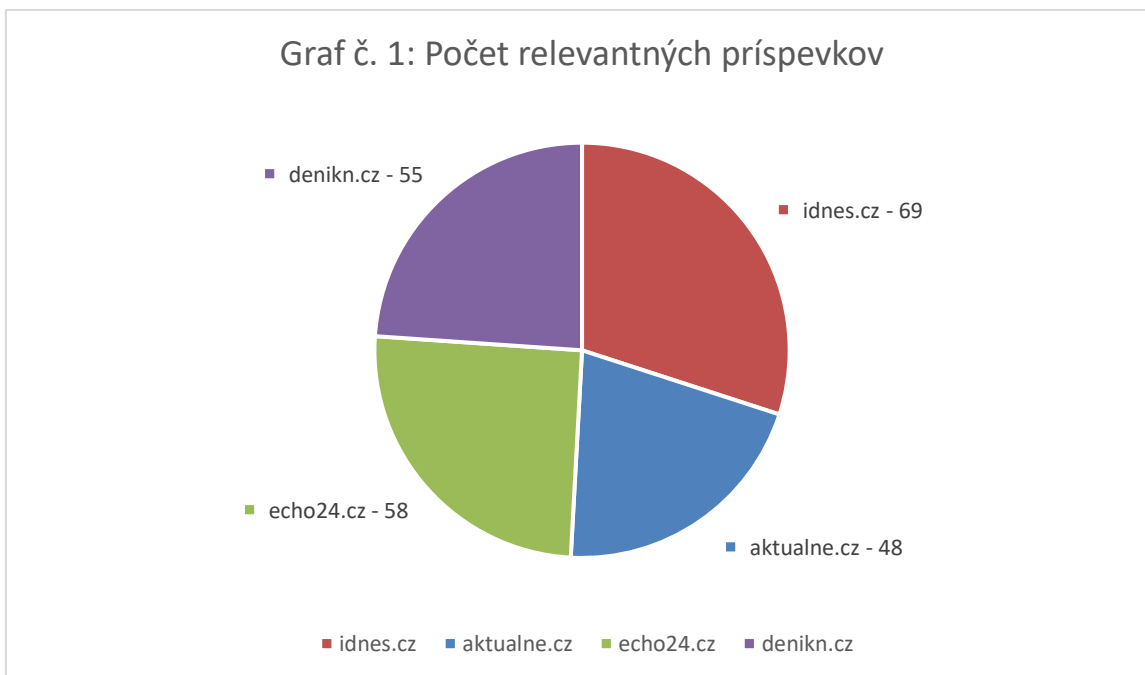
Vo výskume sme sa pôvodne plánovali venovať aj ďalšej výskumnej otázke, ktorú sme avizovali v tézach k diplomovej práci. Táto otázka mala znieť nasledovne:

VO: Líšil sa tón príspevkov s originálnym autorom a príspevkov prevzatých z ČTK?

Jej cieľom bolo preskúmať tón príspevkov pochádzajúcich z České tiskové kanceláre verzus od originálneho autora. K jej zodpovedaniu sme plánovali podrobiť analýze príspevky preklopené z ČTK, a ich tón sme pôvodne chceli porovnať so zvyšnými príspevkami s originálnym autorom a následne ohodnotiť na škále *pozitívne – skôr pozitívne – neutrálne – skôr negatívne – negatívne*. Príspevky, u ktorých sme nevedeli rozlíšiť mieru zásahu média (kombinácia autorstva), by sme vynechali, aby nedošli k skresleniu. No keďže, ako sa vo výskume ukázalo, vzniknutá vzorka predstavovala len malé množstvo príspevkov z ČTK (17, navyše až na jednu výnimku (1 príspevok od ČTK na echo.24.cz) pochádzali z Aktuálně), ktoré by sme mohli porovnávať so vzorkou autorských príspevkov (152), rozhodli sme sa túto výskumnú otázku do nášho výskumu nezaradiť. Cieľom nášho výskumu je totiž analyzovať mediálny obraz vo všetkých štyroch médiách, a tak by snaha zodpovedať na túto otázku nebola k nášmu výskumu ďalej relevantná.

5.1.2 Publikované príspevky

Počas analyzovaného obdobia od 1. septembra 2023 do 31. októbra 2023 bolo na spravodajských serveroch idnes.cz, aktualne.cz, echo24.cz a denikn.cz zverejnených dohromady 230 relevantných novinárskych príspevkov o slovenských parlamentných voľbách z roku 2023. Najviac, a to 69, ich publikoval počas analyzovaných 61 dní iDNES, čo v priemere predstavuje 1,13 príspevkov na deň. Naopak, najmenej ich počas tohto obdobia publikovalo Aktuálně, kedy za dva mesiace zverejnili 48 príspevkov. V priemere to je 0,78 príspevku na deň. Druhý najväčší počet príspevkov, 58, publikoval server Echo24, čo je priemerne 0,96 príspevku na deň. Deník N ich v danom období zverejnil 55, čo predstavuje 0,90 príspevku na deň, a toto médium tak publikovalo tretí najvyšší počet príspevkov v rámci nášho výskumu.

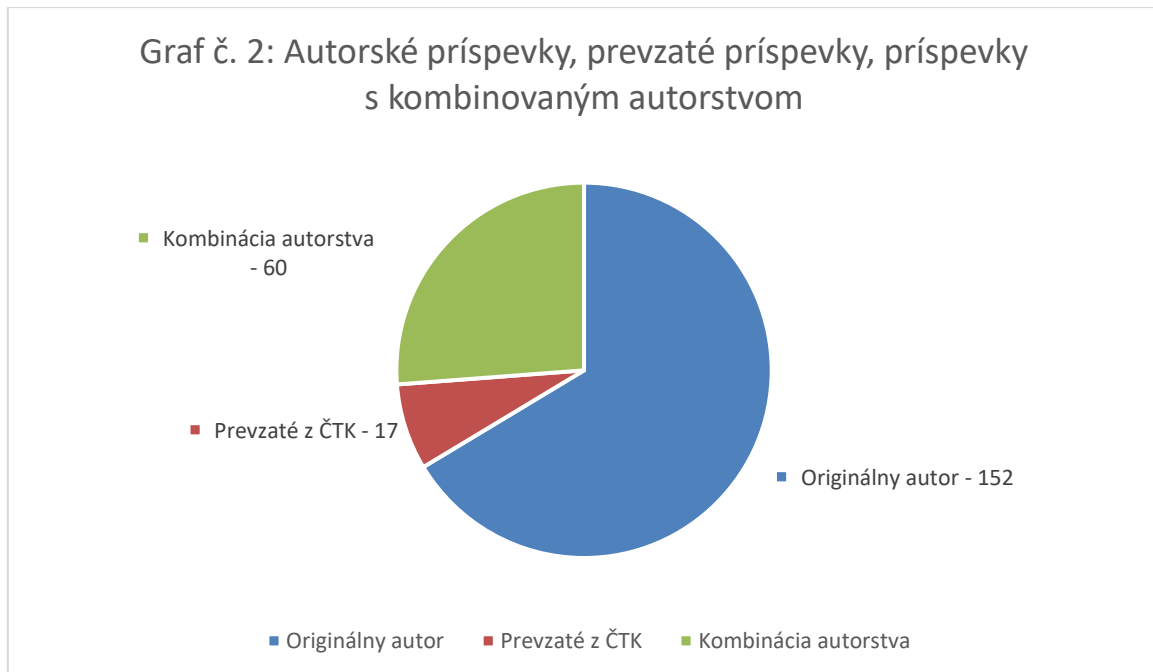
Zdroj: vlastné spracovanie

Z grafu č. 1 vyplýva, že idnes.cz publikoval počas skúmaných 61 dní 30 percent z novinárskych príspevkov zozbieraných pre tento výskum, aktualne.cz zverejnilo 21 percent, echo24.cz ich uverejnilo 25 percent, a denikn.cz zas 24 percent.

5.1.3 Autorstvo príspevkov

Spomedzi týchto 230 príspevkov, ktoré médiá v danom období publikovali, sme sa pozreli aj na pomer autorských a agentúrnych článkov, prípadne na kombináciu autorstva a textu prebraného z agentúry. Do tejto kategórie sme zaradili všetky príspevky, ktoré mali v autorskej kolónke zaradenú skratku ČTK a buď meno či skratku autora, alebo podpis redakcie. Ako sme už v tejto kapitole upresnili, v takomto texte pre nás nebolo možné rozlíšiť, do akej miery doň zasahovala redakcia či konkrétny novinár, môžeme len predpokladať, že pre snahu dosiahnuť čo najvyššiu čítanosť bolo médium či konkrétnym novinárom zasiahanuté minimálne do znenia titulku, aby naprieč rôznymi médiami nedochádzalo k zhode či aby lepšie odrážal nastavenie média. V 230 zaznamenaných príspevkoch sme objavili takýto pomer: 152 príspevkov bolo vytvorených originálnym autorom, prípadne boli uverejnené pod hlavičkou konkrétneho média, 17 príspevkov bolo prevzatých z ČTK, a 60 príspevkov sme zaradili do kombinovanej kategórie autor + ČTK.

Graf č. 2: Autorské príspevky, prevzaté príspevky, príspevky s kombinovaným autorstvom

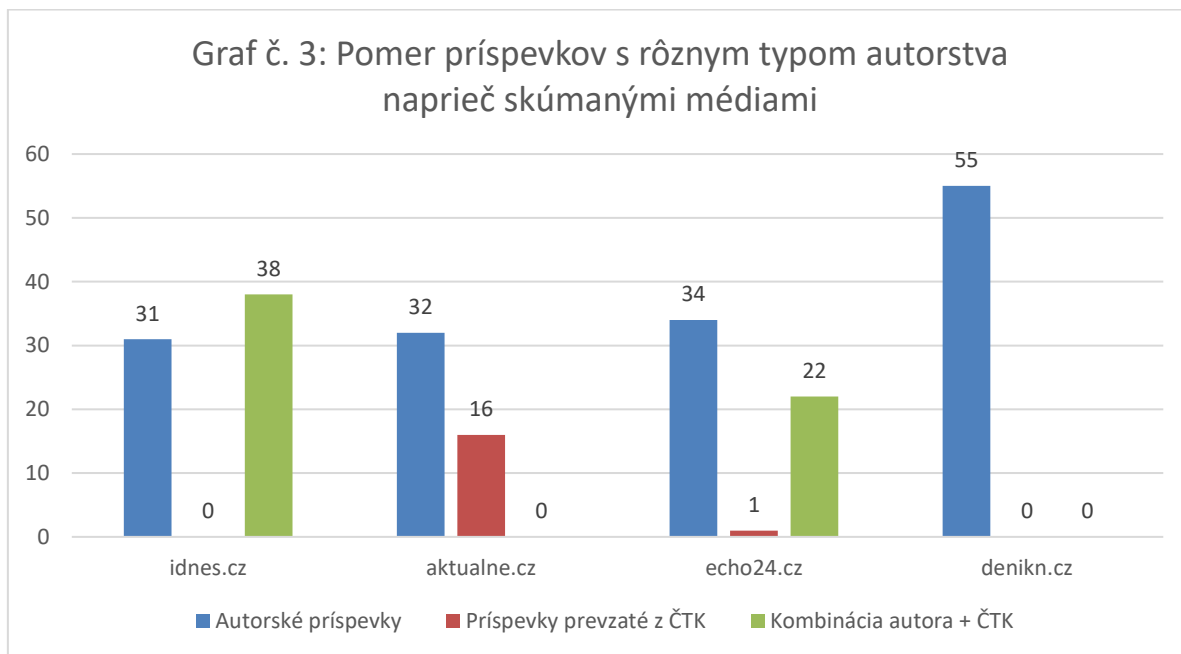

Zdroj: vlastné spracovanie

V percentách tak podľa grafu č. 2 môžeme pozorovať, že originálneho autora malo 66 percent príspevkov, kombinácia autora a prebratého textu z ČTK sme objavili u 26 percent textov, a priamo z ČTK pochádzalo 8 percent príspevkov. Hypotéza č. 1, že v publikovaných príspevkoch budú prevládať tie prevzaté z ČTK, sa teda nepotvrdila, keďže sa ukázalo, že redakcie vo väčšine prípadov poverili touto témou konkrétnych autorov, a nutnosť prebrať obsah z agentúry tak zanikla.

Ak sa ďalej v grafe č. 3 pozrieme na jednotlivé médiá, najviac autorských príspevkov publikoval denikn.cz. Všetkých 55 jeho článkov malo originálneho autora. Pripísať to môžeme faktu, že toto médium má pre aktuálne agentúrne spravodajstvo špeciálnu sekciu Minúta po minútě, a rozhodnutie nezahrnúť portál MinutaN.cz do nášho výskumu sme odôvodnili už v kapitole venujúcej sa relevantným vzorkám. Zároveň je však 28 príspevkov z 55 preložených zo slovenského Denníka N. Médiom s druhým najvyšším počtom autorských príspevkov bolo echo24.cz – publikovalo 34 takýchto článkov. Oproti tomu zverejnilo 22 príspevkov s kombinovaným autorstvom, a jeden článok prebratý z ČTK. Tretím médiom v poradí je aktualne.cz s 32 autorskými a 16 prebratými príspevkami. Na

štvrtom mieste je idnes.cz, u ktorého počet príspevkov s kombinovaným autorstvom, 38, prevyšil tie s originálnym autorom – 31. Tento pomer sme zaznamenali v grafe č. 3.

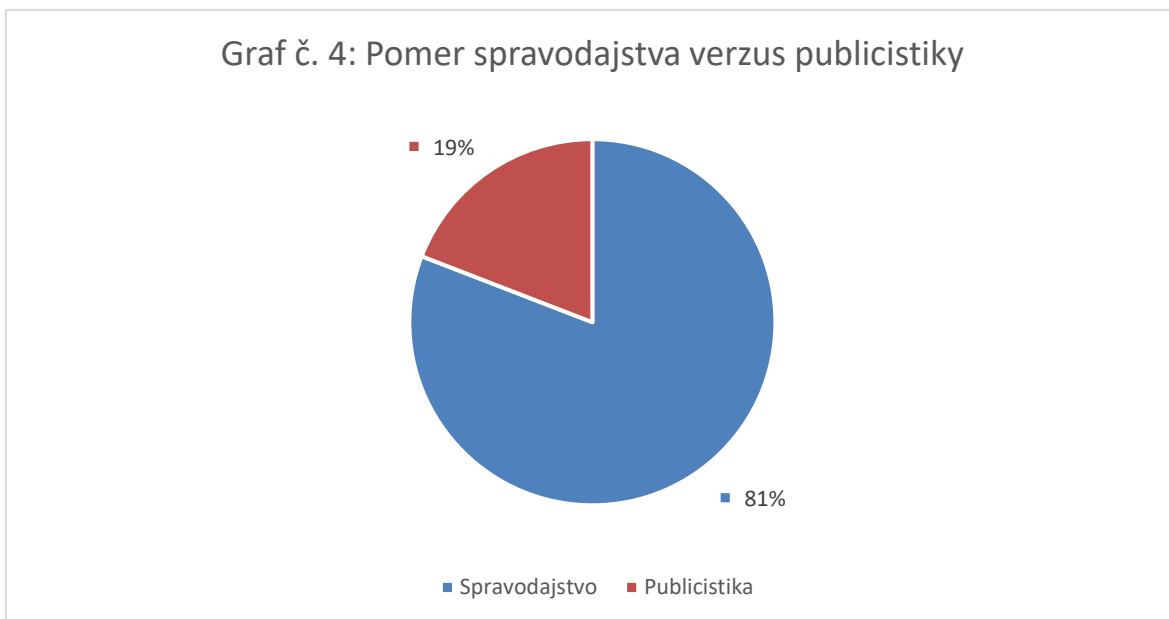

Zdroj: vlastné spracovanie

5.1.4 Charakter príspevkov

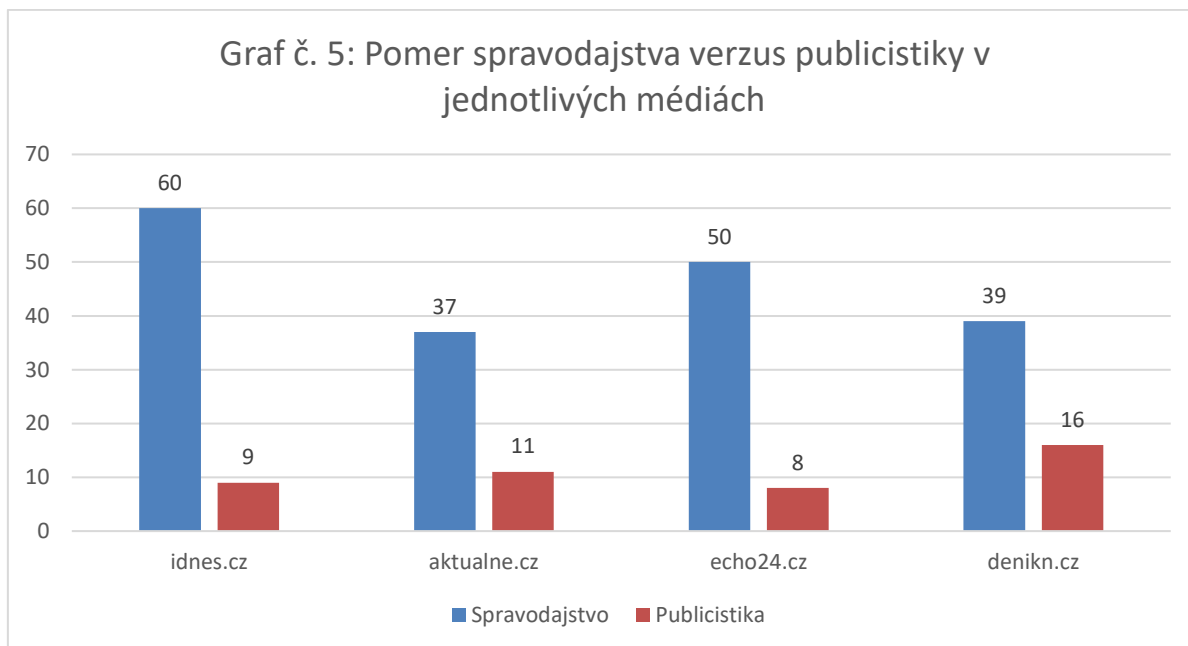
Ďalšou kategóriou, ktorú sme v novinárskych príspevkoch skúmali, bol ich charakter, teda či šlo o text spravodajského charakteru, alebo publicistického charakteru. Spomedzi všetkých skúmaných médií bolo v rámci všetkých príspevkov publikovaných 186 spravodajských článkov a 44 publicistických príspevkov. Tento pomer sme percentuálne zachytili v grafe č. 4, na základe ktorého môžeme pozorovať, že spravodajstvo s 81 percentami výrazne prevažovalo nad 19 percentami zverejnených publicistických príspevkov. Naša hypotéza č. 2, podľa ktorej budú spravodajské príspevky prevažovať nad tými publicistickými, sa tak potvrdila.

Graf č. 4: Pomer spravodajstva verzus publicistiky

Zdroj: vlastné spracovanie

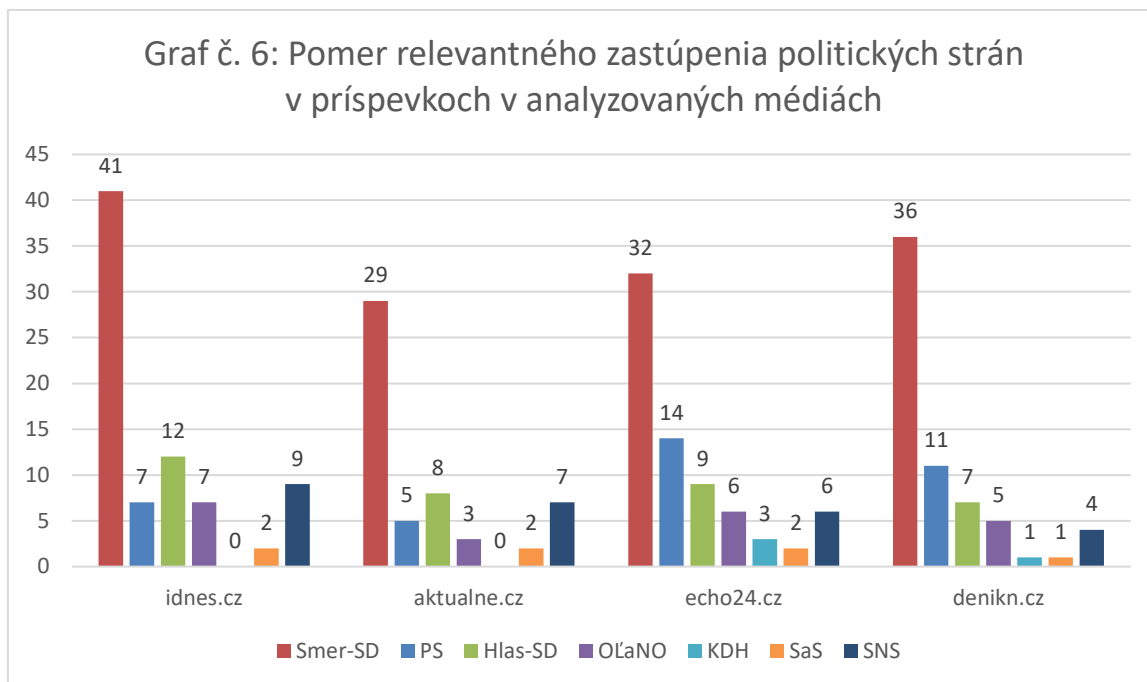
Ak si tieto údaje rozložíme na jednotlivé médiá, získame nasledujúce údaje: idnes.cz publikoval o slovenských parlamentných voľbách 60 spravodajských a 9 publicistických príspevkov, aktualne.cz uverejnilo 37 spravodajských a 11 publicistických príspevkov, u echo24.cz to bolo 50 spravodajských textov a 8 publicistických, a denikn.cz zverejnil 39 spravodajských a 16 publicistických príspevkov, čo sme znázornili v grafe č. 5. Vidieť tak môžeme, že spravodajské príspevky vo výraznej miere prevažovali u väčšiny médií, a len u denikn.cz sa dostali na úroveň necelých tretiny publikovaných príspevkov (29 percent).

Zdroj: vlastné spracovanie

5.1.5 Zastúpenie politických strán

Vo výskume sme sa zamerali aj na to, v akej miere sa jednotlivé médiá venovali politickým stranám, ktorým sa podarilo dostať sa do parlamentu. Rozhodli sme sa toto meranie prispôbiť kritériu relevancie – zozbieraných 320 novinárskych príspevkov sa síce venuje téme slovenských parlamentných volieb v relevantnej miere, nie každý tento príspevok sa však venuje konkrétnym politickým stranám, prípadne ich len skratkovito spomenie. V grafe č. 6 sme preto zaznamenali len tie príspevky, ktoré pojednávajú o politickej strane v dostatočnej miere na to, aby sme mohli tvrdiť, že je príspevok napísaný o nej, prípadne aj o ďalších politických stranách, ak je príspevok napísaný o viacerých stranách súčasne.

Zdroj: vlastné spracovanie

Pri pohľade na graf č. 6 je zjavné, že politickou stranou, o ktorej všetky skúmané médiá písali najviac, je Smer-SD. Až na echo24.cz táto strana v médiách dokonca prekonalala v počte príspevky o všetkých ostatných stranách dohromady. Zaujímavosťou tiež bola synonymizácia pojmov Smer a Robert Fico, prípadne označovanie Smeru za „Ficův Směr“. Tento jav sme v menšej miere zaznamenali aj u niektorých ďalších strán, napríklad pri Petrovi Pellegrinim („Pellegriniho Hlas“), no ide len o mizivé číslo, keďže o Hlase bolo relevantne najviac písané dvanásťkrát (u idnes.cz), a najmenej sedemkrát (u denikn.cz). Pre ilustráciu, u idnes.cz sme zaznamenali 41 príspevkov o strane Smer-SD, no 33 z nich sa týkalo vo výraznej miere konkrétne Roberta Fica. U aktualne.cz to bolo z 29 príspevkov o Smere 19 príspevkov o Ficovi, u echo24.cz z 32 príspevkov o Smere 26, kde bol hlavnou postavou Fico, a u denikn.cz, ktorý o Smere vydal 36 príspevkov, bolo vo výraznej miere o Ficovi 20 z nich. Dohromady tak tieto médiá publikovali 138 príspevkov, ktoré sa vo výraznej miere týkali strany Smer-SD. Príspevky boli publikované konštantne počas obdobia celých dvoch mesiacov, keďže táto strana predstavovala už od začiatku jedného z hlavných lídrov v prieskumoch volebnej podpory, a po voľbách ako strana s najväčším ziskom hlasov hrala hlavnú úlohu v povolebnom dianí pri vzniku novej vlády.

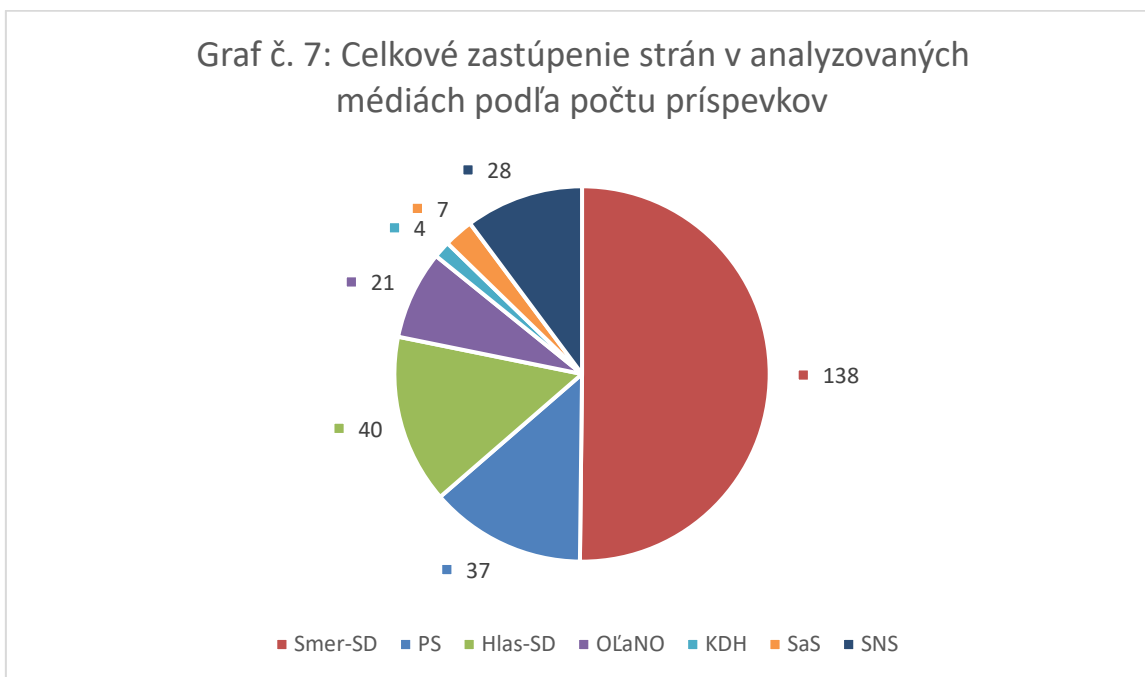
Na druhom mieste sa vo frekventovanosti relevantných príspevkov umiestnila strana Hlas-SD, o ktorej médiá uverejnili 40 príspevkov. Tie sa vo výraznej miere týkali povolebného diania. Príspevky mapovali vývoje rokovaní o vzniku budúcej koalície, kedy spočiatku nebolo jasné, ktoré zoskupenie strán Hlas uprednostní. Hlas sa napokon po niekoľkých dňoch rokovaní rozhodol pre vznik vlády so stranami Smer-SD a SNS, čo znamenalo nárast množstva príspevkov o tejto strane.

Tesne za Hlasom sa v počte príspevkov nachádza strana Progresívne Slovensko, o ktorom médiá publikovali 37 príspevkov, a to prevažne v období pred voľbami, kedy podľa prieskumov predstavovalo najväčšieho konkurenta pre stranu Smer-SD, čo sa ziskom druhého najväčšieho počtu hlasov po voľbách potvrdilo. Progresívne Slovensko v médiách výrazne figurovalo aj pár dní po voľbách, kedy bolo zloženie budúcej koalície nejasné a v hre bola možnosť spojenia sa Hlasu a PS.

Po vzniku koalíciej zmluvy Smeru, Hlasu a SNS však príspevky o Progresívnom Slovensku takmer úplne vymizli, a nahradili ich príspevky o strane SNS. Tá sa stala stranou koalíčnou, a preto sa v médiách začala objavovať omnoho častejšie než pred voľbami, a to jednak pre vznik novej vlády, prevažne však v súvislosti s jej kontroverziami. Medzi tie patrí napríklad nevyzmenovanie Rudolfa Huliaka za ministra životného prostredia, ktorá sa objavila vo všetkých médiách, a tiež osoba súčasnej ministerky kultúry Martiny Šimkovičovej, pri ktorej médiá informovali hlavne o jej pôsobení v kontroverznej televízii Slovan či o jej liste českému ministrovi kultúry. S 28 príspevkami sa tak Slovenská národná strana umiestnila na štvrtom mieste v počte publikovaných relevantných príspevkov.

Kontroverzie súviseli aj s počtom príspevkov strany OĽaNO, o ktorej médiá publikovali 21 relevantných príspevkov. Súviseli prevažne s bitkou, ktorá sa odohrala v období predvolebnej kampane s členmi strany Smer, no i s ďalšími spormi straníckych kolegov Igora Matoviča počas kampane, s kampaňou Matoviča v rómskych osadách a s autami Fiat, a tiež s konfliktmi s lídrom strany SaS Richardom Sulíkom. Väčšina príspevkov bola uverejnená v predvolebnom období, a v druhom mesiaci počet príspevkov súvisiacich s touto stranou výrazne klesol. O už spomínanej SaS bolo publikovaných dohromady 7 relevantných príspevkov, a to prevažne v predvolebnom období. Zamerané boli najmä na konflikty s lídrom strany OĽaNO, v menšej miere na špekulácie o možných povolebných rokovaníach pri vzniku novej vládnej koalície. V ešte o niečo menšom

zastúpení boli relevantné príspevky o strane KDH – boli len 4, a objavili sa len v médiách echo24.cz a denikn.cz, a to tiež len v súvislosti s ostatnými stranami. Pomer relevantného zastúpenia politických strán v analyzovaných médiách sme zaznamenali v grafe č. 7.

Zdroj: vlastné spracovanie

Dohromady mala teda strana Smer-SD v príspevkoch, ktoré sa v relevantnej miere venovali konkrétnej politickej strane či stranám, 50 percentné zastúpenie. Strana Progresívne Slovensko mala 13 percentné zastúpenie, Hlas 15 percentné zastúpenie, strana OĽaNO osempercentné zastúpenie, KDH jednoppercentné zastúpenie, SaS trojpercentné zastúpenie a SNS mala desaťpercentné zastúpenie.

5.1.6 Výsledky kvantitatívnej časti

V kvantitatívnej časti výskumu sme postupne zisťovali množstvo publikovaných príspevkov o slovenských parlamentných voľbách z roku 2023, pomer ich originálneho autorstva v porovnaní s preberaním agentúrneho textu, ďalej sme sa venovali charakteru zverejnených príspevkov, a tiež politickým stranám, ktorých sa príspevky v relevantnej miere týkali. Štyri české online spravodajské portály, ktoré sme analyzovali, zverejnili

v dvojmesačnom období okolo dátumu volieb 230 novinárskych príspevkov, čím sme získali odpoveď na našu prvú výskumnú otázku o množstve zverejnených relevantných príspevkov. U idnes.cz to vzhľadom na najvyšší počet publikovaných príspevkov v našom výskume znamenalo niečo cez jeden príspevok za deň, u zvyšných troch médií šlo o necelý jeden príspevok za deň.

Napriek našej hypotéze, že v tejto téme zahraničnej politiky bude prevládať množstvo článkov prebratých z agentúry ČTK nad príspevkami vytvorenými originálnym autorom, pôvodného autora mali až dve tretiny zozbieraných príspevkov, a naša prvá hypotéza sa tak nepotvrdila. Oproti tomu pochádzalo z ČTK len malé percento príspevkov. Podstatne väčšiu časť tvorili príspevky, kde v autorskej sekcii figurovalo meno originálneho autora, jeho skratka, prípadne bol príspevok vydaný pod menom média v kombinácii s ČTK. Ako sme už v tejto kapitole uviedli, v takomto prípade sme neboli schopní rozlíšiť mieru úprav novinára/redakcie, a tieto príspevky preto tvorili samostatnú kategóriu u necelej tretiny príspevkov.

V druhej hypotéze sme predpokladali, že množstvo spravodajských príspevkov bude prevládať nad publicistickými príspevkami, čo sa nám vo výskume potvrdilo. V dvojmesačnom období okolo volieb bolo publikovaných 230 príspevkov, z ktorých bolo 81 percent spravodajského charakteru, ale len 19 percent zvyšných ich bolo publicistických. Konkrétne tak šlo o 186 spravodajských a 44 publicistických príspevkov.

Naša posledná výskumná otázka sa týkala početného zastúpenia politických strán, ktoré sa po voľbách dostali do parlamentu, na jednotlivých online portáloch. V najvyššej miere, a to v 50-percentnom zastúpení, sa v médiách objavovala strana Smer-SD. Pripísať to pravdepodobne môžeme trom hlavným faktorom: jednak bol Smer v predvolebných prieskumoch jedným z najväčších favoritov na volebný úspech, tiež sa mu vo voľbách skutočne podarilo získať najväčší počet hlasov a mať tak možnosť zostavovať vládnu koalíciu, a po tretie je dôležitá história strany v slovenskom kontexte, kedy bola za posledné dve desaťročia významnou súčasťou politického diania v krajine, a bolo preto prirodzené, že médiá budú detailne mapovať návrat strany, no najmä jej lídra Roberta Fica na aktívnu politickú scénu po predchádzajúcom volebnom období v opozícii. Práve Fico bol mimoriadne častou hlavnou súčasťou príspevkov o Smere, keďže je výraznou osobnosťou aj v českom prostredí.

Aj s ohľadom na výsledok volieb sa na druhom mieste v počte príspevkov usadila strana Hlas-SD, u ktorej bolo už na základe predvolebných prieskumov očakávané, že bude hrať zásadnú rolu pri skladaní novej vlády. Aj pre dĺžku trvania povolebných rokovaní tak médiá o tejto strane informovali vo výraznejšej miere, než informovali o zvyšných piatich stranách. Treťou najčastejšie sa objavujúcou stranou bolo Progresívne Slovensko, a to predovšetkým v období pred voľbami a v dňoch krátko po voľbách až do vzniku koalíčnej zmluvy. Dôvodom bolo opäť to, že strana bola spolu so Smerom najväčším favoritom volieb, čo sa potvrdilo ziskom druhého najvyššieho počtu hlasov. Progresívne Slovensko tiež predstavovalo kontrast voči strane Smer, či už orientáciou, programom alebo spôsobom vyjadrovania sa smerom k občanom a k médiám, a články preto zrejme v rámci dodržania kritéria vyváženosti často obsahovali vyjadrenia či reakcie predstaviteľov oboch strán.

Zvyšné politické strany boli spomenuté v nižšej miere, čo môžeme pripísať faktu, že v predvolebných prieskumoch neobsadzovali najvyššie priečky v popularite. Zmienky sa dočkali buď preto, že sa stali súčasťou novej koalície (strana SNS), alebo preto, že sa s nimi spájala nejaká kontroverzia (prevažne strany OĽaNO a SaS). Strana KDH bola spomínaná len minimálne, a u dvoch zo štyroch médií o nej neboli publikované žiadne relevantné príspevky.

5.2 Kvalitatívna časť

V druhej časti nášho výskumu sa zameriame na skúmanie rámcov v nazbieraných novinárskych príspevkoch, ktoré by nám mali pomôcť zistiť, akým spôsobom bolo v jednotlivých médiách informované o parlamentných voľbách na Slovensku z roku 2023. Ako sme uviedli už v tretej kapitole, rámce budeme analyzovať na základe kódov získaných kvalitatívnou manuálnou analýzou textov. Po ich dôkladnom preštudovaní, ktoré bude sprevádzať zber úryvkov, u ktorých vnímame rámcovosť, sa zameriame na tie rámce, ktoré zachytíme v najväčšom množstve. S tým súvisí aj naša prvá výskumná otázka, v ktorej budeme opisovať najčastejšie sa vyskytujúce rámce v jednotlivých médiách, a to z dôvodu, že pri tak významnej vzorke novinárskych príspevkov by bolo náročné opísať každý rámec, ktorý sa vo vybraných médiách objaví, keďže ich množstvo a rôznorodosť sú takmer neobmedzené. Zároveň budeme rámce hľadať len v tých príspevkoch, ktoré sme v doterajšom výskume označili za autorské. Ako sme už totiž uviedli, v prevzatých

príspevkoch či v príspevkoch s kombináciou autorstva by bolo náročné určiť, od koho jednotlivé časti článku pochádzajú. Na základe zistení na túto otázku budeme odpovedať na druhú výskumnú otázku v tejto časti, a to či a ako sa informovanie o téme líši v závislosti od toho, aké ideologické zameranie majú analyzované médiá. Médiá budeme prezentovať jednotlivo, pričom výsledky zhrnieme v závere kapitoly.

5.2.1 Výskumné otázky

Na základe snahy analyzovať mediálny obraz slovenských parlamentných volieb vo vybraných českých médiách sme si v tejto časti výskumu stanovili dve výskumné otázky:

VO5: Aké rámce sa vo vybraných českých médiách objavujú najčastejšie v súvislosti s parlamentnými voľbami na Slovensku v roku 2023?

VO6: Ovplyvnila ideologická inklinácia médií spôsob, akým informovali o slovenských parlamentných voľbách v roku 2023?

5.2.2 Rámce v médiu idnes.cz

Po hĺbkovej analýze 31 autorských novinárskych príspevkov zo spravodajského serveru idnes.cz sme identifikovali tri najčastejšie sa vyskytujúce rámce, a to tieto: Robert Fico ako spojenec Ruska, Progresívne Slovensko ako kontrast Smeru-SD, a Divoká predvolebná kampaň plná potýčok.

Robert Fico ako spojenec Ruska

Prvým a najčastejšie sa objavujúcim rámcom v médiu je Robert Fico zobrazovaný ako spojenec Ruska a šíriteľ jeho propagandy. Tento rámec sme najčastejšie identifikovali v tých častiach textov, ktoré zasadzovali Fica a jeho stranu do kontextu k aktuálnemu daniu. S ohľadom na jeho komunikáciu s verejnosťou tento kontext často poukazoval na jeho názory ohľadom vojny na Ukrajine, jej príčin a na možné riešenia konfliktu. Ako však novinári redakcie vo viacerých prípadoch uviedli, Robert Fico strávil obdobie predvolebnej kampane opakovaním kremel'skej propagandy, preukazovaním jej sympatií, a historické udalosti podával v inom znení, než sa v skutočnosti odohrali. Ako príklad tohto rámca môžeme uviesť tento úryvok textu: „*Slovenský premiér Robert Fico prevzal v ceste za výhrou v parlamentných voľbách naplno tvrdenia ruskej propagandy a vyvrátené klamstvá.*

Na stredajšom mítingu vyhlásil, že „vojna vždy prichádza zo Západu a mier z Východu“. (...) *A pravdou si nenechal pokaziť ani historku pre divákov.*“ V rovnakom texte autor opäť zdôraznil, že Fico „načúvajúcim Slovákom potom neváhal predložiť ani preukázateľné nezmysly a mnohokrát vyvrátené dezinformácie, ktoré šíri ruská propaganda“ (Kh, 2023a). Rovnaký autor v ďalšom článku zopakoval tvrdenia o preberaní ruskej propagandy: „Pravidelne tiež preberá ruskú rétoriku a nedávno napríklad povedal, že „mier vždy prichádza z Východu“, zatiaľ čo vojna vždy zo Západu (Kh, 2023b)“.

K vojne na Ukrajine sa v idnes.cz vrátili aj v ďalšom príspevku, v ktorom autor tvrdí, že „Fico naopak účelovo šíri proruskú propagandu a ruský pohľad na dôvody viac ako rok a pol trvajúceho konfliktu.“ Na to nadväzujú aj ďalšie úryvky z článku, ktoré ako proruských označujú aj Ficových podporovateľov: „Tí sa často profilujú ako antisystémoví a proruskí (Kh, 2023c).“ V komentári takto o Ficovi píše aj ďalšia novinárka, podľa ktorej „*vycítil náladu časti spoločnosti v čase pandémie a vojny na Ukrajine, (a preto) zaujal radikálnejší postoj*“ (Šimková, 2023).

Radikálnejší postoj predsedu Smeru môže podľa členov redakcie idnes.cz znamenať, že by sa Slovensko po voľbách mohlo stať spojencom Moskvy. Fico totiž podľa úryvkov „*začal naplno vyjadrovať sympatie k Moskve*“, čo má na Západe za následok rastúcu nervozitu, „*že návratom päťdesiatosemročného Fica do premiárskej funkcie by sa Slovensko mohlo zmeniť na spojencov Moskvy*“. Tento rámec sa mimo iné odráža aj v titulku, ktorý Slovensko označuje v súvislosti s Ficovou politikou za „*čiernu dieru Európy*“ (Aha, 2023).

Progresívne Slovensko ako kontrast Smeru-SD

Ďalším rámcom, ktorý sme v príspevkoch zaznamenali vo výraznej miere, je opäť rámec konfliktného typu. Zameriava sa na spor medzi stranami Progresívne Slovensko a Smer-SD. Progresívne Slovensko je stavené do pozície liberálnych progresivistov, ktorí sú protikladom ku konzervatívnemu a proruskému Smeru. Keďže tieto strany boli lídrami predvolebných prieskumov, prirodzene sa vo viacerých príspevkoch objavovali spoločne, časté však bolo ich kontrastné vyobrazenie, ako napríklad v tomto úryvku: „*A zatiaľ čo by sa Fico najradšej zbavil špeciálnej prokuratúry vedenej Danielom Lipšicom, Šimečka by zasiahol do generálnej prokuratúry na čele s Marošom Žilinkom* (Kh, 2023b). Rovnako boli proti sebe stavené aj volebné programy oboch strán. K tomu je dôkazom napríklad úryvok, ktorý členov strany PS označuje za liberálov, ktorí „*na rozdiel od ostatných hlavných strán*

(Smer-SD a Hlas-SD) podporujú možnosť registrovaných partnerstiev pre homosexuálov, legalizáciu marihuany pre osobnú potrebu alebo ratifikáciu Istanbulskeho dohovoru (Kh, 2023c).“

V podobne konfliktnom vzťahu sú zobrazení aj predsedovia oboch strán Robert Fico a Michal Šimečka. Rozdiel medzi politikmi je v médiu opísaný na rôznych úrovniach. Zjavný je v ich opise ich odlišného vystupovania na verejnosti a v médiách či pri komunikácii s voličmi, čo je zreteľné napríklad v tomto úryvku: „*Líder Michal Šimečka bol pokojný, neškodný a podľa mnohých aj nudný. Pravý opak Fica...*“ (Šimková, 2023). Vidieť je ho však i pri ich komunikácii medzi sebou a o sebe, kedy médium vypichlo spôsob, akým politici vystupovali v predvolených debatách, a to napríklad použitím slov „*pustiť sa do niekoho*“, čo implikuje konflikt, ako napríklad v tomto úryvku: „*Fico sa následne pustil do „progresívcov“ s tým, že je potreba „demonťáže chaosu*“ (Kh, 2023b). Do tohto rámca sme zaradili aj nasledujúci úryvok, ktorý o vzťahu politikov hovorí ako o dueli, a explicitne tak ukazuje jeho konfliktnú povahu: „*K duelu Fico a Šimečka, teda Smer a Progresívne Slovensko, sa vyjadrila aj podpredsedníčka Európskeho parlamentu (EP) Dita Charanzová*“ (Ptt, 2023).

Divoká predvolebná kampan plná potýčok

Posledný, ale rovnako častý rámeček, ktorý sme zachytili v tomto médiu, poukazuje na stav predvolebnej kampane na Slovensku. Tú označuje za divokú a plnú napätia, a výskyt tohto rámca podporuje aj samotný výber tém. V porovnaní s ostatnými médiami totiž idnes.cz omnoho častejšie mapuje roztržky a hádky, do ktorých sa politici zapájajú. K nim patria aj incidenty členov strany OĽaNO – idnes.cz opisuje nielen bitku Igora Matoviča, ktorá sa objavila vo všetkých médiách, ale aj incident, kedy do jedného z členov strany niekto hodil vajcia, či potýčku ďalšieho z členov, ktorá skončila údermi. Obdobie pred voľbami napríklad v jednom z príspevkov označila autorka za divočinu: „*Divočina pred voľbami na Slovensku: bijú sa...*“, pričom ďalej dianie opisuje takto: „*Navonok na seba slovne aj fyzicky útočia, mimo kamery a sociálne siete uzatvárajú povolebné dohody. V zákulisí slovenských politických strán to týždeň pred kľúčovými parlamentnými voľbami vrie, politické kampane sa totiž vedú aj inde než len pred očami voličov*“ (Šelestiaková, 2023).

Napätie na predvolebnom Slovensku sa ako hlavná téma objavuje aj v ďalšom

príspevku, ktorý opisuje už spomínanú bitku jedného z členov strany OĽaNO. Titulok je aj tu opäť založený na konflikte: *„Štyri pluvance, dve päste. Slovensko rieši ďalšiu bitku...“* Incident autor v texte opisuje ako *„dramatickú scénu“*, v ktorej kandidát strany *„dal dve pästi“* mužovi na mítingu. Záver príspevku tiež opisuje incident Igora Matoviča, ktorý sa ako kontext objavoval vo viacerých ďalších článkoch o tomto politikovi, no pre koncíznosť textu nebudeme uvádzať všetky tieto prípady ako úryvky. V tomto konkrétnom prípade o Matovičovom incidente autor hovorí ako o *„vyostrenej bitke“* (Mark, 2023). V ďalšom texte titulok opäť v doterajšom štýle upozorňuje na stav predvolebnej kampane: *„Napätie na Slovensku pokračuje“*, pričom kontext článku opäť odkazuje na vyostrenú kampaň a spomínanú bitku: *„V posledných dňoch je to už niekoľká potýčka politikov, zhodou okolností sa zatiaľ vždy jednalo o člena OĽaNO (...) Vlna reakcií ešte neopadla a prišiel ďalší konflikt v Bratislave.“* (iDNES, 2023).

5.2.3 Rámce v médiu aktualne.cz

Rovnako ako v predchádzajúcej podkapitole, aj pri médiu Aktuálně sme do hĺbky zanalyzovali všetkých 32 autorských príspevkov publikovaných v stanovenom dvojmesačnom období. Podarilo sa nám zachytiť tri najvýraznejšie sa vyskytujúce rámce, a to tieto: Smer-SD ako zástanca Ruska, Agresívna kampaň plná dezinformácií, a Súboj Progresívneho Slovenska a Smeru.

Smer-SD ako zástanca Ruska

V druhom analyzovanom médiu sme našli veľmi podobný rámec, akým bol v idnes.cz rámec Robert Fico ako spojenec Ruska. V aktualne.cz sa tento rámec o niečo líšil v tom, že sa pozornosť redakcie častejšie obracala aj na jeho straníckych kolegov, a Smer nebol tak často len synonymom pre Fica. Príkladom ďalších členov Smeru, ktorí sú zobrazovaní ako spojenci Ruska, prípadne, čo sa vojenského konfliktu týka, nepriatelia Ukrajiny, USA a Západu, je podpredseda strany a povolebný podpredseda parlamentu Ľuboš Blaha. V príspevku, ktorý je venovaný prevažne jeho proruskému prejavu pri príležitosti Slovenského národného povstania, o ňom autor píše, že sa *„dlhodobo profiluje ako zástanca Ruska, kritik Spojených štátov a Ukrajiny a odporca migrácie.“* Autor tiež upozorňuje na Blahove tvrdenia, že podpora Ukrajiny Zuzany Čaputovej znamená podporu fašizmu. Súvisiac s rámcom zdôraznenej agresivity v kampani tiež autor upozornil na

Blahovu expresívnu a agresívnu rétoriku, čo môžeme podložiť úryvkom, podľa ktorého „si (Blaha) znovu rýpl“ (Novák, 2023c).

Ďalším straníkom, u ktorého aktualne.cz vyzdvihuje náklonnosť k Rusku, je Juraj Blanár, ktorý sa po voľbách stal novým ministrom zahraničných vecí. Autorka o ňom už v úvode tvrdí, že v minulosti „širil o vojne na Ukrajine ruskú propagandu.“ Zároveň podľa nej jeho niekdajšie postoje ukazujú, že „že zmyšľala podobne ako Fico. (...) Tento rok vo februári ako dôkaz údajného ukrajinského nacizmu upozorňoval v súlade s ruskou propagandou na podobnosť názvu ukrajinskej horskej útočnej brigády s nacistickou protipartizánskou skupinou“ (Doubrovová, 2023b). V Smere sú teda podľa médiá viacerí politici, ktorí prebrali medzi voličmi úspešnú protiruskú rétoriku. Rovnaká autorka v rozhovore s Erikom Kaliňákom, ďalším členom Smeru, opakovane naráža na výroky jeho predstaviteľov o príslušnosti k Rusku, ako možno vidieť napríklad v úryvku: „Predseda Fico útočil opakovane na EÚ. Staval na odpore voči USA aj náklonnosti Slovákov k Rusku,“ alebo pri otázke o videu, v ktorom podľa nej Kaliňák naznačuje, že vojna na Ukrajine je americkým mlynčekom na mäso: „Vôbec nespomínate úlohu Ruska v agresii“ (Doubrovová, 2023c).

Aktualne.cz naznačuje prepojenie Ruska a Smeru aj v ďalších príspevkoch, v niektorých rovnako ako u idnes.cz skrz lídra strany Roberta Fica. Príkladom môže byť napríklad otázka redaktorky v rozhovore s Richardom Sulíkom, kde sa ho pýta na nadchádzajúce voľby, ktoré by mali byť zásadné – „Či už kvôli vývoju na domácej scéne, alebo kvôli zahraničnému smerovaniu, ktoré by sa pod vedením premiéra Roberta Fica mohlo prikloniť viac k Rusku,“ zaznie v otázke (Doubrovová, 2023a). V perexe ďalšieho z príspevkov zas novinári uvádzajú, že do čela krajiny sa môže znovu vrátiť premiér Robert Fico, „ktorý sa netají blízkymi vzťahmi k Rusku a odmietaním Európskej únie, Severoatlantickej aliancie i pomoci Ukrajine“ (Perlínová, Novák, 2023). V ďalšom príspevku o vzťahu Roberta Fica a Petra Pavla autor pripomína, že Fico „na svojich predvolebných stretnutiach s voličmi vyhlásil, že „vojna vždy prichádza zo Západu a mier z Východu“ a že vojnu na Donbase vyvolali „ukrajinskí nacisti““ (Klézl, 2023).

Agresívna kampaň plná dezinformácia

Ďalším rámcom, ktorý sme v tomto médiu zachytili, je vyzdvihovanie agresivity predvolebnej kampane. Novinári o nej často informujú vo vyslovene negatívnom štýle, kedy

zdôrazňujú jej extrémnosť, dezinformačnosť a následné rozdeľovanie spoločnosti, čo si ukážeme na konkrétnych príkladoch. Ako sme uviedli už pri predchádzajúcom rámci, jedným z najväčších prejavov takejto kampane bol slovník zúčastnených politikov. Okrem spomínaného Ľuboša Blahu bol výraznou osobnosťou aj Igor Matovič, ktorý, ako sme opísali už v kvantitatívnej časti, sa v médiách najčastejšie objavoval v súvislosti s bitkou s Robertom Kaliňákom zo strany Smer či pre svoje výroky namierené na Richarda Sulíka.

Aby sme tvrdenie mohli lepšie ilustrovať, môžeme použiť úryvok z príspevku o najdôležitejších udalostiach kampane, kde autorka uvádza: *„Potýčka ukázala, aké napäté vzťahy na slovenskom politickom poli panujú“*, ale aj *„... (Matovič) teraz opakovane útočí aj na svojich bývalých koalíčných partnerov“* (Perlínová, 2023). V inom z príspevkov opisuje ďalšia autorka atmosféru v predvolebnom Slovensku takto: *„Predčasné parlamentné voľby čakajú Slovensko už o desať dní a atmosféra hustne. Medzi politikmi sú čím ďalej bežnejšie nielen verbálne útoky a vulgarita, ale aj fyzické potýčky.“* Vypichuje Ficovo *„brojenie“* a *„útoky“* proti LGBT+ menšine (Doubravová, 2023d). V rozhovore s Richardom Sulíkom zase opisuje predvolebné dianie ako *„veľmi divoké“*, čím pripomína bitku Igora Matoviča na podujatí strany Smer (Doubravová, 2023a). Iná novinárka v úvode článku s titulkom *„Ideologické nezhody aj osobné spory“* opisuje, že aj s ohľadom na to, ako prebiehala predvolebná kampaň, bude povolebné dianie pre spory politikov mimoriadne komplikované: *„Nech ale vyhrá ktokoľvek, bude budovanie vládnych koalícií nesmierne zložité, pretože okrem protichodných vízií budúcnosti majú medzi sebou politici aj osobné spory.“* (Perlínová, 2023).

V médiu sme taktiež zachytili výrazné poukazovanie na množstvo dezinformácií v kampani, ktoré sa pohybujú od nepravdivých správ o vojne na Ukrajine a vplyve Ruska až po lži šírené o volebných konkurentoch. V jednom z príspevkov je kampaň popísaná nasledovne: *„(...) kolujú aj falošné správy o smrti kandidátov alebo falošné predvolebné prieskumy. Len tretina Slovákov pritom verí, že sú súčasťou informačnej vojny“*, a o ovládnutí Slovenska dezinformáciami sa píše aj v titulku. Ďalším príkladom z príspevku je tento úryvok: *„Práve o jeho strane (Progresívne Slovensko) kolujú lži, vrátane tej najnovšej,“* ktorý sa týka údajného úmrtia jedného z členov strany PS. Za jej šírením stojí dezinformátor, s ktorým sa po voľbách začali stýkať viacerí členovia novej vlády. Kampaň bola podľa aktualne.cz *„tak extrémna, že sa k nej prvýkrát od roku 1998 vyjadrili aj*

psychiatri“ (Dohnalová, 2023).

Súboj Progresívneho Slovenska a Smeru

Tretím rámcom, ktorý sme v tomto médiu zachytili najčastejšie, je opäť podobný rámec ako u predchádzajúceho média, a to súboj strán Progresívne Slovensko a Smer. Rovnako ako pri idnes.cz, aj tu sú strany stavané do protichodnej pozície. Rozdiel je vidieť v tom, že zatiaľ čo v prvom prípade šlo o porovnávanie dvoch protichodných subjektov, u aktualne.cz je zjavnejší práve súboj medzi dvoma vedúcimi stranami. Stavané sú do protikladov, ale v tomto médiu je zvýraznené aj napätie, ktoré v kampani medzi stranami panovalo. Pre ilustráciu uvedieme niekoľko úryvkov, v ktorých je konflikt medzi stranami výrazný: „*O víťazstvo v slovenských voľbách bojujú ľavicovo populistická strana Smer-SD premiéra Roberta Fica a liberálne Progresívne Slovensko politológa Michala Šimečku*“, uvádza sa v jednom z príspevkov, v ktorom na základe využitého slovníka môžeme cítiť konfliktnejší náboj. V rovnakom príspevku sme našli ďalší úryvok, podľa ktorého „*by ľavicovo populistická Ficova formácia získala 18 percent hlasov. Jej hlavný súper, liberálna strana Progresívne Slovensko, by mal 16,6 percenta*“, kde je opäť zdôraznený súboj medzi stranami (Dohnalová, 2023). Ostatné parlamentné strany sú spomínané výrazne menej, a nie sú stavané do pozície súperov. Môžeme to prisúdiť dátam z predvolebných prieskumov, ale použitý slovník tento naratív podporuje. Redaktorka v jednom príspevku popisuje situáciu takto: „*Pred ľuďmi ležia dve protichodné vízie, jedna by krajinu priblížila západnej Európe, druhá by ju posunula smerom k Rusku*“, čím odkazuje na deklarovajúcu proruskosť Smeru a prozápadnosť Progresívneho Slovenska. V rovnakom príspevku sa neskôr zas podobným spôsobom píše, že: „*Najväčším konkurentom Smeru bude doteraz neparlamentná strana Progresívne Slovensko pod vedením politológa Michala Šimečky*.“ (Perlínová, 2023).

Aktualne.cz označilo slovenské voľby za súboj aj v ďalšom príspevku, keďže Progresívne Slovensko a Smer sa podľa autora „*zásadne líšia v postoji k vojne na Ukrajine. Progresívne Slovensko chce naďalej podporovať Kyjev a Rusko jednoznačne považuje za agresora. Smer chce ukončiť slovenské dodávky zbraní Ukrajine a jeho politici opakujú, že Rusko nie je nepriateľom Slovenska. Voľby sú tak súbojom týchto dvoch názorov*.“ (Novák, 2023b). Spomedzi tých analyzovaných príspevkov, ktoré sa venovali obom stranám súčasne, prípadne sa zaoberali možným povolebným scenárom, bolo cítiť konfliktný náboj vo veľkej časti z nich.

5.2.4 Rámce v médiu echo24.cz

Na spravodajskom portáli echo24.cz sme analýze podrobili 34 autorských príspevkov, na základe čoho sa nám podarilo identifikovať tri najčastejšie sa vyskytujúce rámce. U Echa24 sme považovali za relevantné rámce Vybičovanú predvolebnú kampaň a Súboj Progresívneho Slovenska a Smeru, ktoré sa v médiu objavujú vo viacerých prípadoch. Tretí rámec je v našom výskume špecifický tým, že ide o zamlčanie, respektíve vynechanie istých tematických udalostí, ako ich opísal Tomáš Trampota (Trampota, 2006, s. 122). Toto vynechanie považujeme vo výskume za relevantné, keďže má vzhľadom na svoj obsah rovnako významný vplyv na formovanie mediálneho obrazu ako explicitné rámce. Za takýto rámec považujeme Utlmenie proruskosti politikov Smeru.

Vybičované (pred)volebné nálady

Najvýraznejšie sa objavujúcim rámcom, ktorý sme v médiu echo24.cz zachytili, je rámec upozorňujúci na napätie v predvolebnej kampani i v období po voľbách. Opäť sa týka viacerých jej detailov, od agresie medzi politikmi až po ostré vystupovanie v médiách a na sociálnych sieťach. Už prvý príspevok zo začiatku zvoleného obdobia bol publikovaný pod titulkom „*Nenávisť ako pracovná metóda. Na Slovensku zúri ostrá predvolebná kampaň*“ (Kap, 2023). Na vyostrenú kampaň upozornilo médium aj po bitke Igora Matoviča s Robertom Kaliňákom, a to nielen v deň, kedy sa odohrala („*Volebná kampaň na Slovensku sa priostruje*“), ale aj v ďalších príspevkoch (Max, 2023b). Príkladom je úryvok z článku o vrcholiacej kampani, podľa ktorej sa „*ostré spory premietli do prieskumov*“: „*Ten (Igor Matovič) viedol v posledných týždňoch doslova agresívnu kampaň, keď sa niekoľko dní pred voľbami pobil s bývalým ministrom vnútra Robertom Kaliňákom.*“ (Max, 2023d).

Obdobný opis sa týka aj povolebných nálad, ktoré echo24.cz opisuje ako agresívne: „*Zatiaľ čo vo volebnom štábe Smeru sa oslavuje, ostatné strany reagujú na výsledky striedmejšie, niekde až agresívne.*“ (Max, 2023b). Echo24 sa tiež vo väčšej miere venovalo reakciám českých politikov na slovenské dianie, a jedným z príkladov takéhoto príspevku, v ktorom opäť upozorňuje na ostrú kampaň, je komentovanie slovenských volieb Andrejom Babišom. „*Po tom, čo sa šéf ANO vo štvrtok vložil do slovenských volieb a pomerne nečakane ostro zaútočil na hnutie Progresívne Slovensko Michala Šimečky...*“ (Hrdlička, 2023a).

Súboj Progresívneho Slovenska a Smeru

Druhým z kategórie častejších rámcov je už aj u iných médií identifikovaný rámeč opisujúci predvolebné napätie medzi stranami Smer a Progresívne Slovensko. Tak, ako sme už spomínali, aj v tomto prípade pozície strán v predvolebných výskumoch majú za následok vznik príspevkov, ktoré využívajú slová ako súboj či prestrelka, ako môžeme vidieť v nasledujúcich úryvkoch. Aby nedochádzalo k zbytočnému opakovaniu sa, uvedieme si tri. Prvým príkladom je úryvok z príspevku z obdobia mesiac pred voľbami: *„Mesiac pred voľbami to vyzerá, že na Slovensku dôjde k súboju o víťazstvo medzi Ficovým Smerom a neparlamentným hnutím Progresívne Slovensko (...). Oba subjekty sa v prebiehajúcej kampani už dostali do vzájomnej prestrelky.“* (Kap, 2023). Ďalším je príspevok o poslednom prieskume pred moratóriom: *„Podľa výsledkov, ktoré si nechali vypracovať významné slovenské médiá, budú o víťazstve bojovať dve strany, a to Smer na čele s Robertom Ficom a Progresívne Slovensko vedené Michalom Šimečkom.“* (Max, 2023c). Tretí príspevok a úryvok z neho je reakciou na slepý exit poll z volebnej noci: *„Aj podľa predvolebných prieskumov o volebnom víťazstve mali zviest' súboj sociálni demokrati (Smer-SD) premiéra Roberta Fica a liberálne hnutie Progresívne Slovensko (PS), na čele ktorého stojí podpredseda Európskeho parlamentu (EP) Michal Šimečka.“* (Echo24, 2023).

Potlačenie proruskosti politikov Smeru

Tretí a súčasne špecifický rámeč je charakteristický tým, že v ňom takmer nedochádza k uvádzaniu dôležitej skutočnosti slovenských parlamentných volieb, ktorou je proruské, prípadne provýchodné ideologické zameranie viacerých predstaviteľov strany Smer-SD. Jeho dôkazom sú napríklad viaceré výroky predsedu strany Roberta Fica či podpredsedu strany Ľuboša Blahu, ktorí sa aj do českého povedomia dostali pre svoje vyjadrenia na margo vojny na Ukrajine či ruských sankcií. Echo24 o Ficovom proruskom postoji spočiatku informuje, pri chronologickom postupe cez zozbierané príspevky sa však už táto informácia objavuje len minimálne, a v jednom z publikovaných komentárov dokonca zaznie, že Robert Fico či SNS proruskí nie sú vôbec, aj keď sa na tom zhodnú viacerí odborníci. Považujeme preto za dôležité poukázať aj na opačný typ rámca, kde miesto zvýraznenia dôjde k potlačeniu dôležitého aspektu identity či agendy kandidáta, čo formuje spôsob, akým čitatelia vnímajú politika, stranu a samotné voľby. Vylúčením takýchto významných informácií médium môže ovplyvniť, ako publikum chápe postoje

politika, čo môže viesť k tomu, že prehliadne alebo podcení význam tohto aspektu jeho platformy alebo ideológie.

Aby sme ilustrovali rozdiel, akým je v médiu informované o proruskosti Roberta Fica a jeho straníckych kolegov, môžeme použiť úryvok z úplného začiatku dvojmesačného obdobia nášho výskumu: „*Vo svojich výstupoch totiž (Fico) dáva veľký priestor aj komentovaniu situácie okolo vojny na Ukrajine a netají sa svojim proruským postojom.*“ (Kap, 2023). V ďalšom z príspevkov autor odkazuje na to, že Fico preberá nepravdivé tvrdenia často sa objavujúce v ruskej propagande: „*V posledných dňoch opakovane hovoril o údajnom fašizme na Ukrajine.*“ (Max, 2023a). Tieto príspevky však pochádzajú z úplného začiatku nami skúmaného obdobia, neskôr už takéto tvrdenia v autorských príspevkoch nenachádzame, a o vojne na Ukrajine sa hovorí iba v priamej reči, nie však Fica ani iných členov Smeru, a tiež len v ojedinelom prípade. Ich náklonnosť k Rusku tak pokrytá nie je takmer vôbec, naopak, s postupom času je v komentári akákoľvek proruskosť popieraná. Pre kontext uvedieme dlhšiu verziu úryvku: „*...či sa máme na vojnu pozerat' ako Američania, či máme pestovať ideologické reči o porážke Ruska a oslobodení Krymu, skrátka či máme veriť vlastnej západnej propagande, ktorú si o vojne tvoríme. (...) Nie je to ani nevyprovokovaná vojna, tu sa väčšinou zhodujeme s názorom pápeža Františka, že k nej viedol „štekot NATO“ pri hraniciach Ruska. (...) Práve to k vojne hovoril Fico, SNS, ale aj Peter Pellegrini. Proruské na tom nie je nič...*“ (Daniška, 2023). V príspevkoch nasledujúcich po tomto komentári sa dôležitý kontext o Ficovi a Smere neobjavuje takmer vôbec, echo24.cz akurát predkladá v jednom z príspevkov povolebné reakcie svetových médií. Tvrdenia, že Ficove výroky vyznievajú proruský, tak čitateľ nájde len na úplnom konci článku, ktorý opisuje reakciu agentúry AFP: „*AFP pripomína niekoľko nedávnych Ficových výrokov, vyznievajúcich v prospech ruského režimu: že by prestal vojensky podporovať Ukrajinu, že vojna na Ukrajine začala v roku 2014, keď údajní „ukrajinskí fašisti“ zabíjali civilistov ruskej národnosti, a že by nedovolil zatknutie ruského prezidenta územie Slovenska.*“ (Hrdlička, 2023b).

5.2.5 Rámce v médiu denikn.cz

V médiu denikn.cz sme sa napriek tomu, že všetkých 55 príspevkov je autorských, rozhodli do hĺbky venovať len tým, ktoré neboli preklopené zo slovenského Denníka N, a to

z dvoch dôvodov. Prvým je, že sa takto priblížime množstvu skúmaných príspevkov v ostatných médiách, čím zabránime disproporčnosti vzorky, a tiež tak získame väčšiu šancu pochopiť mediálny obraz tejto českej redakcie bez toho, aby sa doň miešal ten so slovenským pôvodom. Analýze sme preto podrobili 27 príspevkov, na základe čoho sme identifikovali nasledovné najčastejšie sa vyskytujúce rámce: Strana Smer plná škandálov, Slovensko smerujúce na Východ, Súboj Progresívneho Slovenska a Smeru.

Strana Smer plná škandálov

Najvýraznejším rámcom v príspevkoch média denikn.cz sa stal rámec vyzdvihujúci kauzy a škandály strany Smer, prípadne kauzy a škandály priamo jej predsedu Roberta Fica. Často je spájaný napríklad s vraždou investigatívneho novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice, ale Deník N upozorňuje aj na korupčné kauzy jeho a jeho spolustraníkov. Práve kauzy mali podľa média pripraviť Fica o moc, keď sa konkrétne po vražde zdvihla po celej zemi vlna protestov, ale zároveň opisujú, ako voličom podobné prehrešky prestávajú prekážať s ohľadom na vysoké predvolebné preferencie a neskôr výhru vo voľbách. Úryvkov, ktoré prepájajú jeho úspech medzi voličmi a kauzy, je viacero: „*Po škandáloch a obvineniach spojených s vládnutím Smeru s pomyselným vrcholom v podobe vraždy novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej Fico o moc prišiel. Mesiac pred voľbami do Národnej rady má ale podľa prieskumov verejnej mienky k víťazstvu najbližšie.*“ (Tvrdoň, 2023d). Ďalším príkladom môže byť úryvok o predpovedaných 20 percentách v predvolebnom prieskume: „*Stále by to pre ňu (stranu Smer) bol veľmi optimistický scenár – najmä po kauzách, ktoré sa s ňou v posledných rokoch spájajú,*“ pričom úryvok pokračuje vymenovaním posledných veľkých káz hlavných tvárí Smeru. Autorka tiež dodáva, že „*Smer na Slovensku vládol už trikrát; po záplave káz, ktoré členov strany spájali s organizovaným zločinom, je jeho koaličný potenciál pomerne nízky.*“ (Mošpanová, 2023b). Deník N dáva do kontextu Ficove kauzy vo viacerých ďalších prípadoch, pričom upozorňuje, že tieto voľby sú pre Slovensko kľúčové: „*Hrá sa v nich o to, či sa k moci vráti expremiér Robert Fico so svojou stranou Smer, ktorý bol nútený po sérii mohutných škandálov vrátane vraždy novinára a jeho snúbenice z exponovanej pozície odísť.*“ (Tvrdoň, 2023c).

Ako sme už spomenuli, denikn.cz takto nenaráža len na Roberta Fica, ale aj na jeho straníckych kolegov. V ďalšom z príspevkov, ktorým je rozhovor so šéfredaktorom

slovenského spravodajského portálu aktuality.sk, autor polemizuje nad tým, „*aké by bolo Slovensko pod opätovnou vládou muža, z ktorého éry stojí pred súdom za politickú korupciu na 130 ľudí a 40 už bolo odsúdených*“. Neskôr zase v ďalšej otázke zaznie: „*To, čo hrozí s možným príchodom Roberta Fica k moci, sú celkom veľké veci, či už zahraničnopolitické – ukotvenie Slovenska buď na Východe, alebo na Západe – , alebo aj zastavenie tej očisty korupčného Slovenska.*“ (Svoboda, 2023). Redaktori média tiež naznačujú vôľu ľudí, ktorí preferujú istoty a sľubovaný pokoj pred vyšetrovaním káuz: „*Neslušné, neetické, až zločinné správanie je tolerované,*“ píše sa v jednom z príspevkov, zatiaľ čo v ďalšom autorka tvrdí, že: „*(...) túžba tisícov voličov po pokoji a silnej ruke je silnejšia ako túžba po vyšetrení obrovských káuz.*“ (Garaj, 2023; Mošpanová, 2023a).

Slovensko smerujúce na Východ

Ďalším rámcom, ktorý sa v tomto médiu vyskytuje vo výraznej miere, je opis Slovenska ako krajiny s mimoriadne rozdelenou spoločnosťou. Za príčiny polarizujúcich nálad v zemi možno považovať viacero faktorov, najčastejšie sa však objavovali kontrasty v názoroch na vojnu na Ukrajine, na Západ, ale aj čo sa podpory politických strán týka – a to hlavne v rámci kontrastu Progresívne Slovensko verzus Smer. Príkladom posledného vymenovaného a jeho súvisom s orientáciou na Východ môže byť úryvok z jedného z príspevkov, podľa ktorého „*do značnej miery práve ich vzájomný stret kopíruje rozdelenie slovenskej spoločnosti. Smer v kampani ostro útočí na Európsku úniu, na Západ aj na Ukrajinu. (...) Progresívne Slovensko naopak podporuje sankcie voči ruskému agresorovi a väčšiu spoluprácu v rámci Únie.*“ (Tvrdoň, 2023d).

Čo sa však týka konkrétne vojny na Ukrajine, stala sa z nej jedna z najrozdeľujúcejších tém pre slovenskú spoločnosť, a niektoré strany si na (ne)podpore Ukrajincov budovali politickú kampaň. To sa v Deníku N premietalo napríklad takto: „*Niektoré politické strany vrátane najväčšieho favorita, strany Smer – sociálna demokracia expremiéra Roberta Fica, v kampani zdôrazňujú odmietanie pomoci Ukrajine, sú ústretové k Rusku a útočia na Európsku úniu a USA,*“ čo je relevantné, keďže sa v príspevku ďalej píše, že „*práve Smer môže byť jedným z veľmi pravdepodobných členov budúcej vlády.*“ Obrat na Východ, obzvlášť k Rusku, by potom podľa autorov mohol predstavovať problém v rámci budúcich spoluprác s inými prozápadnými krajinami či zoskupeniami: „*Zdieľanie utajovaných informácií s prípadnou vládou a stranou Roberta Fica, ktorý sa profiluje ako*

proruský politik, by mohlo byť značne komplikované.“ (Tvrdoň, Prchal, 2023). Ako jednoznačný boj Západu proti Východu hodnotia slovenské voľby redaktori aj v zopár ďalších príspevkoch, a vyzdvihnutý je aj veľký význam pre budúce smerovanie zeme: *„Nepôjde v nich (v slovenských voľbách) o nič menšieho než o to, či sa popri Maďarsku v Únii objaví ďalší štát s vládou, ktorá má problém s európskou integráciou a pomocou Ukrajine a je ústretová k Rusku.“* (Tvrdoň, 2023d).

Súboj Progresívneho Slovenska a Smeru

Tak, ako u predchádzajúcich médií, aj v Deníku N sa objavil rámec zameriavajúci sa na boj dvoch protichodných subjektov Smeru a Progresívneho Slovenska. Robert Fico je tu predstavený ako na demokraciu a Západ útoiaci proruský populista, zatiaľ čo Michal Šimečka je opísaný ako proeurópsky liberál podporujúci Európsku úniu a pomoc Ukrajine. Úryvok, ktorý sme uviedli pri predchádzajúcom rámci, tak zapadá aj do tohto rámca: *„Smer v kampani ostro útočí na Európsku úniu, na Západ aj na Ukrajinu. (...) Progresívne Slovensko naopak podporuje sankcie voči ruskému agresorovi a väčšiu spoluprácu v rámci Únie.“* (Tvrdoň, 2023d). Opäť teda dochádza k ich kontrastnému porovnávaniu a využitiu termínov ako „súboj“ či „boj o víťazstvo“, ako môžeme vidieť v týchto dvoch úryvkoch: *„Súboj o víťazstvo sa podľa všetkých prieskumov bude týkať práve Smeru a PS,“* a *„Na čele bojujú o víťazstvo Smer a Progresívne Slovensko.“* (Tvrdoň, 2023c; Tvrdoň, 2023b). Vysoké priečky v predvolebných prieskumoch sú v médiu synonymom pre „kláni“, teda akúsi súťaž: *„Podľa dvoch najčerstvejších prieskumov zo septembra môžu volebnú súťaž stále vyhrať dve strany.“* (Tvrdoň, 2023e).

Michal Šimečka je zároveň v niektorých príspevkoch označovaný za Ficovho vyzývateľa (*„Nováčik vyzývateľom“*), ktorý sa ako nováčik v slovenskej politike postaví proti ostrieľanému politikovi, v porovnaní s ktorým je jeho ideológia úplným opakom: *„Aký priestor dáva toto Progresívnemu Slovensku a Michalovi Šimečkovi? Tí sú predsa opak. Hovoria o otvorenosti, že sú prozápadní, podporujú Ukrajinu a tak podobne.“* (Tvrdoň, 2023a). Rovnako je za vyzývateľa v ďalšom z príspevkov označené aj Progresívne Slovensko: *„Teda aj pre Progresívne Slovensko, aktuálne najväčšieho vyzývateľa Smeru.“* (Mošpanová, 2023b).

5.2.6 Výsledky kvalitatívnej časti

V kvalitatívnej časti výskumu sme sa zamerali na zodpovedanie dvoch výskumných otázok. Prvá otázka mala za cieľ zodpovedať, aké rámce sa najčastejšie objavujú vo vybraných českých médiách v súvislosti s parlamentnými voľbami na Slovensku v roku 2023. Rámce, ktoré sme u médií našli, boli vo väčšine prípadov negatívne a pracovali s motívom konfliktu, či už medziľudského, programového, alebo politického. Okrem príspevkov o predvolebných prieskumoch, ktoré boli časté v každom z médií, sa totiž články vo väčšej miere zameriavali na konflikt v rôznych podobách – potýčky medzi volebnými kandidátmi, roztržky v predvolebných debatách, urážky na sociálnych sieťach. Zrejme aj preto rámcom, ktorý sa objavil u všetkých skúmaných médií, je rámec Súboj Progresívneho Slovenska a jeho lídra Michala Šimečku a Smeru s lídrom Robertom Ficom o prvé miesto vo voľbách. Jeho podoba sa v médiách mierne líšila – napríklad u aktualne.cz, echo24.cz a denikn.cz šlo skôr o konfliktný rámec v podobe, o akej sme hovorili v prvej kapitole výskumu, zatiaľ čo v idnes.cz šlo viac o kontrast medzi stranami, ktoré sa snažia získať vo voľbách najviac hlasov. Podoba tohto rámca sa mierne líšila aj v tom, do akej miery jednotlivé médiá personifikovali politické strany, teda do akej miery proti sebe stavali Progresívne Slovensko a Smer verzus ich predsedov Šimečku a Fica. Najviac sme tento jav zaregistrovali u prvého analyzovaného média idnes.cz, ktoré Roberta Fica využívalo ako synonymum pre jeho stranu, čo v relevantných prípadoch znamenalo podobný scenár aj pre Michala Šimečku. Ako sme už spomínali, ide o rámec založený na báze konfliktu, ktorý súvisí aj s ďalším častým rámcom, a to s označovaním predvolebnej kampane za ostrú, agresívnu až nenávistnú. Tento rámec sme objavili v troch médiách, a to u idnes.cz, aktualne.cz a echo24.cz, kde aj cez časté informovanie o Igorovi Matovičovi a jeho bitke s členmi strany Smer získala téma napätej kampane väčšie zastúpenie.

Častým bol aj rámec Robert Fico/Smer-SD ako spojenec či zástanca Ruska. V denikn.cz sme tento rámec identifikovali v o niečo upravenej podobe, a to ako Slovensko smerujúce na Východ, pričom práve výroky Roberta Fica a jeho spolustraníkov sú príčinou, pre ktorú médium o situácii na Slovensku informovalo ako o smerujúcej na Východ, bližšie k Rusku a Putinovi, a ďalej od Západu ochotnému pomáhať Ukrajine vo vojne s Ruskom. V každom médiu sme identifikovali viacero prípadov, v ktorých autori príspevkov poukazovali na Ficove proruské výroky, a to nielen v prípadoch, kedy k nim zrovna došlo,

ale upozornenie na ne dotváralo celkový, veľmi dôležitý kontext. Ten vo veľkej miere chýbal v príspevkoch, ktoré sme analyzovali u echo24.cz – Ficove výroky boli médiami označené za proruské len na začiatku skúmaného obdobia, k jeho záveru došlo k udaniu tohto kontextu len pri jedinom príspevku, v ktorom autor opisoval reakcie zahraničných médií na voľby. Zamlčanie či potlačenie týchto informácií sme preto tiež označili za rámec, aj keď je v porovnaní s ostatnými o niečo menej explicitný.

Druhou výskumnou otázkou, ktorú sme si pre túto časť výskumu stanovili, a poslednou celkovo, je otázka, či ovplyvnila ideologická inklinácia médií spôsob, akým informovali o slovenských parlamentných voľbách v roku 2023. Jednotlivé médiá sme si priblížili v 4. kapitole o charaktere skúmaných médií, a na základe hĺbkovej analýzy všetkých príspevkov môžeme potvrdiť, že aj napriek informovaniu o viac-menej podobných udalostiach, vyjadreniach a témach, z čoho vyplynulo zachytenie viacerých rovnakých či podobných rámcov, došlo k odchýlkam v spôsobe, akým boli príspevky médiami podané. V prípade iDNES sme zaregistrovali väčšie množstvo príspevkov, ktoré sa zameriavali na čitateľsky atraktívnejšie témy, akými bola napríklad bitka Igora Matoviča s predstaviteľmi strany Smer či ďalšie roztržky predstaviteľov strany OĽaNO, alebo upozorňovanie na protiukrajinsky vyznievajúce výroky Roberta Fica. Obsah média nebol saturovaný analýzami prieskumov do takej miery, ako tomu bolo u ostatných médií. Idnes.cz možno považovať za bulvárne médium, čomu zodpovedal aj spôsob, akým informovalo o problematike slovenských volieb. Za vyslovene spravodajské médium samé seba označuje Aktuálně, ktoré publikovalo v porovnaní s ostatnými médiami výrazné množstvo spravodajského materiálu nielen o predvolebných prieskumoch, ale veľkú časť zozbieranej vzorky tvorili rozhovory s politikmi, lídrami menších politických strán, ktorí v iných médiách nedostali až taký výrazný priestor, s novinármi či s politológmi. Ideologická inklinácia či vlastníctvo tak v tomto prípade nemalo výrazný vplyv na spôsob informovania o téme, azda len v tom, že ako spravodajský server publikovali na aktualne.cz nebulvárny, spravodajsky vyvážený obsah. U Echo24, ktoré sa označuje za konzervatívne a pravicové, sme toto nastavenie mali možnosť zaregistrovať najmä pri publicistike, a to obzvlášť pri komentároch, ktoré opisovali napríklad zaujatosť médií, „mediálnu masáž“ občanov Slovenska či propagandu Západu. Takéto tvrdenia sú bežné práve u konzervatívnejších subjektov. Jeho pravicové zameranie sme zaregistrovali prevažne v tom, že spomedzi ostatných médií najčastejšie poukazoval na nevysvetlené otázky ohľadom budúceho

financovania Slovenska a na jeho dlhy. V prípade Deníka N sa autori po väčšinu času venovali analýze dát, predvolebným prieskumom, prípadne sa zameriavali na kauzy, ktoré mali do témy presah. Dokazuje to napríklad prítomnosť rámca zameriavajúceho sa na škandály strany Smer, ktorým sa venovali v takej miere, že sme sa tento rámec stal jedným z troch najčastejších. Výrazná časť príspevkov tiež pochádzala od autorov slovenského Denníka N. Vzhľadom na vlastnícke štruktúry a charakter média dáva publikovanie analytickejších článkov kritickejších k stranám súčasnej koalície zmysel.

5.3 Návrhy pre ďalší výskum

Ako u väčšiny výskumov, aj ten náš narazil na svoje limity vyplývajúce zo zvolenej metódy či rozsahu práce. Práve tie však umožňujú výskum z tejto diplomovej práce do budúcnosti rozšíriť. Náš výskum sa zameriaval prevažne na obraz parlamentných volieb ako celku, počas výskumu sme však mali možnosť zachytiť aj líšiace sa spôsoby, akým médiá referovali o jednotlivých stranách. Niektorí z politikov, ktorých politické subjekty sa v tejto práci objavili, často kritizujú mediálne zastúpenie a referovanie o nich. Mohlo by sa preto ukázať ako zaujímavé rozšíriť výskum na skúmanie mediálneho obrazu jednotlivých strán, a to nielen na ich zastúpenie v jednotlivých médiách, ale aj na spôsob, akým je o nich informované, aké témy sa v súvislosti s nimi vyskytujú najčastejšie, či do akej miery zachovávajú médiá v informovaní o nich neutralitu. Takýto výskum by sa mohol ukázať ako kľúčový v debata o tom, či sa médiá v období okolo volieb stavajú na stranu niektorých politických subjektov, alebo si plnia svoju demokratickú úlohu, a ich kritika od politikov je tým pádom neoprávnená.

Ďalšou možnosťou, akou by výskum mohol pokračovať, je, naopak, skúmanie publika v reakcii na spôsob, akým médiá o parlamentných voľbách a ich subjektoch informujú. Pri našom výskume sme zistili, že niektoré politické strany a ich členovia sa v médiách objavujú častejšie než iné (napríklad Smer verus KDĽK), u niektorých prevláda obmedzené množstvo tém (Smer + proruské smerovanie, Igor Matovič + potýčky). Bolo by preto zaujímavé opísať, ako a či vôbec majú takéto príspevky na čitateľov médií vplyv, či menia ich názory na subjekty, alebo či svoj názor formujú len na základe prijímania informácií z jedného média verus z viacerých. Výsledky z takéhoto výskumu by rovnako mohli prispieť do debaty o oprávnenosti politickej kritiky voči médiám.

Záver

Posledných pár rokov na slovenskej politickej scéne bolo mimoriadne turbulentných, a keďže aj po tridsiatich rokoch od osamostatnenia sa Česko a Slovensko vzájomne považujú za veľmi blízkych partnerov, tento vzťah sa prejavil aj v pomerne detailnom informovaní o politickej situácii na Slovensku. Cieľom našej diplomovej práce preto bolo zmapovať a zanalyzovať mediálny obraz slovenských parlamentných volieb v roku 2023 v štyroch vybraných českých médiách. V práci sme sa snažili nielen zistiť, aké rozsiahle bolo v skutočnosti ich pokrytie pred a povolebného diania, ale pokúsili sme sa tiež opísať spôsob, akým médiá o týchto voľbách informovali. Oba tieto faktory totiž majú schopnosť do veľkej miery ovplyvniť, ako čitatelia o téme premýšľajú, čo je o to dôležitejšie, ak uvážime, aké veľké množstvo slovenských občanov žije v Českej republike a konzumuje mediálne obsahy publikované na jej trhu.

Pre výskum mediálneho obrazu volieb sme si stanovili šesť výskumných otázok, ktoré dopĺňajú dve hypotézy. Odpovedaním na prvé štyri výskumné otázky sme s využitím kvantitatívnej obsahovej analýzy získali informácie o pokrytí témy: v dvojmesačnom skúmanom období bolo publikovaných 230 príspevkov, ktoré boli prevažne spravodajské a z väčšiny mali originálneho autora. Do výskumu sme zahrnuli aj pohľad na zastúpenie jednotlivých politických strán. Ako sme totiž uviedli už v úvode práce, častým terčom kritiky politikov sú médiá a ich údajné nedostatočné zastupovanie niektorých subjektov, ale aj údajný príliš negatívny spôsob informovania o nich. Vo výskume sme zistili, že stranou s najväčším mediálnym zastúpením je Smer, o ktorom bola až polovica príspevkov. Naopak, stranou s najmenším zastúpením bolo KDĽ. Tieto výsledky z výskumu vychádzajú logicky, keďže v predvolebných prieskumoch bol Smer jedným z dvoch najväčších favoritov, a po voľbách získal poverenie skladať novú vládu. To sa podpísalo aj na strane Hlas, ktorej patrilo druhý najväčší počet príspevkov. A aj keď v prieskumoch patrilo často zdieľané prvé miesto taktiež Progresívnemu Slovensku, v povolebnom období počet príspevkov o tejto strane klesal, keďže sa jej nepodarilo zložiť vládu so stranou Hlas.

V druhej časti výskumu sme sa venovali analýze najčastejšie sa objavujúcich rámcov, teda kontextov, v akých sa o parlamentných voľbách a s nimi súvisiacich politických stranách v médiách písalo. Najfrekvencovanejšie sa vyskytujúce rámce mali

spoločnú vlastnosť, a to záber na konflikt, či už šlo o „súboj“ Smeru a Progresívneho Slovenska, opisovanie predvolebnej kampane ako agresívnej, alebo smerovanie Slovenska na Východ pre proruské výroky niektorých politikov. Jednotlivé médiá sa v spôsobe informovania líšili aj podľa toho, o aký typ médiá šlo. Napríklad pri idnes.cz sme zaznamenali o niečo bulvárnejšie prevedenie tém, čo sa prejavilo aj na rámcoch, ktoré sme zachytili. Spomedzi analyzovaných médií prenechali najviac priestoru drobným potýčkam v predvolebnej debate či v politických diskusiách. Naopak spravodajské aktualne.cz sa zameralo na tradične spravodajskejšie spracovanie témy skrz rozhovory s lídrami menších politických strán či nepublikovanie „škandálnejších“ udalostí. Denikn.cz ako médium vzišlo zo slovenského Denníka N, a tak aj veľká časť príspevkov bola prebratá z redakcie tohto médiá. Spomedzi rámcov, ktoré sme zachytili, sa výrazná časť venovala Smeru ako strane obklopenej kauzami a škandálmi, a taktiež jej proruskému smerovaniu. U konzervatívneho a pravicového echo24.cz sme zaznamenali skôr analytickejší pohľad na tému, oproti zvyšným médiám sa viac venoval ekonomickým témam, no zároveň omnoho menej problematike možného proruského smerovania krajiny a výrokmi Roberta Fica.

Vo výskume považujeme naše zistenia za potvrdzujúce už existujúce predpoklady o spôsobe, akým analyzované médiá podávajú informácie – teda že bulvárne médium podá informácie bulvárnejším spôsobom než to spravodajské, alebo že pravicové médium sa bude venovať ekonomike viac než to liberálne, ktoré zase uprednostní ľudsko-právne témy. Za obzvlášť dôležitú v našej práci považujeme však druhú kapitolu, ktorá podľa nášho názoru efektívne sumarizuje politické dianie na Slovensku za posledných niekoľko rokov. Vzhľadom na aktuálnosť témy existuje len málo publikácií či výskumov, ktoré ponúkajú takéto zhrnutie, a môže sa tak ukázať ako mimoriadne užitočné pre budúcich výskumníkov, ktorí by sa rozhodli venovať téme slovenskej politiky.

Summary

The last few years on the Slovak political scene have been extremely turbulent, and since even after thirty years of independence, the Czech Republic and Slovakia consider each other to be very close partners. This relationship was also reflected in relatively detailed informing about the political situation in Slovakia. The aim of our thesis was therefore to map and analyse the media image of the Slovak parliamentary elections in 2023 in selected Czech media. In our paper, we tried not only to find out how extensive their coverage of pre- and post-election events actually was, but we also tried to describe the way the media reported on these elections. Both of these factors have the ability to greatly influence how readers think about the topic, which is all the more important if we consider how large a number of Slovak citizens live in the Czech Republic and consume media content published on its market.

For the research of the media image of the elections, we set six research questions that were complemented by two hypotheses. By answering the first four questions, we obtained information about the coverage of the topic using quantitative content analysis: in the two-month period under review, 230 articles were published, which were mainly news articles and most of them had an original author. In the research, we also included a look at the representation of individual political parties. As we already stated in the beginning of the thesis, the media and their alleged insufficient representation of certain political subjects are a frequent target of politicians' criticism. In the research, we found that the party with the largest media representation is Smer, which represented about half of the posts. On the contrary, the party with the smallest representation was KDH. These research results are logical, since Smer was one of the two biggest favourites in the pre-election polls, and after the elections, it received the mandate to form a new government. This was also true with the Hlas party, which had the second largest number of posts. And even though in the polls the first place was often shared with Progresívne Slovensko, in the post-election period the number of posts about this party decreased, as it failed to form a government with the Hlas party.

In the second part of the research, we devoted ourselves to the analysis of the most frequently appearing frames, i.e. the contexts in which the parliamentary elections and related political

parties were written about in the media. The most frequently occurring frames had a common feature, namely a focus on the conflict, whether it was a "fight" between Smer and Progresívne Slovensko, describing the pre-election campaign as aggressive, or the path of Slovakia heading to the East due to the pro-Russian statements of some politicians. Individual media also varied in the way they reported, depending on the type of media. For example, at idnes.cz, we noticed a slightly more tabloid version of the topics, which was also reflected in the frames we captured. Among the analysed media, they left the most space for petty skirmishes in pre-election debates or political discussions. On the other hand, more traditionally news oriented aktualne.cz focused on a more traditional news treatment of the topic through interviews with leaders of smaller political parties or not publishing more "scandalous" events. Denikn.cz as a medium emerged from the Slovak Denník N, and thus a large part of the articles was merely translated from the Slovak office of this medium. Among the frames we captured, a significant part was devoted to Smer as a party surrounded by scandals, and also to its pro-Russian direction. At the conservative and right-wing echo24.cz, we noticed a rather more analytical view of the topic, compared to the rest of the media, it was more devoted to economic topics, but at the same time much less to the issue of the country's possible pro-Russian direction and Robert Fico's statements.

In the research, we consider our findings to confirm already existing assumptions about the way in which the analysed media report information – that is, that the tabloid media will report information in a more tabloid way than the news media, or that the right-wing media will focus more on the economy than the liberal media, which in turn will prioritize topics about human rights. However, we consider the second chapter to be particularly important in our work, which, in our opinion, effectively summarizes the political events in Slovakia over the past few years. Due to the current interest of the topic, there are few publications or research that offer such a summary, and it can thus prove to be extremely useful for future researchers who would decide to devote themselves to the topic of Slovak politics.

Použitá literatura

ALTHEIDE, David L.; SNOW, Robert P. Media Logic. London: Sage, 1979. ISBN 0-8039-1296-X.

BURTON, Graeme; JIRÁK, Jan. Úvod do studia médií. Brno: Barrister & Principal, 2001. ISBN 80-85947-67-6.

COHEN, Bernard C. The Press and foreign policy. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1963.

DEARING, James W; ROGERS, Everett M. Agenda-Setting. 6. 1. Thousand Oaks: SAGE Publications, Incorporated, 1996. ISBN 0761905634. Dostupné z: <https://doi.org/10.4135/9781452243283>.

DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2619-2.

ENTMAN, Robert M., 1991. Framing U.S. coverage of international news: Contrasts in narratives of the KAL and Iran air incidents. Journal of Communication [online]. 41(4), 6–27. Dostupné z: doi:10.1111/j.1460-2466.1991.tb02328.x

ENTMAN, Robert M., 1993. Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. Journal of Communication [online]. 43(4), 51–58. Dostupné z: doi:10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x

ENTMAN, Robert M. 2008. Framing U.S. Coverage of International News: Contrasts in Narratives of the KAL and Iran Air Incidents. In: Framing U.S. Coverage of International News: Contrasts in Narratives of the KAL and Iran Air Incidents. London: SAGE Publications, IV35. ISBN 9781412947381. ISSN 1091-7675.

FRANKLIN, Bob; HAMER, Martin; HANNA, Mark; KINSEY, Marie; RICHARDSON, John E. Key concepts in journalism Studies. B.m.: SAGE, 2005. ISBN 1 7619 4481 8.

JIRÁK, Jan; KÖPPLOVÁ, Barbora. Masová média. Vyd. 2. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0763-6.

JIRÁK, Jan; KÖPPLOVÁ, Barbora. Média a společnost. Praha: Portál, 2003, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4.

- JIRÁK, Jan; ŘÍCHOVÁ, Blanka. Politická komunikace a média. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0182-6.
- LILLEKER, Darren G. Key concepts in political communication. London: Sage, 2006. ISBN 978-1-4129-1830-5.
- MACKOVÁ, Alena. Politická komunikace a nová média. In: POLITICKÁ KOMUNIKACE A NOVÁ MÉDIA. Czech Republic: Masarykova univerzita, 2017. ISBN 9788021087453.
- MATTHES, Jörg; KOHRING, Matthias, 2008. The Content Analysis of Media Frames: Toward improving Reliability and Validity. Journal of Communication [online]. 58(2), 258–279. Dostupné z: doi:10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x
- MAZZOLENI, Gianpietro; SCHULZ, Winfried, 1999. “Mediatization” of politics: a challenge for democracy? Political Communication [online]. 16(3), 247–261. Dostupné z: doi:10.1080/105846099198613
- MCCOMBS, Maxwell E.; KAČER, Tomáš; NEČAS, Vladimír. Agenda setting: nastolování agendy - masová média a veřejné mínění. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.
- MCQUAIL, D. Žurnalistika a společnost. Nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3093-9.
- REIFOVÁ, Irena a kolektiv. Slovník mediální komunikace. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.
- SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií Nejužívanější metody a techniky. Grada, 2015. ISBN 978-80-247-9641-3.
- TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.
- TRAMPOTA, Tomáš; VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.
- URBAN, Lukáš. Společnost, média a masová komunikace: In: URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef; MURDZA, Karol. Masová komunikace a veřejné mínění. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3563-4.

Online zdroje

AKTUALITY.SK, 2018. Zavraždili investigatívneho reportéra Aktuality.sk Jána Kuciaka. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/567713/zavrazdili-investigativneho-reportera-aktuality-sk-jana-kuciaka/>. [citované 2024-01-20].

AHA, 2023. Slovensko, černá díra Evropy. Západ se začíná děsit Ficova vítězství - iDNES.cz. iDNES.cz [online] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-volby-2023-zapad-rusko-fico.A230908_111934_zahranicni_aha. [citované 2024-04-08].

BADÍN, Michal, Petra VÝBEROVÁ a Matej DEDINSKÝ, 2021. Voľby 2020: Matovič neustúpil Sulíkovi, na vláde sa však zhodli. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/768907/volby-2020-online/>. [citované 2024-01-20].

BALŠÍNEK, Dalibor, 2024. Chceme být protiváhou oligarchizovaným českým médiím. echo24.cz [online] Dostupné z: <https://echo24.cz/p/o-nas>. [citované 2024-03-04].

BARIAK ML., Ladislav, 2021. Rozhodnuté: Pellegrini odchádza zo Smeru-SD. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/797712/rozhodnute-pellegrini-odchadza-zo-smeru-sd/>. [citované 2024-02-02].

BELEJ MAJERČÍNOVÁ, 2023a. Búrlivý rok 2023: Aké boli kľúčové udalosti v politike? Smer aj PS povstali z popola chaosu, pokoj nehrozí. Pravda.sk [online] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/694198-burlivy-rok-2023-ake-boli-klucove-udalosti-v-politike-smer-aj-ps-povstali-z-popola-chaosu-pokoj-nehrozi/>. [citované 2024-02-08].

BELEJ MAJERČÍNOVÁ, Adriána, 2023b. Šimečka pre Pravdu: PS je voľbou stability. Hlas alebo OĽaNO? Matovič sa vylúčil sám. Pravda.sk [online] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/parlamentne-volby-2023/clanok/672740-simecka-pre-pravdu-ps-je-volbou-stability-hlas-alebo-olano-matovic-sa-vylucil-sam/>. [citované 2024-02-04].

BENKO, Martin, 2023. Vláda povedala, kedy vznikne nové ministerstvo športu a cestovného ruchu. SITA.sk [online]. Dostupné z: <https://sita.sk/vlada-povedala-kedy-vznikne-nove-ministerstvo-sportu-a-cestovneho-ruchu/>. [citované 2024-02-08].

BIRÓ, Marek, 2023. Voľby 2023: Smer napísal, čo plánuje s Ukrajinou, ktorá nalomila

Rusov (+veľký prehľad programov). Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/IZo6VS8/volby-2023-smer-napisal-co-planuje-s-ukrajinou-ktora-nalomila-rusov-velky-prehľad-programov/>. [citované 2024-02-01].

BIRÓ, Marek a Jana ČUNDERLÍKOVÁ, 2023. Igor Matovič obvinil Richarda Sulíka a Janu Bittó Cigánikovou, že sa riadili inštrukciami Jaroslava Haščáka. Ďalší zúfalý pokus, tvrdí predseda SaS. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/LGtTJmf/igor-matovic-obvinil-richarda-sulika-a-janu-bitto-ciganikovu-ze-sa-riadili-instrukciami-jaroslava-hascaka-dalsi-zufaly-pokus-tvrdi-predseda-sas/>. [citované 2024-02-04].

BIRÓ, Marek a Ján DEBNÁR, 2022. Richard Sulík: Strana SaS vypovedá koaličnú zmluvu. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/1CCP1K9/richard-sulik-strana-sas-vypoveda-koalicnu-zmluvu/>. [citované 2024-01-21].

BIRÓ, Marek a Michaela PAULOVICĎ, 2023a. Koaličná dohoda 2023: Smer, Hlas a SNS si rozdelili posty a prihlásili sa k EÚ a NATO. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/Np7cPxP/koalicna-dohoda-2023-smer-hlas-a-sns-si-rozdelili-posty-a-prihlasili-sa-k-eu-a-nato/>. [citované 2024-02-08].

BIRÓ, Marek a Michaela PAULOVICĎ, 2023b. Prezidentka Čaputová: Poverila zostavením vlády Roberta Fica. Dala mu na to 14 dní. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/1Salpsc/prezidentka-caputova-poverila-zostavenim-vlady-roberta-fica-dala-mu-na-to-14-dni/>. [citované 2024-02-07].

BIRÓ, Marek a Michaela PAULOVICĎ, 2023c. Prezidentka vymenovala vládu Roberta Fica. Parlamentné výbory povedú aj Rudolf Huliak a Tibor Gašpar. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/tnAVtFo/prezidentka-vymenovala-vladu-roberta-fica-parlamentne-vybory-povedu-aj-rudolf-huliak-a-tibor-gaspar/>. [citované 2024-02-08].

BIRÓ, Marek a Martin SLIZ, 2023. Čo nás čaká v roku 2023: Vyriešenie Čaputovej ultimáta aj Dzurindov projekt. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/nqisoT4/co-nas-caka-v-roku-2023-vyriesenie-caputovej-ultimata-aj-dzurindov-projekt/>. [citované 2024-01-30].

BIRÓ, Marek, Denisa HOPKOVÁ a Michaela PAULOVICĎ, 2023. Peter Pellegrini sa

rozhodol, že o vláde bude rokovať so Smerom a SNS. Podľa Michala Šimečku boli dohodnutí už dávno. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/pB4Yq26/peter-pellegrini-sa-rozhodol-ze-o-vlade-bude-rokovat-so-smerom-a-sns-podla-michala-simecku-boli-dohodnuti-uz-davno/>. [citované 2024-02-08].

ČAPUTOVÁ, Zuzana, 2023a. Zuzana Čaputová. Facebook [online] Dostupné z: <https://www.facebook.com/zcaputova/posts/pfbid0GCE9rp39aQeQyRRuqNerHVmixcgpWeHgTg5YTJvGrRmwNWVGFDAk42R5LNAvGMBRI>. [citované 2024-02-07].

ČAPUTOVÁ, Zuzana, 2023b. Zuzana Čaputová. Facebook [online] Dostupné z: https://www.facebook.com/zcaputova/posts/pfbid02GmwH8TctVJWxfFrtCejadmRvf1NCcJo1NeSakfHjhYavFjrgnsuoUAmGyRhkH4zl?ref=embed_post. [citované 2024-02-08].

ČAPUTOVÁ, Zuzana, Eduard HEGER a Boris KOLLÁR, 2022. Čaputová, Heger, Kollár: Ukrajina má plné právo brániť sa, sme súčasťou západnej civilizácie, Ukrajinci si zaslúžia našu pomoc. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/2736129/caputova-heger-kollar-ukrajina-ma-plne-pravo-branit-sa-sme-sucastou-zapadnej-civilizacie-ukrajinci-si-zasluzia-nasu-pomoc/>. [citované 2024-02-01].

ČT24, 2023. Vlastníctví Mafry Babišem bylo rizikem pro svobodu tisku, míní Klimeš. ct24.ceskatelevize.c [online] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/vlastnictvi-mafry-babisem-bylo-rizikem-pro-svobodu-tisku-mini-klimes-2161>. [citované 2024-02-15].

ČTK, 2010. ČTK prodala svůj menšinový podíl ve vydavatelství Economia | ČTK. ČTK [online] Dostupné z: <https://www.ctk.cz/novinky/?id=2167>. [citované 2024-02-28].

ČTK, 2013. Bývalý šéf LN Balšínek chystá Echo, nový online deník a tabletový týdeník. Mediář [online] Dostupné z: <https://www.mediar.cz/byvaly-sef-ln-balsinek-chysta-echo-novy-online-denik-a-tabletovy-tydenik/>. [citované 2024-03-04].

DANIŠKA, Jaroslav, 2023. Slovenské voľby nerozhodli médiá, ale voliči. Našťastie. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/H86fN/komentar-daniska-slovenske-volby-nerozhodly-media-ale-volici>. [citované 2024-04-19].

DEBNÁR, Ján, 2023. Slovensko už poslalo na Ukrajinu vojenskú pomoc za vyše 670 miliónov. Pozrite si, koľko čo stálo. Aktuality.sk [online]. Dostupné

z: <https://www.aktuality.sk/clanok/z2zbe9Q/slovensko-uz-poslalo-na-ukrajinu-vojensku-pomoc-za-vyse-670-milionov-pozrite-si-kolko-co-stalo/>. [citované 2024-02-01].

DEDINSKÝ, Matej, 2023a. Boris Kollár kritizoval Roberta Fica za reči o falšovaní volieb: Nech sa už spamätá, žiadni Sorosovia tu behať nebudú. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/pFWLSQJ/boris-kollar-kritizoval-roberta-fica-za-reci-o-falsovani-volieb-nech-sa-uz-spamata-ziadni-sorosovia-tu-behat-nebudu/>. [citované 2024-02-03].

DEDINSKÝ, Matej, 2023b. Milan Majerský sa ospravedlnil LGBTI+ ľuďom za „pliagu“, myslí ňou ich registrované partnerstvá a manželstvá. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/c7BthyN/milan-majersky-sa-ospravedlnil-lgbti-ludom-za-pliagu-mysli-nou-ich-registrovane-partnerstva-a-manzelstva/>. [citované 2024-02-07].

DEDINSKÝ, Matej, 2023c. OĽaNO sa premenovalo, Igor Matovič oznámil nový názov hnutia. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/fLKEQvL/olano-sa-premenovalo-igor-matovic-oznamil-novy-nazov-hnutia/>. [citované 2024-02-09].

DENÍK N, 2023a. O nás. Deník N [online] Dostupné z: <https://denikn.cz/o-nas/>. [citované 2024-03-05].

DENÍK N, 2023b. Vlastníci. Deník N [online] Dostupné z: <https://denikn.cz/vlastnici/>. [citované 2024-03-05].

DENNÍK N, 2023. Podnikateľ Zoroslav Kollár obvinil Borisa Kollára zo zneužitia SIS cez jej bývalého šéfa Vladimíra Pčolinského. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/minuta/3588841/>. [citované 2024-02-04].

DOHNALOVÁ, Anna, 2023. Smrt kandidáta a falešné průzkumy. Dezinformace ovládly slovenské volby, míní experti. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/smrt-kandidata-a-falesne-pruzkumy/r~221828805ba911ee8c6f0cc47ab5f122/>. [citované 2024-04-15].

DOUBRAVOVÁ, Barbora, 2023a. Fico je chameleon. Volby rozhodne ekonomika a migrace, říká muž, který shodil vládu. Aktuálně.cz - Víte, Co Se Právě Děje [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/richard-sulik/r~82d0bfc0589811eeba63ac1f6b220ee8/>. [citované 2024-04-14].

DOUBRAVOVÁ, Barbora, 2023b. Fico výběrem nového ministra porušil zvyk. Bude jeho průtokový ohřívač, říká novinář. Aktuálně.Cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/juraj-blancar/r~18261d98732111ee82b7ac1f6b220ee8/>. [citované 2024-04-14].

DOUBRAVOVÁ, Barbora, 2023c. Nejsme proruští, patříme do EU. Jen jsme se chtěli odlišit, otáčí místopředseda Směru. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/erik-kalinak-smer/r~0cdb29f871b211ee8d680cc47ab5f122/>. [citované 2024-04-14].

DOUBRAVOVÁ, Barbora, 2023d. Slováci jsou homofobní, mohou za to politici. Ficem demokracie nekončí, říká novinář. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/slovaci-jsou-homofobni/r~47ddd010570811eea25a0cc47ab5f122/>. [citované 2024-04-14].

ECONOMIA, 2024. Mediakit Aktuálně 2024. Economia [online] Dostupné z: https://www.economia.cz/wp-content/uploads/2024/01/Mediakit_AKTU_2024_2.pdf. [citované 2024-02-28].

ECHO24, 2021. Nový majitel Echa: Marek Španěl koupil podíly od Rudolfa Ovčářího. echo24.cz [online] Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SghLi/novy-majitel-echa-marek-spanel-koupil-podily-od-rudolfa-ovcariho>. [citované 2024-03-04].

ECHO24, 2023. Volby na Slovensku: Podle slepého průzkumu má vítěz 23,5 procent, druhá strana 21,9. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/HnBVu/zpravy-svet-slovensko-volby-smer-progresivni-slovensko-vysledky>. [citované 2024-04-18].

EUROPEAN PARLIAMENT, 2022. EU citizens trust traditional media most, new Eurobarometer survey finds | News | European Parliament. European Parliament [online] Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220704IPR34401/eu-citizens-trust-traditional-media-most-new-eurobarometer-survey-finds>. [citované 2024-01-17].

EUROSTAT, 2022. Consumption of online news rises in popularity. Eurostat [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220824-1>. [citované 2024-01-17].

FRANCOVÁ, Pavla, 2013. Miliardář Babiš mediálním magnátem. Koupil vydavatele MF

Dnes, Lidových novin i Metra. byznys.hn.cz [online]. Dostupné z: <https://byznys.hn.cz/c1-60141790-andrej-babis-koupil-mafru>. [citované 2024-02-15].

GARAJ, Patrik, 2023. Vítězství populistů a tažení fašistů souvisí i s tím, v jakém stavu máme školství, kulturu a venkov, říká slovenský antropolog. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1249695/vitezstvi-populistu-a-tazeni-fasistu-souvisi-i-s-tim-v-jakem-stavu-mame-skolstvi-kulturu-a-venkov-rika-slovensky-antropolog/?ref=list>. [citované 2024-04-16].

HAIČÁKOVÁ, Daniela, 2023. Matovič štartuje do volieb s osemdesiatimi fiatkami. Do výdavkov na kampaň nedorazia. domov.sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/23199977/matovic-olano-fiat-500-kampan-volby-2023.html>. [citované 2024-02-04].

HANÁK, Peter, 2020. Historik fašizmu: Tiso nebol fašista, Kotleba jednoznačne je (rozhovor). Aktuality.sk [online]. Dostupné na: <https://www.aktuality.sk/clanok/737020/historik-fasizmu-tiso-nebol-fasista-kotleba-jednoznacne-je-rozhovor/>. [citované 2024-04-24].

HNUTIE REPUBLIKA, 2023. Program na obnovu Slovenska - REPUBLIKA. Republika [online] Dostupné z: <https://www.hnutie-republika.sk/program/>. [citované 2024-02-04].

HOPKOVÁ, Denisa, 2023. Eduard Heger: Sme sklamaní. Vo voľbách sme očakávali lepší výsledok. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/L9Z74cJ/eduard-heger-sme-sklamani-vo-volbach-sme-ocakavali-lepsi-vysledok/>. [citované 2024-02-05].

HRDLIČKA, Jan, 2023a. Babiš dostal políček od své frakce v EU: překrucuje program Progresivního Slovenska. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/HwqVE/zpravy-domov-babis-policek-fracke-eu-prekrucuje-program-progresivni-slovensko>. [citované 2024-04-18].

HRDLIČKA, Jan, 2023b. Česká média a volby na Slovensku? Převažoval mírně protifícovský příběh. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/He2s5/zpravy-domov-fico-prima-ceska-media-volby-slovensko>. [citované 2024-04-19].

HRIVŇÁK, Tomáš a Lucia OSVALDOVÁ, 2023. Ako Uhrík a Mazurek vybudovali

Republiku a prečo s nimi chce Fico vládnuť. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3399354/ako-uhrik-a-mazurek-vybudovali-republiku-a-preco-s-nimi-chce-fico-vladnut/?ref=inm>. [citované 2024-02-03].

HRIVŇÁK, Tomáš a Vladimír ŠNÍDL, 2023. Čomu verili voliči Smeru: ohrozeniu tradičnej rodiny aj falšovaniu volieb. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3641065/falsovania-volieb-sa-obavala-az-polovica-slovakov-najviac-volicismeru-republiky-a-sns/>. [citované 2024-02-03].

IDNES, 2023. Napětí na Slovensku pokračuje. Poslanec Jožo Pročko dostal vejci do hlavy - iDNES.cz. iDNES.cz [online] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-jozo-procko-potycka-olano-volby.A230918_191019_zahranicni_kha. [citované 2024-04-20].

KANCELÁRIA PREZIDENTA SR, 2023. Prezidentka vymenovala novú vládu odborníkov. Prezidentka Slovenskej Republiky [online] Dostupné z: <https://www.prezident.sk/article/prezidentka-vymenovala-novu-vladu-odbornikov/>. [citované 2024-01-30].

KAP, 2023. „Nenávist jako pracovní metoda.“ Na Slovensku zuří ostrá předvolební kampaň. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/HE7BJ/zpravy-svet-volby-na-slovensku-2023-slovensky-predvolebni-boj-jde-do-finale-rozhodujici-pellegrini>. [citované 2024-04-18].

KATUŠKA, Michal, 2023. Už nie sú len rodina, už sú aj normálni. Sme rodina štartuje kampaň. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/23168321/parlamentne-volby-2023-boris-kollar-sme-rodina-snem-volebny-program.html>. [citované 2024-02-04].

KDH, 2023. Lepšie 2023: Volebný program. kdh.sk [online] Dostupné z: <https://kdh.sk/volebny-program-kdh/>. [citované 2024-02-07].

KEREKES, Daniel, 2022. Na Slovensku prevažuje želanie, aby vojnu vyhralo Rusko. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3008629/na-slovensku-prevazuje-zelanie-aby-vojnu-vyhralo-rusko/>. [citované 2024-02-02].

KEREKES, Daniel a Miro KERN, 2023. Posledný prieskum Ipsosu: Rýchlo rastúce PS môže poraziť Smer, Sme rodina je mimo parlamentu (+ grafy a trendy). Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3589342/posledny-prieskum-ipsosu-rychlo-rastuce-ps>

moze-porazit-smer-sme-rodina-je-mimo-parlamentu-grafy-a-trendy/?ref=tit1. [citované 2024-02-02].

KEREKES, Daniel a Lucia OSVALDOVÁ, 2023. Republika aj Smer hovoria o možnom falšovaní predčasných volieb, dôkazy nemajú. Je to nebezpečné, varuje expert. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3303443/republika-aj-smer-hovoria-o-moznom-falsovani-predcasnych-volieb-dokazy-nemaju-je-to-nebezpecne-varuje-expert/?ref=inc>. [citované 2024-02-03].

KERN, Miro, 2023a. Danko ide do volieb s medvedmi aj s Mezenskou, na kandidátke má konšpirátorov aj Lučanského syna. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3466492/danko-ide-do-volieb-s-medvedmi-aj-s-mezenskou-na-kandidatke-ma-konspiratorov-aj-lucanskeho-syna/>. [citované 2024-02-03].

KERN, Miro, 2023b. Fico sa prihovára voličom Hlasu, Pellegrini sa ho pýta, či chce vládnuť s fašistami. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3579178/fico-sa-prihovara-volicom-hlasu-pellegrini-sa-ho-pyta-ci-chce-vladnut-s-fasistami/>. [citované 2024-02-03].

KERN, Miro, 2023c. Kollára dobieha jeho súkromný život, antikampaň proti nemu vedú mafiáni. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3553456/kollara-dobieha-jeho-sukromny-zivot-antikampan-proti-nemu-vedu-mafiani/>. [citované 2024-02-04].

KERN, Miro, 2023d. Pellegrini: Ak nebude jasné, že môže vzniknúť stabilná vládna koalícia, tak do nej radšej nepôjdeme. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3598666/pellegrini-ak-nebude-jasne-ze-moze-vzniknut-stabilna-vladna-koalicia-tak-do-nej-radsej-nepojdeme/>. [citované 2024-02-07].

KERN, Miro, 2023e. Pellegrini núka v kampani „pallacinky“, odpovedi, či pôjde so Smerom, sa vyhýba (+ video). Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3506184/pellegrini-nuka-v-kampani-pallacinky-odpovedi-ci-pojde-so-smerom-sa-vyhyba-video/>. [citované 2024-02-03].

KERN, Miro, 2023f. Pellegrini si od Fica vypýtal post premiéra a veľa ministrov. Čo brzdí vznik vlády. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3609095/pellegrini-si-od-fica-vypytal-post-premiera-a-vela-ministrov-co-brzdi-vznik-vlady/>. [citované 2024-02-07].

KERN, Miro a Dušan MIKUŠOVIČ, 2022. Hegerova vláda je menšinová, SaS odchádza do opozície (+ krok po kroku, čo bude ďalej). Denník N [online]. Dostupné

z: <https://dennikn.sk/2996762/hegerova-vlada-je-mensinova-sas-odchadza-do-opozicie-krok-po-kroku-co-bude-dalej/>. [citované 2024-01-29].

KERN, Miro, Dušan MIKUŠOVIČ a Eva ŠTEFANKOVÁ, 2022. Hegerova vláda padla, Matovič v poslednej chvíli vytrhol svoju demisiu z rúk pracovníka paláca. Čo bude nasledovať. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3149633/hegerova-vlada-padla-matovic-v-poslednej-chvili-vytrhol-svoju-demisiu-z-ruk-pracovnika-palaca-co-bude-nasledovat/>. [citované 2024-01-21].

KH, 2023a. Mír vždy přichází z Východu, hlásal Fico. Ukrajince na mítinku označil za nacisty - iDNES.cz. iDNES.cz [online] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-robot-fico-rusko-valka-zapad-mitink-smer-topolcany.A230901_144218_zahranicni_kha. [citované 2024-04-08].

KH, 2023b. O povolebním slepenci, chaosu a kumpánech. Slovenské „těžké váhy“ debatovaly - iDNES.cz. iDNES.cz [online] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-volby-debata-robot-fico-michal-simecka-peter-pellegrini-richard-sulik.A230921_201057_zahranicni_kha. [citované 2024-04-08].

KH, 2023c. PŘEHLEDNĚ: Vráti se Fico? Vše o volbách, jež mohou změnit směřování Slovenska - iDNES.cz. iDNES.cz [online] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-volby-prehledne.A230925_113831_zahranicni_kha. [citované 2024-04-08].

KLÉZL, Tomáš, 2023. Spor Pavla s Ficem. Prezident jen popsal pravdu, zhoršení vztahů hrozí, míní experti. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/robot-fico-petr-pavel-spor-vztahy-cesko-slovensko/r~e844ca805b8c11eea9eeac1f6b220ee8/>. [citované 2024-04-14].

KOVAČIČ HANZELOVÁ, Zuzana, 2023. Šimečka: Pellegriniho vohnala do Ficovej náruče spoločná téma o vyšetrovaniach [online]. Video. 11. October 2023. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=BfKUIOoYvYE>. [citované 2024-02-08].

KREMPASKÝ, Ján, 2020. Bonjour mafia! Ako Matovič porazil neohrozeného Fica. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/22336900/parlamentne-volby-2020-igor-matovic-premier-profil-olano.html>. [citované 2024-01-20].

KYSEL, Tomáš, 2021. V Smere vymysleli nový názov strany a nakreslili iné logo. Odlíšia sa od Pellegriniho. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/892314/v-smere-vymysleli-novy-nazov-strany-a-nakreslili-ine-logo-odlisia-sa-od-pellegriniho/>. [citované 2024-02-02].

MAFRA, 2010. Portrét spoločnosti. mafra.cz [online] Dostupné z: https://web.archive.org/web/20110404214515/http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all%5Ccs_o-spolecnosti_portret-spolecnosti.htm. [citované 2024-02-15].

MAFRA, 2024. Portfolio iDNES.cz. mafra.cz [online] Dostupné z: <https://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-idnes.htm&cat=internet>. [citované 2024-02-14].

MARCIŠIAK, Marcel, 2021. Robert Fico chytil druhý dych. Smer začína preferenčne rásť, s Hlasom môžu nabrat' nevídanú silu. tvnoviny.sk [online] Dostupné z: <https://tvnoviny.sk/publicistika/clanok/133425-robert-fico-chytil-druhy-dych-smer-zacina-preferencne-rast-s-hlasom-mozu-nabrat-nevidanu-silu>. [citované 2024-02-02].

MARCIŠIAK, Marcel, 2023a. Exkluzívny exit poll: Víťazom je Progresívne Slovensko. tvnoviny.sk [online]. Dostupné z: <https://tvnoviny.sk/domace/clanok/860027-exkluzivny-exit-poll-vitazom-je-progresivne-slovensko>. [citované 2024-02-04].

MARCIŠIAK, Marcel, 2023b. Posledný prieskum FOCUSU: Preferencie sa začínajú miešať. Jedna strana výrazne poskočila. tvnoviny.sk [online] Dostupné z: <https://tvnoviny.sk/domace/clanok/859318-posledny-prieskum-focusu-preferencie-sa-zacinaju-miesat-jedna-strana-vyrazne-poskocila>. [citované 2024-02-04].

MAX, 2023a. Fico burcuje proti zbraním, Blaho proti „liberálnému fašismu“. Do voleb zbývajú jen týdny. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/H3ckr/fico-burcuje-proti-zbranim-blaho-proti-liberalnimu-fasismu-do-voleb-zbyvaji-jen-tydny>. [citované 2024-04-19].

MAX, 2023b. „Pako Matovič. Pudlík Šimečka. Návrat mafie.“ Slovenští politici se po volbách nešetří. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/HUVLS/zpravy-svet-slovensko-volby-reakce-po-volbach>. [citované 2024-04-18].

MAX, 2023c. Slovenské volební finále. Na čele Fico a Šimečka, ostré spory se promítly do průzkumů. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/H2wu7/zpravy-svet>

slovensko-volby-posledni-predvolebni-pruzkumy. [citované 2024-04-18].

MAX, 2023d. VIDEO: „Jdi do pr****!“ Matovič se na mítinku Smeru popral s exministrem Kaliňákom. Echo24.cz [online] Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/H7gEN/zpravy-svet-slovensko-volby-expremier-matovic-se-popral-s-exministrem-kalinakem>. [citované 2024-04-18].

MEDIAGURU, 2020. Výzkum: Echo má vysokoškolské a pravicové čtenáře. MediaGuru.cz [online] Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/11/vyzkum-echo-ma-vysokoskolske-a-pravicove-ctenare/>. [citované 2024-03-05].

MIHALKOVÁ, Henrieta, 2023. Sme rodina: Kollár priznal porážku. Krajniak: Výsledok je horší ako sme čakali. Pravda.sk [online] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/parlamentne-volby-2023/clanok/683378-sme-rodina-volebna-noc-stab-boris-kollar-parlamentne-volby-2023-vysledky-volieb/>. [citované 2024-02-05].

MIKULÍKOVÁ, Žaneta, 2023. Milan Uhrík: Uškodili nám voliči, ktorí si boli istí našim miestom v parlamente a podporili SNS, časť uprednostnila Smer. Pravda.sk [online] Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/parlamentne-volby-2023/clanok/683367-republika-na-vysledky-volieb-budu-cakat-uhrikovci-v-nitre-ich-preferencie-slabnu-dostanu-sa-do-parlamentu/>. [citované 2024-02-05].

MIKUŠOVIČ, Dušan, 2023. Predseda PS Šimečka: Urobíme všetko, aby Robert Fico nevládol. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3548029/predseda-ps-simecka-urobime-vsetko-aby-robert-fico-nevladol/?ref=inc>. [citované 2024-02-04].

MIKUŠOVIČ, Dušan, 2023b. Voľby vyhral Smer s náskokom pred PS, Fico má šancu zložiť koalíciu. O vláde rozhodne Pellegrini. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3599056/volby-vyhral-smer-s-naskokom-pred-ps-fico-ma-sancu-zlozit-koaliciu-o-vlade-rozhodne-pellegrini/>. [citované 2024-02-04].

MEDIAGURU, 2024. Návštevnosť českých zpravodajských webů se loni dál snížila. mediaguru.cz [online] Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2024/01/navstevnost-ceskych-zpravodajskych-webu-se-loni-dal-snizila/>. [citované 2024-02-15].

MORRIS, Loveday, 2023. A pro-Russian tide in Slovakia could threaten Europe's unity on Ukraine. Washington Post [online]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/world/2023/06/25/slovakia-russia-ukraine-robert-fico/>.

[citované 2024-02-03].

MOŠPANOVÁ, Eva, 2023a. Na paralely opatrně, Babiš není Fico. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1248706/fico-jako-babis-proc-se-ze-slovenskych-voleb-neda-vzit-tolik-ponauceni-kolik-bychom-si-prali/?ref=list>. [citované 2024-04-16].

MOŠPANOVÁ, Eva, 2023b. Pět čísel, která vám pomohou lépe se vyznat ve slovenských volbách. (A jedno, které nepomůže, ale zaujme). Deník N [online]. Dostupné na: <https://denikn.cz/1225413/pet-cisel-ktere-vam-pomohou-lepe-se-vyznat-ve-slovenskych-volbach-a-jedno-ktere-nepomuze-ale-zaujme/?ref=list>. [citované 2024-04-16].

MÚCSKOVÁ, Alžbeta a TA3, 2023. Prečo padla Hegerova vláda? Na jej neúspechy podľa politológov tak skoro nezabudneme. TA3 [online] Dostupné z: <https://www.ta3.com/clanok/255397/preco-padla-hegerova-vlada-na-jej-neuspechy-poda-politologov-tak-skoro-nezabudneme>. [citované 2024-01-21].

MURAJDOVÁ, Alex, 2023. Matovič potrebuje získať sedem percent. Do volieb ide OĽANO v koalícii. tvnoviny.sk [online]. Dostupné z: <https://tvnoviny.sk/domace/clanok/846931-matovic-potrebuje-ziskat-sedem-percent-do-volieb-ide-olano-v-koalicii>. [citované 2024-02-04].

NADAČNÍ FOND NEZÁVISLÉ ŽURNALISTIKY, 2024. MediaRating. nfz.cz [online] Dostupné z: <https://www.nfz.cz/rating-medii/?search=Den%C3%ADk+N>. [citované 2024-03-05].

NEUMANN, Ondřej, 2014. Babišův seznam. HlídacíPes.org [online] Dostupné z: <https://hlidacipes.org/babisuv-seznam-2/>. [citované 2024-03-04].

NEWMAN, Nic, Richard FLETCHER, Kirsten EDDY, Craig T. ROBERTSON a Rasmus KLEIS NIELSEN, 2023. Reuters Institute Digital News Report 2023. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/> [online] Dostupné z: https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2023-06/Digital_News_Report_2023.pdf. [citované 2024-02-15].

NOVÁK, Daniel, 2023a. Miliardář Karel Pražák kupuje od Agrofertu Mafru a Synthesii. Seznam Zprávy [online]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-firmy-miliardar-karel-prazak-kupuje-od-agrofertu-mafu-a-synthesii-236265>. [citované

2024-02-15].

NOVÁK, Martin, 2023b. Slovenský historický paradox. Nacionalisté vzhlížejí k Maďarsku, obdivují Orbána. Aktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/slovensky-paradox-nacionaliste-vzhlizaji-k-budapesti-libi-se/r~10b76be05c5e11eea25a0cc47ab5f122/>. [citované 2024-04-15].

NOVÁK, Martin, 2023c. “Spasiba!” Předák Směru udivil proruským projevem, opřel se i do České televize. Aktuálně.cz - Víte, Co Se Právě Děje [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/musime-porazit-liberalni-fasismus-blaha-pred-slovenskymi-vol/r~deaf16b84bd511eebc030cc47ab5f122/>. [citované 2024-04-14].

OLANO, 2023. Volebný program. <https://www.obycajniludia.sk/> [online] Dostupné z: <https://www.obycajniludia.sk/volebny-program-2023/>. [citované 2024-02-04].

ONDERČANIN, Lukáš, Laura SMITŇOVÁ, TASR, a SITA, 2023. SaS: Sulík na záver skritizoval aj Matoviča (minúta po minúte). sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/23220261/parlamentne-volby-2023-sas-minuta-po-minute.html>. [citované 2024-02-04].

PAULOVÍČ, Michaela, 2023a. Parlamentné voľby 2023: Boris Kollár vyhlásil termín predčasných volieb. Nebudú zmanipulované, odkazuje voličom. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/9FGyyoM/parlamentne-volby-2023-boris-kollar-vyhlasil-termin-predcasnych-volieb-nebudu-zmanipulovane-odkazuje-volicom/>. [citované 2024-02-03].

PAULOVÍČ, Michaela, 2023b. Progresívne Slovensko: Rekonštrukcia Ukrajiny je biznis šancou aj pre nás. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/pdubLER/progresivne-slovensko-rekonstrukcia-ukrajiny-je-biznis-sancou-aj-pre-nas/>. [citované 2024-02-02].

PERLÍNOVÁ, Dominika, 2023. Ideologické neshody i osobní spory. O co jde ve slovenských volbách a co rozhodne? Aktuálně.cz [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/ideologicke-neshody-i-osobni-spory-o-co-se-hraje-ve-slovensk/r~e68a70f05ea211ee8c6f0cc47ab5f122/>. [citované 2024-04-14].

PERLÍNOVÁ, Dominika a Štefan NOVÁK, 2023. Vráti se Fico? Slováci rozhodují o nové vládě. Vše, co o volbách potřebujete vědět. Aktuálně.cz [online]. Dostupné

z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/volby-na-slovensku-2023/r~833b48a4571211eeba5b0cc47ab5f122/>. [citované 2024-04-14].

POLÍCIA SR, 2023. POLÍCIA UPOZORŇUJE NA RASTÚCI DEZINFORMAČNÝ NARATÍV O SFALŠOVANÝCH VOĽBÁCH. In: Hoaxy a Podvody - Polícia SR [online]. Dostupné

z: https://www.facebook.com/hoaxPZ/photos/a.317666309061243/1421691851992011/?type=3&ref=embed_post. [citované 2024-02-03].

PROGRESÍVNE SLOVENSKO, 2023. Program pre budúcnosť Slovenska - Progresívne Slovensko. Progresívne Slovensko [online] Dostupné z: <https://progresivne.sk/program/>. [citované 2024-02-04].

RED a TASR, 2020. Je to obyčajná zrada, reagoval Fico na odchod poslancov. Chystá veľké zmeny vo vedení Smeru. hnonline.sk [online]. Dostupné z: <https://hnonline.sk/slovensko/2166562-je-to-obycajna-zrada-reagoval-fico-na-odchod-poslancov-chysta-velke-zmeny-vo-vedeni-smeru>. [citované 2024-02-02].

REDAKCIA DENNÍK N, 2023. Účasť vo voľbách dosiahla 68,1 %, prepadlo 16,5 % hlasov, finančný príspevok dostane deväť strán..... Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/minuta/3600847/>. [citované 2024-02-05].

RENCZES, Ágoston a NAPUNK, 2023. Porazenými volieb sú aj Maďari. Najpočetnejšia menšina nebude mať zastúpenie v parlamente ani v tomto volebnom období. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/3600956/porazenymi-volieb-su-aj-madari-najpocetnejšia-mensina-nebude-mat-zastupenie-v-parlamente-ani-v-tomto-volebnom-obdobi/>. [citované 2024-02-05].

ŠELESTIAKOVÁ, Katarína, 2023. Divočina před volbami na Slovensku: perou se, v zákulisí už dojednávají koalice. iDNES.cz [online] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovenske-volby-premier-vlada-politicka-strana.A230922_175954_zahranicni_kori. [citované 2024-04-20].

SIMKANIČ, Ján, 2024. Jak si stojí Deník N na začátku roku 2024. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1354757/jak-si-stoji-denik-n-na-zacatku-roku-2024/?ref=list>. [citované 2024-03-05].

ŠIMKOVÁ, Marcela, 2023. KOMENTÁŘ: Fico zvíťazil. Pellegrini mu však může dát limity

- iDNES.cz. iDNES.cz [online] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/komentar-volby-slovensko-hn.A231001_134755_zahranicni_ijan. [citované 2024-04-08].
- SITA, 2023a. 258 strán a päť priorit. OĽaNO predstavilo volebný program medzi poslednými. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/23218690/olano-predstavilo-volebny-program-rozsiruje-podporu-rodin.html>. [citované 2024-02-04].
- SITA, 2023b. SaS predstavila program, sľubuje vyššiu priemernú mzdu aj zníženie daní. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/23214241/sas-predstavila-program-slubuje-vyssi-priemernu-mzdu-aj-znizenie-dani.html>. [citované 2024-02-04].
- SITA a TASR, 2023. SNS stiahla Huliaka, na post šéfa envirorezortu navrhla Tarabu. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/23235712/huliak-taraba-nominacia-vladafico.html>. [citované 2024-02-08].
- SITA, 2023c. Slovensko patrí medzi najväčších darcov pomoci Ukrajine. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://www.sme.sk/minuta/23139762/slovensko-patri-medzi-najvaecsich-darcov-pomoci-ukrajine>. [citované 2024-02-01].
- SLIZ, Martin, 2022. Hegerova vláda prišla o dôveru. Kto ako hlasoval (graf s hlasovaním). Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/6GoADMf/hegerova-vlada-prisla-o-doveru-kto-ako-hlasoval-graf-s-hlasovanim/>. [citované 2024-01-29].
- SLIZ, Martin, 2023. Premiér Heger končí. Prezidentka Zuzana Čaputová oznámi vznik úradníckej vlády. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/U0zPhkf/premier-heger-poziadal-prezidentku-o-zbavenie-poverenia/>. [citované 2024-01-20].
- SLOBODA A SOLIDARITA, 2023. Program ekonomického rastu. sas.sk [online] Dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/1LtK9nyf9R11KKWEbGn3ro3I0zAqbavwk/view>. [citované 2024-02-04].
- SME.SK, 2023. Voľby 2023: Aká bola volebná účasť a kde prišlo k urnám najmenej voličov? sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/23220702/volby-2023-aka-bola-volebna-ucast.html>. [citované 2024-02-05].
- SME RODINA, 2023. Program Sme rodina. smenormalni.sk [online] Dostupné

z: <https://www.smenormalni.sk/priority/>. [citované 2024-02-04].

SMER-SD, 2023. Zodpovedný program. strana-smer.sk [online] Dostupné z: <https://www.strana-smer.sk/program>. [citované 2024-02-04].

SNS, 2023. Program. sns.sk [online] Dostupné z: <https://www.sns.sk/wp-content/uploads/2020/01/program2020.pdf>. [citované 2024-02-04].

ŠODOR, František, RTVS, a TASR, 2023. Prezidentka odmietla nomináciu R. Huliaka na šéfa envirorezortu. Fico ho navrhne aj tak, keď bude SNS chcieť. Správy RTVS [online]. Dostupné z: <https://spravy.rtvsk.sk/2023/10/prezidentka-nevymenuje-rudolfa-huliaka-zaministra-zivotneho-prostredia/>. [citované 2024-02-08].

ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SR, 2023. Hlasy pre politické subjekty - NRSR 2023. volbysr.sk [online] Dostupné z: https://volbysr.sk/sk/vysledky_hlasovania_strany.html. [citované 2024-02-05].

SVOBODA, Vítek, 2023. Boj bude pokračovať. Ať už Fico vyhraje, alebo prehraje, rozdelení Slovákov neskončí, varuje šéfredaktor Bárdy. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1245249/boj-bude-pokracovat-at-uz-fico-vyhraje-nebo-prohraje-rozdeleni-slovaku-neskonci-varuje-sefredaktor-bardy/?ref=list>. [citované 2024-04-16].

TA3, 2023. Strany bojujú o každé percento. Aký štýl kampane si zvolil Hlas? | ta3. Ta3 [online] Dostupné z: <https://www.ta3.com/clanok/269770/strany-bojuju-o-kazde-percento-aky-styl-kampane-si-zvolil-hlas>. [citované 2024-02-03].

TASR, 2018. VIDEO: R. Fico podal demisiu na post premiéra, nahradil ho Pellegrini. TERAZ.sk [online]. Dostupné z: <https://www.teraz.sk/slovensko/fico-podal-demisiu-na-post-predsedu-vla/314016-clanok.html>. [citované 2024-01-20].

TASR, 2020a. Kiska v politike definitívne skončil. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/22463557/kiska-v-politike-definitivne-skoncil.html>. [citované 2024-01-20].

TASR, 2020b. My sme pracovali, Matovič si točil videjká. Pellegrini odmieta kritiku. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/22365505/pellegrini-odmietol-matovicovu-kritiku-o-neskorej-reakcii-na-koronavirus.html>. [citované 2024-01-20].

TASR, 2020c. Voľby 2020: Koalícii PS-Spolu chýbalo na zvolenie 926 hlasov. Aktuality.sk

[online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/768814/volby-2020-koalicii-ps-spolu-chybal-na-zvolenie-926-hlasov/>. [citované 2024-02-02].

TASR, 2020d. Voliči z cudziny odovzdali najviac hlasov koalícii PS-Spolu. TERAZ.sk [online]. Dostupné z: <https://www.teraz.sk/parlamentne-volby-2020/volby2020-volici-z-cudziny-odovzdali/449549-clanok.html>. [citované 2024-02-04].

TASR, 2022a. PREZIDENTKA VYMENOVALA NOVÝCH MINISTROV HIRMANA, KARASA, KÁČERA. TERAZ.sk [online]. Dostupné z: <https://www.teraz.sk/slovensko/prezidentka-prijala-demisiu-ministra-r/660167-clanok.html>. [citované 2024-01-29].

TASR, 2022b. SaS podá návrh na vyslovenie nedôvery vláde. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/2XIKRS4/sas-poda-navrh-na-vyslovenie-nedovery-vlade/>. [citované 2024-01-29].

TASR, 2022c. VIDEO: Ministri za SaS podali demisiu. TERAZ.sk [online]. Dostupné z: <https://www.teraz.sk/slovensko/zvysni-ministri-za-sas-podali-demisiu/658408-clanok.html>. [citované 2024-01-21].

TASR, 2022d. VIDEO: Premiér oznámil vstup do menšinovej vlády. TERAZ.sk [online]. Dostupné z: https://www.teraz.sk/slovensko/premier-oznamil-vstup-do-mensinovej-v/658403-clanok.html?utm_source=teraz&utm_medium=organic&utm_campaign=click&utm_content=.%253Bw%253BwIndex%253Btop%253Bimg. [citované 2024-01-21].

TASR, 2022e. VIDEO: SaS vypovedá koaličnú zmluvu, chce odchod I. Matoviča z vlády. TERAZ.sk [online]. Dostupné z: <https://www.teraz.sk/slovensko/sas-vypoveda-koalicnu-zmluvu-chce-od/645870-clanok.html>. [citované 2024-01-21].

TASR, 2023a. Modrí, Most-Híd, Aliancia ani strany okolo SMK a Maďarského fóra neplánujú odstúpiť z volieb. HNonline.sk [online]. Dostupné z: <https://hnonline.sk/parlamentne-volby-2023/96098812-modri-most-hid-aliancia-ani-strany-okolo-madarskeho-fora-neplanuju-odstupit-z-volieb>. [citované 2024-02-04].

TASR, 2023b. Najvyšší súd si prevzal spis a písomný rozsudok v kauze vraždy novinára Jána Kuciaka. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/aGnbRFf/najvyssi-sud-si-prevzal-spis-a-pisomny>

rozsudok-v-kauze-vrazdy-novinar-a-jana-kuciaka/. [citované 2024-01-20].

TASR, 2023c. Verejnosc' a mediá : Udalosti : NRSR: Predčasné parlamentné voľby budú 30. septembra - Národná rada Slovenskej republiky. Národná Rada Slovenskej Republiky [online] Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=udalosti/udalost&MasterID=56294>. [citované 2024-02-03].

TASR, 2023d. Voľby 2023: Demokrati predstavili svoj program, pomenovali ho Plán pomoci ľuďom. Aktuality.sk [online]. Dostupné z: <https://www.aktuality.sk/clanok/Tw9WYJI/volby-2023-demokrati-predstavili-svoj-program-pomenovali-ho-plan-pomoci-ludom/>. [citované 2024-02-04].

TASR a SITA, 2021. Premiér Heger, minister Matovič. Ako prezidentka vymenovala novú vládu. sme.sk [online]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/22629960/vlada-eduarda-hegera-ako-prebehlo-vymenovanie.html>. [citované 2024-01-20].

TÓDOVÁ, Monika, 2021. Igor Matovič ako premiér končí. Ustupuje od všetkých požiadaviek a chce byť ministrom financií. Denník N [online]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/2331136/igor-matovic-ako-premier-konci-ustupuje-od-vsetkych-poziadaviek-a-chce-byt-ministrom-financii/>. [citované 2024-01-20].

TVRDOŇ, Jan, 2023a. „Fico je jako Djokovič, Matovič provokuje a Šimečka viditeľne roste.“ Expert popisuje lídry slovenských voleb. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1239786/fico-je-jako-djokovic-matovic-provokuje-a-simecka-viditelne-roste-expert-popisuje-lidry-slovenskych-voleb/?ref=list>. [citované 2024-04-17].

TVRDOŇ, Jan, 2023b. Nejnovější průzkum ze Slovenska naznačuje volební pat. Podle Ipsosu si polepsili Fico i Matovič. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1239215/nejnovejsi-pruzkum-ze-slovenska-naznacuje-volebni-pat-podle-ipsosu-si-polepsili-fico-i-matovic/?ref=list>. [citované 2024-04-17].

TVRDOŇ, Jan, 2023c. Pět klíčových faktorů slovenských voleb. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1243361/pet-faktoru-ktere-mohou-rozhodnout-slovenske-volby/?ref=list>. [citované 2024-04-16].

TVRDOŇ, Jan, 2023d. Slovensko na rozcestí. Jak si stojí měsíc před volbami jednotlivé strany a co rozhodne o příští vládě. Deník N [online]. Dostupné

z: <https://denikn.cz/1223824/slovensko-na-rozcesti-jak-si-stoji-mesic-pred-volbami-jednotlive-strany-a-co-rozhodne-o-pristi-vlade/?ref=list>. [citované 2024-04-16].

TVRDOŇ, Jan, 2023e. „Přestaňme s poraženectvím, přesvědčme nerozhodnuté.“ Aktuální průzkumy ze Slovenska naznačují ostré finále. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1234950/prestanme-s-porazenectvim-presvedcme-nerozhodnute-aktualni-pruzkumy-ze-slovenska-naznacuji-ostre-finale/?ref=list>. [citované 2024-04-17].

TVRDOŇ, Jan and Lukáš PRCHAL, 2023. Obrat na Východ, přerušení spolupráce. Jak mohou slovenské volby změnit směřování země. Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1227010/obrat-na-vychod-preruseni-spoluprace-jak-mohou-slovenske-volby-zmenit-smerovani-zeme/?ref=inc>. [citované 2024-04-16].

VALOVIČOVÁ, Kristína, 2023. Vojna na Ukrajine je príležitosťou pre slovenský zbrojársky priemysel, tvrdí Pellegrini a Kollár to vidí podô. SITA.sk [online]. Dostupné z: <https://sita.sk/vojna-na-ukrajine-je-prilezitostou-pre-slovensky-zbrojarsky-priemysel-tvrdi-pellegrini-a-suhlasi-s-nim-aj-kollar/>. [citované 2024-02-03].

VOJTĚCHOVSKÁ, Martina, 2022. Echo Media obrátilo hospodaření poprvé do zisku. MediaGuru.cz [online] Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2022/01/echo-media-obratilo-hospodareni-poprve-do-zisku/>. [citované 2024-03-05].

YAR, Lucia, 2023. Politické strany sa pri vojne na Ukrajine zhodnú len na tom, že je „príležitosťou“ pre zbrojársky priemysel. euractiv.sk [online]. Dostupné z: <https://euractiv.sk/section/obrana-a-zahranicie/news/politicke-strany-sa-pri-vojne-na-ukrajine-zhodnu-len-na-tom-ze-je-prilezitostou-pre-zbrojarsky-priemysel/>. [citované 2024-02-03].

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Libayová Barbora	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2021/2022	
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 34898420@fsv.cuni.cz	
Studijní program/forma studia: Žurnalistika/prezenční	
Název práce v češtině: Mediální obraz parlamentních voleb na Slovensku v roce 2023 ve vybraných českých médiích	
Název práce v angličtině: The media image of the parliamentary elections in Slovakia in 2023 in selected czech media	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat <u>nejdříve</u> šest měsíců od schválení tezí) LS 2023/2024	
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Diplomová práce se bude zabývat parlamentními volbami na Slovensku v roce 2023. Toto téma je mimořádně aktuální, jelikož v čase odevzdávání tezí běží horká fáze kampaně, a tak jej prozatím nikdo nezpracoval. Společnost na Slovensku je v současnosti velmi polarizovaná, měsíce před volbami vedla stát úřednická vláda sestavena prezidentkou poté, co se 15.12.2022 původní vláda Eduarda Hegera rozpadla. Právě proto jde z hlediska Slovenska o velmi důležité volby, a bude tak hodnotné prozkoumat, jak s nimi naložila česká média.	
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Cílem práce bude zmapovat a zanalyzovat způsob, jakým vybraná česká média informují o politickém dění na Slovensku, specificky o parlamentních volbách v období ode dne voleb až do dne měsíc po volbách. Všimát si budeme převážně dvě roviny, a to množství prostoru, které téma v jednotlivých médiích dostane (v zpravodajství i v komentářích), a také zanalyzujeme, jakým způsobem o tématu média informují. Výzkumné otázky: Jaké bylo pokrytí tématu voleb ve vybraných českých internetových denících? Lišil se tón článků převzatých z ČTK a originálních autorských článků? Jak média interpretovala téma? Promítla se do informování o tématu ideologická inklinace deníků při referování o jednotlivých subjektech?	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1. Úvod 2. Teoretické východiska 2.1. Média a jejich rola v společnosti (informování, zábava, kultura) 2.2. Média a jejich rola v politice (aréna pro střet názorů) 2.3. Mediální obraz (reprezentace reality) 2.4. Framing, nastolování agendy 3. Volby 2023 a politická situace na Slovensku 3.1. Přeměny slovenského stranického systému od voleb 3.2. Pád vlády a vznik úřednické vlády 3.3. Slovensko a Ukrajina 3.4. Předvolební kampaň 3.5. Výsledky voleb 2023	

<p>3.6. Povolební vývoj</p> <p>4. Metodická část</p> <p>4.1. Kvalitativní výzkum (jakým způsobem informují média o tématu)</p> <p>4.2. Kvantitativní výzkum (jaké množství správ/komentářů vychází v jednotlivých médiích)</p> <p>4.3. Časové vymezení a sběr dat</p> <p>5. Charakter zkoumaných médií</p> <p>5.1. idnes.cz</p> <p>5.2. aktuálně.cz</p> <p>5.3. echo24.cz</p> <p>5.4. denikn.cz</p> <p>6. Analytická část</p> <p>6.1. Kvantitativní analýza (množství příspěvku v jednotlivých médiích)</p> <p>6.2. Kvalitativní analýza</p> <p>6.3. Zhodnocení výzkumu</p> <p>7. Závěr</p>
<p>Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období): Práce bude čerpat z online výstupů čtyř českých online médií (idnes.cz, aktuálně.cz, echo24.cz, denikn.cz). Zaměří se na zpravodajství i publicistiku, a to v období od 1.9.2023 do 31.10.2023, tedy měsíc před volbami a měsíc po volbách.</p>
<p>Metody (techniky) zpracování materiálu: K zmapování věnovaného prostoru a následné analýze způsobu informování využijeme smíšený výzkum. V kvantitativní části budeme zkoumat množství příspěvků, které o tématu ve zkoumaném období média publikují. Využijeme na to kvantitativní obsahovou analýzu. V jeho kvalitativní části budeme zkoumat, jakým způsobem média o tématu informují, a využijeme k tomu kvalitativní obsahovou analýzu.</p>
<p>Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):</p> <p>DUDINSKÁ, I., CIRNER, M., & SZÉKELY, G. (2021). Parlamentné voľby 2020. Prešov. Prešovská univerzita v Prešove, 2021. ISBN 978-80-555-2680-5.</p> <p>JUST, Petr. Slovakia's Oversized Cabinet after the 2020 Parliamentary Elections: Barrier against Extremism Vol. II, or Protection of its Own Stability? Czech Journal of Political Science, vol. XXVII., n. 3, October 2020, pp. 388-414. ISSN: 1211-3247.</p> <p>ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH. <i>Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy</i>. Brno: Masarykova Univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6382-2.</p> <p>SCHULZ, Winfried (Ed.). <i>Analýza obsahu mediálních sdělení</i>. [uspořádala Irena Reifová ; z německých originálů přeložila Barbara Köpplová]. – 3. vyd., Praha : Karolinum, 2011. ISBN 80-246-0827-8.</p> <p>TRAMPOTA, Tomáš. <i>Zpravodajství</i>. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.</p> <p>VLČEJ, Jozef. <i>Ako volia Slováci: politický vývoj Slovenskej republiky v období 1989-2018</i>. 2. vydání. Brno: Tribun EU, 2018. Librix.sk. ISBN 978-80-263-1503-2.</p> <p>VODA, Petr, Alena KLUKNAVSKÁ a Peter SPÁČ. From Trivialized Neo-Nazis to Parliament : Explaining the Electoral Success of the Extreme Right Party LSNS in Slovakia. <i>Problems of Post-Communism</i>. Abingdon: Taylor & Francis, 2022, roč. 69, č. 6, s. 498-513. ISSN 1075-8216.</p>
<p>Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)</p>

<p>Fialová, A. (2020). Porovnání mediálního obrazu Zuzany Čaputové na nejčtenějších českých a slovenských zpravodajských serverech v období půl roku až roku od jejího zvolení slovenskou prezidentkou. Diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd, 2020.</p> <p>Matějková, K. (2023). Mediální obraz Václava Klause a Vladimíra Mečiara ve vybraném tisku z doby dělení Československa. Diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd, 2023.</p> <p>Očenášková, A. (2020). Mediální obraz kandidátů na slovenského prezidenta ve volbách 2019 v českých médiích. Diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd, 2020.</p> <p>Svobodová, N. (2022). České parlamentní volby v zahraničních médiích. Diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd, 2022.</p> <p>Datum / Podpis studenta/ky</p> <p>13.9.2023</p>

<p>TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:</p> <p>Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:</p> <p>.....</p> <p>Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:</p> <p>.....</p> <p>Potvrzují, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.</p> <p>Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.</p> <p><i>PETR JUST</i> <i>13/9/2023</i></p> <p>Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga Datum / Podpis pedagožky/pedagoga</p>
--

<p>TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITĚLE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.</p> <p>TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.</p>
--